

CTET SS L1 English L2 Assamese P2

Topic:- CDP_P2_CTET

1) Which of the following statements is correct about development ?

- (1) Development is uniform
- (2) Development is entirely unpredictable
- (3) There are individual differences in development
- (4) Development proceeds from specific to general

विकास के बारे में निम्न में से कौन-सा कथन सही है ?

- (1) विकास एकसमान होता है।
- (2) विकास बिल्कुल अप्रत्याशित है।
- (3) विकास में व्यक्तिगत विभिन्नताएँ होती हैं।
- (4) विकास विशिष्ट से सामान्य की ओर बढ़ता है।

[Question ID = 1][Question Description = S6_CDP_Q001]

- 1. 1 [Option ID = 1]
- 2. 2 [Option ID = 2]
- 3. 3 [Option ID = 3]
- 4. 4 [Option ID = 4]

2)

Assertion (A) : Provision of mid-day meals in schools can ensure better nutritional health of the students.

Reason (R) : Environmental factors do not play any role in shaping an individual since growth is determined only by heredity.

Choose the correct option :

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A).
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A).
- (3) (A) is true but (R) is false.
- (4) Both (A) and (R) are false.

कथन (A) : स्कूलों में मीड-डे मील (भोजन) की व्यवस्था से छात्रों का बेहतर पोषण व स्वास्थ्य सुनिश्चित हो सकता है।

तर्क (R) : पर्यावरणीय कारक किसी व्यक्ति को आकार देने में कोई भूमिका नहीं निभाते हैं क्योंकि विकास केवल आनुवंशिकता से निर्धारित होता है।

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (R) दोनों सही हैं और (R) सही व्याख्या करता है (A) की।
- (2) (A) और (R) दोनों सही हैं लेकिन (R) सही व्याख्या नहीं है (A) की।
- (3) (A) सही है लेकिन (R) गलत है।
- (4) (A) और (R) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 2][Question Description = S6_CDP_Q002]

- 1. 1 [Option ID = 5]
- 2. 2 [Option ID = 6]

3. 3 [Option ID = 7]
4. 4 [Option ID = 8]

- 3) As an agency of secondary socialization the primary function of the school is to :
- (1) Cut the child off from the home.
 - (2) Undo the learnings children had at home.
 - (3) Contradict the learnings acquired by the child in the family.
 - (4) Be an extension of the family and build upon the things child is familiar with.

सामाजीकरण की द्वितियक संस्था के रूप में स्कूल का क्या प्रमुख उद्देश्य है?

- (1) बच्चे को घर से अलग कर देना।
- (2) बच्चे की घर में सीखी बातों को पूर्ववत् करना।
- (3) बच्चों द्वारा घर में सीखी गई बातों का खंडन करना।
- (4) परिवार का विस्तार जिससे बच्चे की परिचित चीजों को आगे बढ़ाया जा सके।

[Question ID = 3][Question Description = S6_CDP_Q003]

1. 1 [Option ID = 9]
2. 2 [Option ID = 10]
3. 3 [Option ID = 11]
4. 4 [Option ID = 12]

- 4)
In Jean piaget's theory _____ is said to occur when a child perceives new objects or events in terms of existing schemas :

- (1) Assimilation
- (2) Organization
- (3) Metacognition
- (4) Scaffolding

जीन पियाजे के सिद्धांत में इस प्रक्रिया को क्या कहते हैं - जब कोई बच्चा मौजूदा स्कीमा के संदर्भ में नई वस्तुओं या घटनाओं को देखता है?

- (1) समावेशन
- (2) संगठन
- (3) अनुकूलन
- (4) पाड़

[Question ID = 4][Question Description = S6_CDP_Q004]

1. 1 [Option ID = 13]
2. 2 [Option ID = 14]
3. 3 [Option ID = 15]
4. 4 [Option ID = 16]

- 5)

Despite their abilities to solve different kinds of problems _____ children still cannot think hypothetically.

- (1) Sensori - motor
- (2) Concrete operational
- (3) Pre - operational
- (4) Formal operational

_____ में बच्चे विभिन्न प्रकार की समस्याओं को सुलझाने के कौशल पा लेते हैं परन्तु निगमनात्मक सोच नहीं कर पाते।

- (1) संवेदी चालक अवस्था
- (2) मूर्त संक्रियात्मक अवस्था
- (3) पूर्व संक्रियात्मक अवस्था
- (4) अमूर्त संक्रियात्मक अवस्था

[Question ID = 5][Question Description = S6_CDP_Q005]

1. 1 [Option ID = 17]
2. 2 [Option ID = 18]
3. 3 [Option ID = 19]
4. 4 [Option ID = 20]

6)

According to Kohlberg the pre-conventional level of moral development is characterised by :

- (1) Focus on how cultural factors and gender influences moral development
- (2) Good or bad is determined by the consequences of obeying or disobeying rules
- (3) The individual strives to maintain the expectations of others rather than focus on the consequences of one's actions.
- (4) Self-chosen ethical principles that are universal

कोहलबर्ग के अनुसार नैतिक विकास के पूर्व पारंपरिक स्तर की क्या विशेषता है?

- (1) इस बात पर ध्यान देना कि सांस्कृतिक कारक और लिंग नैतिक विकास को कैसे प्रभावित करते हैं।
- (2) अच्छा या बुरा नियमों के पालन या अवज्ञा के परिणामों से निर्धारित होता है।
- (3) व्यक्ति अपने कार्यों के परिणामों पर ध्यान केंद्रित करने के बजाय दूसरों की अपेक्षाओं को बनाए रखने का प्रयास करते हैं।
- (4) स्व-चुने हुए नैतिक सिद्धांतों का पालन करना जो सार्वभौमिक हैं।

[Question ID = 6][Question Description = S6_CDP_Q006]

1. 1 [Option ID = 21]
2. 2 [Option ID = 22]
3. 3 [Option ID = 23]
4. 4 [Option ID = 24]

7)

A teacher believing in Vygotsky's socio-cultural theory should :

- (1) Discourage interaction and dialogue among students
- (2) Provide appropriate scaffolding to students as and when required
- (3) Offer rewards and punishment to students regulating their behaviour
- (4) Enable students to form associations between stimulus and response

वायगोत्स्की के सामाजिक सांस्कृतिक सिद्धान्तों में विश्वास रखने वाली एक शिक्षिका को :

- (1) विद्यार्थियों के बीच अंतः क्रिया व संवाद को हतोत्साहित करना चाहिए।
- (2) जरूरत पड़ने पर उपयुक्त पाठ देना चाहिए।
- (3) विद्यार्थियों के व्यवहार को विनियमित करने के लिए ईनाम व सजा का उपयोग करना चाहिए।
- (4) विद्यार्थियों को उद्दीपन व प्रतिक्रिया के बीच अनुबंधन स्थापित करने के लिए प्रोत्साहित करना चाहिए।

[Question ID = 7][Question Description = S6_CDP_Q007]

1. 1 [Option ID = 25]
2. 2 [Option ID = 26]
3. 3 [Option ID = 27]
4. 4 [Option ID = 28]

8)

In Lev Vygotsky's theory, knowledge is co-constructed by the child and the adult _____ the zone of proximal development.

- (1) Outside
- (2) Within
- (3) Beneath
- (4) Ahead of

लेव व्यागोत्सकी के सिद्धान्तों के अनुसार बच्चों व वयस्कों के द्वारा ज्ञान का सह निर्माण समीपस्थ विकास के क्षेत्र के _____ किया जाता है।

- (1) बाहर
- (2) अंदर
- (3) नीचे
- (4) आगे

[Question ID = 8][Question Description = S6_CDP_Q008]

1. 1 [Option ID = 29]
2. 2 [Option ID = 30]
3. 3 [Option ID = 31]
4. 4 [Option ID = 32]

9) Which of the following is NOT included in a progressive and child-centered education ?

- (1) Use of digital technology and teaching-learning materials
- (2) Emphasising learning from activities, experiences, and playful exploratory manner
- (3) Emphasis only on course completion with structured curriculum
- (4) Active participation of students with democratic and free expression

एक प्रगतिशील और बाल केंद्रित शिक्षा के अंतर्गत निम्न में से किसका स्थान नहीं है ?

- (1) डिजिटल तकनीकी व शिक्षण अधिगम सामग्री का प्रयोग
- (2) क्रियात्मक, खेल, खोज व अनुभवों से सीखने पर बल देना
- (3) केवल संरचित पाठ्यक्रम समाप्ति पर बल देना
- (4) लोकतांत्रिक व स्वतंत्र अभिव्यक्ति के साथ छात्रों की सक्रिय भागीदारी

[Question ID = 9][Question Description = S6_CDP_Q009]

1. 1 [Option ID = 33]
2. 2 [Option ID = 34]

3. 3 [Option ID = 35]
4. 4 [Option ID = 36]

10)

Measurement of intelligence by calculating Intelligence Quotient (IQ) through use of standardized tests is problematic because -

- (1) are not Culturally fair
- (2) give only qualitative analysis
- (3) measure intelligence comprehensively
- (4) account for individual differences

मानकीकृत परीक्षणों के उपयोग से बुद्धिलब्धि (IQ) की अवधारणा के द्वारा बुद्धिमता का पता लगाने के बारे में एक प्रमुख चिंता यह है कि :

- (1) वे सांस्कृतिक रूप से निष्पक्ष नहीं हैं।
- (2) वे केवल गुणात्मक विश्लेषण करते हैं।
- (3) वे बुद्धि को व्यापक रूप से मापते हैं।
- (4) वे व्यक्तिगत मतभेदों के लिए जिम्मेदार हैं।

[Question ID = 10][Question Description = S6_CDP_Q010]

1. 1 [Option ID = 37]
2. 2 [Option ID = 38]
3. 3 [Option ID = 39]
4. 4 [Option ID = 40]

11)

Assertion (A) : Teachers should not create print-rich environment in the elementary classrooms.

Reason (R) : Development of language is an inborn ability.

Choose the correct option.

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A).
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A).
- (3) (A) is true but (R) is false.
- (4) Both (A) and (R) are false.

कथन (A) : शिक्षकों को प्राथमिक-माध्यमिक कक्षा में मुद्रित समृद्ध वातावरण नहीं बनाना चाहिए।

तर्क (R) : भाषा का विकास एक जन्मजात क्षमता है।

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (R) दोनों सही हैं और (R) सही व्याख्या करता है (A) की।
- (2) (A) और (R) दोनों सही हैं लेकिन (R) सही व्याख्या नहीं है (A) की।
- (3) (A) सही है लेकिन (R) गलत है।
- (4) (A) और (R) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 11][Question Description = S6_CDP_Q011]

1. 1 [Option ID = 41]
2. 2 [Option ID = 42]
3. 3 [Option ID = 43]
4. 4 [Option ID = 44]

12)

Assertion (A) : Boys and Girls learn to behave in 'Gender appropriate' ways by observing and limitating same-sex adults.

Reason (R) : Gender is a purely biological construct.

Choose the correct option.

- (1) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A).
- (2) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A).
- (3) (A) is true but (R) is false.
- (4) Both (A) and (R) are false.

कथन (A) : लड़के व लड़कियाँ जेंडर उचित व्यवहार अपने जेंडर के वयस्कों का अवलोकन व अनुसरण करके सीखते हैं।

तर्क (R) : जेंडर पूर्णतः जैविक संरचना है।

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (R) दोनों सही हैं और (R) सही व्याख्या करता है (A) की।
- (2) (A) और (R) दोनों सही हैं लेकिन (R) सही व्याख्या नहीं है (A) की।
- (3) (A) सही है लेकिन (R) गलत है।
- (4) (A) और (R) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 12][Question Description = S6_CDP_Q012]

1. 1 [Option ID = 45]
2. 2 [Option ID = 46]
3. 3 [Option ID = 47]
4. 4 [Option ID = 48]

13)

While interacting with a diverse group of students, a teacher :

- (1) Should discourage discussions that encourage the students to talk about their backgrounds and experiences.
- (2) Continuously reflect on her own stereotypes and biases.
- (3) Follow a uniform curriculum and standardised evaluation.
- (4) Adopt the lecture method as the primary mode of teaching.

छात्रों के विविध समूह के साथ बातचीत करते हुए एक शिक्षक को :

- (1) ऐसी चर्चाओं को हतोसाहित चाहिए जो छात्रों को उनकी पृष्ठभूमि और अनुभवों के बारे में बात करने के लिए प्रोत्साहित करें।
- (2) लगातार अपनी रूढ़ियों और पूर्वाग्रहों पर चिंतन करना चाहिए।
- (3) एक समान पाठ्यक्रम का पालन करके मूल्यांकन का मानकीकरण करना चाहिए।
- (4) शिक्षण की प्राथमिक विधा के रूप में व्याख्यान पद्धति को अपनाना चाहिए।

[Question ID = 13][Question Description = S6_CDP_Q013]

1. 1 [Option ID = 49]
2. 2 [Option ID = 50]
3. 3 [Option ID = 51]
4. 4 [Option ID = 52]

- 14) Assessment should be :
- (1) Holistic and continuous.
 - (2) Standardised and exam centric.
 - (3) Summative and norm-referenced.
 - (4) Teacher-centered and discontinuous

मुल्यांकन कैसा होना चाहिए?

- (1) सर्वांगीण व समग्र
- (2) मानकीकृत व परीक्षा केन्द्रित
- (3) योगात्मक व मानक संदर्भित
- (4) शिक्षक केन्द्रित व विच्छिन्न

[Question ID = 14][Question Description = S6_CDP_Q014]

1. 1 [Option ID = 53]
2. 2 [Option ID = 54]
3. 3 [Option ID = 55]
4. 4 [Option ID = 56]

- 15) Which of the following is **not** a characteristic of students who are critical thinkers ?
- (1) Open-mindedness and inquisitiveness
 - (2) Following instructions blindly
 - (3) Asking clarifying questions
 - (4) Assessing the credibility of sources

निम्न में से कौन-से अभिलक्षण एक समालोचनात्मक विद्यार्थी के नहीं हैं?

- (1) खुली मानसिकता व जिज्ञासू प्रवृत्ति
- (2) आँख बंद करके निर्देशों का पालन
- (3) स्पष्टीकरण के लिए प्रश्न पूछना
- (4) स्रोतों की विश्वासनीयता का आकलन

[Question ID = 15][Question Description = S6_CDP_Q015]

1. 1 [Option ID = 57]
2. 2 [Option ID = 58]
3. 3 [Option ID = 59]
4. 4 [Option ID = 60]

- 16) Which of the following advocates a flexible learning environment considering the unique needs of each child in an inclusive classroom ?
- (1) Highly structured curriculum
 - (2) Standardized assessment
 - (3) Universal designs for learning
 - (4) Uniform and summative assessment

निम्न में से क्या एक समावेशी कक्षा जिसमें प्रत्येक बच्चे की विशिष्ट जरूरतों के अनुरूप लचीले अधिगम में सहायक है?

- (1) बेहद मानकीकृत पाठ्यचर्या
- (2) मानीकीकृत आकलन
- (3) सीखने का सार्वभौमिक अभिकल्प
- (4) एकसमान व योगात्मक मूल्यांकन

[Question ID = 16][Question Description = S6_CDP_Q016]

1. 1 [Option ID = 61]
2. 2 [Option ID = 62]
3. 3 [Option ID = 63]
4. 4 [Option ID = 64]

17) In a group of diverse learners teachers should practise multicultural education :

- (1) Aimed at ensuring uniform and standardised curriculum.
- (2) By using uniform and standardized assessment.
- (3) By creating separate sections based on the cultural backgrounds of children.
- (4) By creating a classroom ethos where every child feels a sense of belonging.

विविध शिक्षार्थियों के समूह में शिक्षकों को बहुसांस्कृतिक शिक्षा का अभ्यास किस तरह करना चाहिए?

- (1) एक समान और मानकीकृत पाठ्यक्रम सुनिश्चित करके।
- (2) एकसमान और मानकीकृत आकलन सुनिश्चित करके।
- (3) बच्चों की सांस्कृतिक पृष्ठभूमि के आधार पर अलग-अलग संकाय बनाकर।
- (4) कक्षा का ऐसा लोकाचार बनाकर जहां हर बच्चा अपनेपन की भावना महसूस करे।

[Question ID = 17][Question Description = S6_CDP_Q017]

1. 1 [Option ID = 65]
2. 2 [Option ID = 66]
3. 3 [Option ID = 67]
4. 4 [Option ID = 68]

18)

Sunita exhibits repetitive motor actions and has difficulty making friends though she has ability for excellent attention, to detail. These are typical identifying characteristics of :

- (1) Autism
- (2) Dyslexia
- (3) Dysgraphia
- (4) Attention deficit hyperactivity disorder

सुनीता एक ही गतिक कार्य को कई बार दोहराती है तथा उसे दोस्त बनाने में बेहद कठिनाई होती है जबकि वह चीजों को बहुत बारीकी से परखने की समझ रखती है। यह किसके विशिष्ट अभिलक्षण हैं?

- (1) स्वलीनता
- (2) पाठन वैकल्य
- (3) लेखन वैकल्य
- (4) ध्यान न्यूनता अतिक्रियाशीलता विकार

[Question ID = 18][Question Description = S6_CDP_Q018]

1. 1 [Option ID = 69]

- 2. 2 [Option ID = 70]
- 3. 3 [Option ID = 71]
- 4. 4 [Option ID = 72]

19) Which of the following is an example of assistive technology to aid hearing ?

- (1) Braille system
- (2) Walking stick
- (3) Sound amplifier
- (4) Eyeglasses

कौन-सा उदाहरण सहायकी तकनीकी का इस्तेमाल करते हुए विद्यार्थियों को सुनने में मदद करेगा ?

- (1) ब्रेल प्रणाली
- (2) छड़ी
- (3) ध्वनि प्रवर्धक
- (4) चश्मा

[Question ID = 19][Question Description = S6_CDP_Q019]

- 1. 1 [Option ID = 73]
- 2. 2 [Option ID = 74]
- 3. 3 [Option ID = 75]
- 4. 4 [Option ID = 76]

20) Which of the following are important characteristics of creativity ?

- (i) Divergent thinking
- (ii) Originality of ideas
- (iii) Flexibility
- (iv) Convergent thinking

- (1) (i) (ii) (iii)
- (2) (i) (ii)
- (3) (ii) (iii)
- (4) (i) (ii) (iii) (iv)

निम्नलिखित में से रचनात्मकता की महत्वपूर्ण विशेषताएँ कौन-सी हैं ?

- (i) अभिसारी सोच
- (ii) विचारों की मौलिकता
- (iii) लचीलापन
- (iv) अपसारी सोच

- (1) (i) (ii) (iii)
- (2) (i) (ii)
- (3) (ii) (iii)
- (4) (i) (ii) (iii) (iv)

[Question ID = 20][Question Description = S6_CDP_Q020]

- 1. 1 [Option ID = 77]
- 2. 2 [Option ID = 78]
- 3. 3 [Option ID = 79]
- 4. 4 [Option ID = 80]

- 21) For effective learning, teachers should ensure that the learning activities :
- (1) Build on the previous understanding of the students and further it.
 - (2) Are aimed to only reproduce knowledge from the textbook.
 - (3) Are decontextualized and depersonalized.
 - (4) Are extremely complex and abstract.

प्रभावशाली अधिगम के लिए शिक्षकों को सुनिश्चित करना चाहिए कि शिक्षण गतिविधियाँ :

- (1) विद्यार्थियों के पूर्व ज्ञान पर आधारित हों व उसे आगे बढ़ाएँ।
- (2) केवल पाठ्यपुस्तक के ज्ञान की पुनरुक्ति पर केन्द्रित हों।
- (3) असंदर्भित व प्रतिरूपित हों।
- (4) बेहद जटिल व अमूर्त हों।

[Question ID = 21][Question Description = S6_CDP_Q021]

1. 1 [Option ID = 81]
2. 2 [Option ID = 82]
3. 3 [Option ID = 83]
4. 4 [Option ID = 84]

- 22) 'Alternative conceptions' among children :
- (1) Reflect the egocentric and irrational thinking of children.
 - (2) Are found only in children with very high IQ levels.
 - (3) Are an obstacle to learning and should be punished.
 - (4) Are the 'naive' theories that children construct about phenomenon around them.

बच्चों में वैकल्पिक अवधारणाएँ :

- (1) उनकी आत्मकेन्द्रित तथा तर्कशून्य सोच को दर्शाती हैं।
- (2) केवल उच्च बुद्धिलब्धि वाले विद्यार्थियों में पाई जाती है।
- (3) सीखने की प्रक्रिया में बाधा डालती हैं तथा उन्हें दंडित करना चाहिए।
- (4) बच्चों की अपने आस-पास की घटनाओं के बारे में बनाए 'सहज सिद्धांतों' को दर्शाती हैं।

[Question ID = 22][Question Description = S6_CDP_Q022]

1. 1 [Option ID = 85]
2. 2 [Option ID = 86]
3. 3 [Option ID = 87]
4. 4 [Option ID = 88]

- 23) Teachers can encourage effective problem solving by :
- (1) Discouraging multiple perspectives and guesses in her class
 - (2) Encouraging children to make intuitive guesses
 - (3) Writing step-by-step solution to the problem
 - (4) Focusing on the reproduction of textbook knowledge

शिक्षक प्रभावी समस्या-समाधान को प्रोत्साहित कर सकते हैं?

- (1) अपनी कक्षा में कई दृष्टिकोणों और अनुमानों को प्रोत्साहित करके
- (2) बच्चों को सहज अनुमान लगाने के लिए प्रोत्साहित करके
- (3) समस्या का चरण-दर-चरण समाधान लिखकर
- (4) पाठ्यपुस्तक ज्ञान के पुनरुत्पादन पर ध्यान केंद्रित करके

[Question ID = 23][Question Description = S6_CDP_Q023]

1. 1 [Option ID = 89]
2. 2 [Option ID = 90]
3. 3 [Option ID = 91]
4. 4 [Option ID = 92]

24)

As the class teacher of an underachieving child, which of the following facilitative strategies do you think would be most useful ?

- (1) Give the student a long lecture on his underachievement
- (2) Try to identify the reasons for his underachievement and set short term, achievable goals
- (3) Ask the school management to take necessary steps such as making a separate section for under achieving students
- (4) Call the parents of the child and tell them that their child does not have any ability so they should put the child in a separate school

एक कम उपलब्धि वाले बच्चे के कक्षा शिक्षक के रूप में, आपको निम्नलिखित में से कौन-सी रणनीति सबसे अधिक उपयोगी लगती है?

- (1) विद्यार्थी को उसकी कम उपलब्धि पर एक लंबा व्याख्यान देना।
- (2) उसकी कम उपलब्धि के कारणों की पहचान करने का प्रयास करना और अल्पकालिक, कर सकने योग्य लक्ष्य निर्धारित करना।
- (3) स्कूल प्रबंधन को आवश्यक कदम उठाने के लिए कहना जैसे कम उपलब्धि वाले छात्रों के लिए एक अलग संकाय बनाना।
- (4) बच्चे के माता-पिता को बताना और उन्हें बताना कि उनके बच्चे में कोई क्षमता नहीं है इसलिए वे बच्चे को एक अलग स्कूल में डाल दें।

[Question ID = 24][Question Description = S6_CDP_Q024]

1. 1 [Option ID = 93]
2. 2 [Option ID = 94]
3. 3 [Option ID = 95]
4. 4 [Option ID = 96]

25) Which of these is an important activity to enable conceptual understanding in children ?

- (1) Dialogue
- (2) Lecture
- (3) Direct Instruction
- (4) Rewards

बच्चों में अवधारणात्मक समझ को सक्षम करने के लिए इनमें से कौन सी महत्वपूर्ण गतिविधि है?

- (1) संवाद
- (2) व्याख्यान
- (3) प्रत्यक्ष निर्देश
- (4) पुरस्कार

[Question ID = 25][Question Description = S6_CDP_Q025]

- 1. 1 [Option ID = 97]
- 2. 2 [Option ID = 98]
- 3. 3 [Option ID = 99]
- 4. 4 [Option ID = 100]

26)

According to National Education policy 2020, experiential learning will be adopted in all stages. What is **NOT** correct with respect to experiential learning ?

- (i) It makes the teacher more active in the teaching-learning process than the students.
- (ii) It helps in connecting past experiences to gaining new knowledge and transfer of positive learning.
- (iii) It is completely based on the promotion of traditional bookish knowledge.
- (iv) It emphasizes on developing real and scientific understanding in students through experiences and experiments.

- (1) (ii), (iv)
- (2) (i), (iii)
- (3) (i), (iv)
- (4) (ii), (iii)

राष्ट्रीय शिक्षा नीति 2020 के अनुसार अनुभवात्मक अधिगम को सभी चरणों में अपनाया जाएगा। अनुभवात्मक अधिगम के संदर्भ में क्या सत्य नहीं है?

- (i) छात्रों की अपेक्षा शिक्षक को शिक्षण-अधिगम प्रक्रिया में अधिक सक्रिय बनाता है।
- (ii) पिछले अनुभवों को नए ज्ञान प्राप्त करने और सकारात्मक सीखने के हस्तांतरण से जोड़ने में मदद करता है।
- (iii) पूरी तरह से पारंपरिक किताबी ज्ञान को बढ़ावा देने पर आधारित है।
- (iv) अनुभवों और प्रयोगों के माध्यम से छात्रों में वास्तविक व वैज्ञानिक समझ विकसित करने पर जोर देता है।

- (1) (ii), (iv)
- (2) (i), (iii)
- (3) (i), (iv)
- (4) (ii), (iii)

[Question ID = 26][Question Description = S6_CDP_Q026]

- 1. 1 [Option ID = 101]
- 2. 2 [Option ID = 102]
- 3. 3 [Option ID = 103]
- 4. 4 [Option ID = 104]

27) Which of the following emotions facilitates the process of meaningful learning ?

- (1) Panic
- (2) Frustration
- (3) Irritation
- (4) Excitement

निम्नलिखित में से कौन-सी भावना सार्थक सीखने की प्रक्रिया को सुगम बनाती है ?

- (1) दहशत
- (2) कुण्ठा
- (3) चिढ़
- (4) उत्तेजना

[Question ID = 27][Question Description = S6_CDP_Q027]

- 1. 1 [Option ID = 105]
- 2. 2 [Option ID = 106]
- 3. 3 [Option ID = 107]
- 4. 4 [Option ID = 108]

28) Children learn best through the processes of :

- (1) Passive imitation
- (2) Drill and recall
- (3) Rote memorization
- (4) Guided discovery

बच्चे किस प्रक्रिया से सबसे बेहतर सीखते हैं ?

- (1) निष्क्रिय अनुकरण
- (2) वेधन व प्रत्यास्मरण
- (3) रटकर स्मरण
- (4) निर्देशित खोज

[Question ID = 28][Question Description = S6_CDP_Q028]

- 1. 1 [Option ID = 109]
- 2. 2 [Option ID = 110]
- 3. 3 [Option ID = 111]
- 4. 4 [Option ID = 112]

29)

Which of the following is a higher order ability that involves thinking about one's own thinking ?

- (1) Recall
- (2) Conditioning
- (3) Metacognition
- (4) Repetition

निम्न में से कौन-सा उच्च स्तरीय कौशल है जिसमें अपनी सोच के बारे में सोचना शामिल है?

- (1) प्रत्याहार
- (2) अनुबंधन
- (3) अधिसंज्ञान
- (4) पुनरावृत्ति

[Question ID = 29][Question Description = S6_CDP_Q029]

- 1. 1 [Option ID = 113]
- 2. 2 [Option ID = 114]
- 3. 3 [Option ID = 115]
- 4. 4 [Option ID = 116]

30) Teachers can encourage children to become intrinsically motivated by :

- (1) Use of methods of conditioning
- (2) Giving appropriate rewards
- (3) By use of punishment
- (4) By considering student's interests

शिक्षक बच्चों को आंतरिक रूप से अभिप्रेरित होने के लिए क्या कर सकते हैं?

- (1) अनुबंधन के तरीकों का प्रयोग
- (2) उचित पुरस्कार देना
- (3) दंड का प्रयोग
- (4) विद्यार्थियों की अभिरूचि को ध्यान में रखना

[Question ID = 30][Question Description = S6_CDP_Q030]

- 1. 1 [Option ID = 117]
- 2. 2 [Option ID = 118]
- 3. 3 [Option ID = 119]
- 4. 4 [Option ID = 120]

Topic:- SS_P2_CTET

1) Consider the following statements for asteroids :

- (A) They move around the sun
- (B) Sometimes they come near the earth and tend to drop upon it.
- (C) They are found between the orbits of Mars and Jupiter.

Choose the correct option :

- (1) Only (A) and (B) are true
- (2) Only (B) and (C) are true
- (3) Only (A) and (C) are true
- (4) All (A), (B) and (C) are true

क्षुद्र ग्रहों के बारे में नीचे लिखे वाक्यों को पढ़ें :

- (A) ये सूर्य की परिक्रमा लगाते हैं।
- (B) कभी कभार वे पृथ्वी के नज़दीक आ जाते हैं और इस पर गिर जाते हैं।
- (C) ये मंगल ग्रह व बृहस्पति ग्रह की कक्षाओं के बीच में पाए जाते हैं।

सही विकल्प का चयन कीजिए।

- (1) केवल (A) और (B) सही हैं।
- (2) केवल (B) और (C) सही हैं।
- (3) केवल (A) तथा (C) सही हैं।
- (4) (A), (B) तथा (C) सभी सही हैं।

[Question ID = 91][Question Description = S6_Social Science_Q031]

- 1. 1 [Option ID = 361]
- 2. 2 [Option ID = 362]
- 3. 3 [Option ID = 363]
- 4. 4 [Option ID = 364]

2) Read the following statements and choose the correct option.

- (A) Equator is a very important reference point to locate places on the earth.
- (B) By measuring the angle of the pole star from his/her place, a person can find the latitude of his/her place.

Options :

- (1) Both (A) and (B) are true
- (2) Both (A) and (B) are false
- (3) (A) is true but (B) is false
- (4) (A) is false, (B) is true

निम्नलिखित कथनों को पढ़िए तथा सही विकल्प का चुनाव कीजिए।

- (A) पृथ्वी पर स्थानों को अवस्थित करने में विषुवत वृत्त एक महत्वपूर्ण संदर्भ बिन्दु है।
- (B) अपने स्थान से ध्रुव तारे का कोण मापकर कोई व्यक्ति विशेष अपने स्थान का अक्षांश जान सकते हैं।

विकल्प :

- (1) (A) और (B) दोनों सही हैं।
- (2) (A) और (B) दोनों गलत हैं।
- (3) (A) सही है लेकिन (B) गलत है।
- (4) (A) गलत है लेकिन (B) सही है।

[Question ID = 92][Question Description = S6_Social Science_Q032]

- 1. 1 [Option ID = 365]
- 2. 2 [Option ID = 366]
- 3. 3 [Option ID = 367]
- 4. 4 [Option ID = 368]

- 3) Two places A and B are located at 20° E and 95° E respectively. What will be the time difference between place A and B ?
- (1) 5 hours
 - (2) 7 hours
 - (3) 5 hours 30 minutes
 - (4) 7 hours 30 minutes

यदि दो स्थान A तथा B क्रमशः 20° पू. तथा 95° पू. पर स्थित हैं, तो स्थान A और स्थान B के बीच कितना समय अंतराल होगा ?

- (1) 5 घंटे
- (2) 7 घंटे
- (3) 5 घंटे 30 मिनट
- (4) 7 घंटे 30 मिनट

[Question ID = 93][Question Description = S6_Social Science_Q033]

1. 1 [Option ID = 369]
2. 2 [Option ID = 370]
3. 3 [Option ID = 371]
4. 4 [Option ID = 372]

- 4) Consider the following statements for cause of seasons, and choose the correct option.
- (A) The revolution of the earth and the inclination of the earth's axis in a fixed direction causes seasons.
- (B) Changes in the position of the earth around the sun changes seasons.
- (C) Rotation of the earth causes seasons.

Options :

- (1) Only (A)
- (2) Only (A) and (B)
- (3) Only (B) and (C)
- (4) All (A), (B) and (C)

ऋतुओं के कारण के बारे में दिए गए कथनों को पढ़ें और सही विकल्प का चयन करें :

- (A) पृथ्वी के परिक्रमण तथा पृथ्वी के अक्ष के निश्चित दिशा में झुके होने के कारण ऋतु परिवर्तन होता है।
- (B) ऋतुओं में परिवर्तन सूर्य के चारों ओर पृथ्वी की स्थिति में परिवर्तन के कारण होता है।
- (C) पृथ्वी के घूर्णन के कारण ऋतुओं में परिवर्तन होता है।

विकल्प :

- (1) केवल (A)
- (2) केवल (A) तथा (B)
- (3) केवल (B) तथा (C)
- (4) (A), (B) तथा (C) सभी

[Question ID = 94][Question Description = S6_Social Science_Q034]

1. 1 [Option ID = 373]
2. 2 [Option ID = 374]

3. 3 [Option ID = 375]
4. 4 [Option ID = 376]

5) Which of the following statement is true ?

- (1) Tropical evergreen forests are the monsoon forests.
- (2) Tropical evergreen forests are found in the regions near the equator and close to the tropics.
- (3) Trees in tropical evergreen forests shed their leaves in the dry season.
- (4) Sal, Teak and Neem are examples of trees found in tropical evergreen forests.

निम्न में से कौन सा कथन सही है ?

- (1) उष्णकटिबंधीय सदाबहार वन मानसून वन होते हैं।
- (2) उष्णकटिबंधीय सदाबहार वन भूमध्य रेखा एवं उष्णकटिबंध के पास पाए जाते हैं।
- (3) उष्णकटिबंधीय सदाबहार वनों में पेड़ शुष्क मौसम में अपने पत्ते झाड़ देते हैं।
- (4) उष्णकटिबंधीय सदाबहार वनों में साल, सागवान और नीम के वृक्ष पाए जाते हैं।

[Question ID = 95][Question Description = S6_Social Science_Q035]

1. 1 [Option ID = 377]
2. 2 [Option ID = 378]
3. 3 [Option ID = 379]
4. 4 [Option ID = 380]

6) Consider following statements about the Sahara Desert :

- (A) Sahara once used to be lush green plain.
- (B) Climate of Sahara desert is hot and dry.
- (C) Nights at Sahara may be freezing cold with temperature nearing zero degrees.
- (D) People wear heavy robes in Sahara desert.

Choose the correct option :

- (1) (A), (B) and (C) are true
- (2) (B), (C) and (D) are true
- (3) (A), (C) and (D) are true
- (4) (A), (B), (C) and (D) are all true

सहारा रेगिस्तान के बारे में निम्न कथनों पर विचार कीजिए :

- (A) आज का सहारा एक समय में पूर्णतया हरा-भरा मैदान था।
- (B) सहारा मरुस्थल की जलवायु गर्म एवं शुष्क है।
- (C) सहारा में रातें अत्यंत ठंडी होती हैं तथा तापमान गिरकर लगभग जीरो डिग्री हो जाता है।
- (D) सहारा रेगिस्तान में लोग भारी वस्त्र पहनते हैं।

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) (A), (B) तथा (C) सही हैं।
- (2) (B), (C) तथा (D) सही हैं।
- (3) (A), (C) और (D) सही हैं।
- (4) सभी (A), (B), (C) तथा (D) सही हैं।

[Question ID = 96][Question Description = S6_Social Science_Q036]

1. 1 [Option ID = 381]
2. 2 [Option ID = 382]
3. 3 [Option ID = 383]
4. 4 [Option ID = 384]

7) Which of the following is/are correctly matched ?

Original Rock		Metamorphic Equivalent
(A) Limestone	–	Marble
(B) Clay	–	Slate
(C) Sandstone	–	Marble

Choose the correct option :

- (1) Only (A)
- (2) Both (A) and (B)
- (3) Both (A) and (C)
- (4) Both (B) and (C)

निम्न में से कौनसा/कौनसे सही सुमेलित हैं ?

मूल शैल		कायांतरित शैल
(A) चूना पत्थर	–	संगमरमर
(B) चिकनी मिट्टी	–	स्लेट
(C) बलुआ पत्थर	–	संगमरमर

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) केवल (A)
- (2) (A) और (B) दोनों
- (3) (A) और (C) दोनों
- (4) (B) और (C) दोनों

[Question ID = 97][Question Description = S6_Social Science_Q037]

1. 1 [Option ID = 385]
2. 2 [Option ID = 386]
3. 3 [Option ID = 387]
4. 4 [Option ID = 388]

8) Which of the following gases make up the bulk of the atmosphere ?

- (1) Oxygen and Carbon dioxide
- (2) Oxygen and Helium
- (3) Oxygen and Argon
- (4) Oxygen and Nitrogen

निम्नलिखित गैसों में से कौन सी वायुमंडल का एक बड़ा भाग बनाती है ?

- (1) ऑक्सीजन और कार्बन डाईऑक्साइड
- (2) ऑक्सीजन और हीलियम
- (3) ऑक्सीजन और ऑर्गन
- (4) ऑक्सीजन और नाइट्रोजन

[Question ID = 98][Question Description = S6_Social Science_Q038]

- 1. 1 [Option ID = 389]
- 2. 2 [Option ID = 390]
- 3. 3 [Option ID = 391]
- 4. 4 [Option ID = 392]

9) Read the following statements and choose the appropriate option.

Statement (A) : Almost all weather phenomena occurs in thermosphere.

Statement (B) : Radio waves transmitted from the earth are reflected back to the earth by thermosphere.

Options :

- (1) Both (A) and (B) are true
- (2) Both (A) and (B) are false
- (3) (A) is true but (B) is false
- (4) (A) is false, (B) is true

निम्नलिखित कथनों को पढ़िए तथा उपयुक्त विकल्प का चुनाव कीजिए।

कथन (A) : बाह्य वायु मंडल में मौसम संबंधी सभी घटनाएँ होती हैं।

कथन (B) : पृथ्वी से प्रसारित रेडियो तरंगें इस परत द्वारा पुनः पृथ्वी पर परावर्तित कर दी जाती हैं।

विकल्प :

- (1) (A) और (B) दोनों सही हैं।
- (2) (A) और (B) दोनों गलत हैं।
- (3) (A) सही है लेकिन (B) गलत है।
- (4) (A) गलत है लेकिन (B) सही है।

[Question ID = 99][Question Description = S6_Social Science_Q039]

- 1. 1 [Option ID = 393]
- 2. 2 [Option ID = 394]
- 3. 3 [Option ID = 395]
- 4. 4 [Option ID = 396]

- 10) Consider the following **statements (A) and (B)** about destruction of forests in Amazon basin and choose the appropriate option.

Statement (A) : The topsoil is being washed away by rain fall and the lush forest is turning into a barren landscape.

Statement (B) : A large area of rain forest in amazon basin has been disappearing due to developmental activities.

Options :

- (1) Only **(A)** is correct
- (2) Only **(B)** is correct
- (3) Both **(A)** and **(B)** are correct
- (4) Neither **(A)** nor **(B)** is correct

अमेजन बेसिन में वनों के विनाश के बारे में दिए गए निम्नलिखित कथनों **(A)** और **(B)** को पढ़िए तथा उपयुक्त विकल्प का चुनाव किजिए :

कथन (A) : वर्षा के कारण मिट्टी की ऊपरी परत बह जाती है एवं सघन वन बंजर भूमि में बदल जाता है।

कथन (B) : विकास गतिविधियों के चलते अमेजन बेसिन में वर्षावन का बड़ा भाग लुप्त होता जा रहा है।

विकल्प :

- (1) केवल **(A)** सही है।
- (2) केवल **(B)** सही है।
- (3) दोनों **(A)** तथा **(B)** सही हैं।
- (4) न तो **(A)** और न ही **(B)** सही है।

[Question ID = 100][Question Description = S6_Social Science_Q040]

- 1. 1 [Option ID = 397]
- 2. 2 [Option ID = 398]
- 3. 3 [Option ID = 399]
- 4. 4 [Option ID = 400]

- 11) Which of the following steps should be taken to ensure sustainable development.

(A) More focus on the use of renewable resources.

(B) Respect and care only for those forms of life that are economically useful.

(C) Change in attitudes and practices towards the environment.

Options :

- (1) (A) and (B)
- (2) (A) and (C)
- (3) (B) and (C)
- (4) (A), (B) and (C)

सतत पोषणीय विकास को सुनिश्चित करने के लिए निम्नलिखित में से कौन से कदम उठाए जाने चाहिए?

- (A) नवीकरणीय संसाधनों के इस्तेमाल पर जोर देना।
- (B) केवल जीवन के उन रूपों का सम्मान और देखभाल करना जो आर्थिक रूप से लाभदायक हैं।
- (C) पर्यावरण के प्रति व्यवहार और अभ्यास में परिवर्तन।

विकल्प :

- (1) (A) और (B)
- (2) (A) और (C)
- (3) (B) और (C)
- (4) (A), (B) और (C)

[Question ID = 101][Question Description = S6_Social Science_Q041]

- 1. 1 [Option ID = 401]
- 2. 2 [Option ID = 402]
- 3. 3 [Option ID = 403]
- 4. 4 [Option ID = 404]

12) Through population pyramid which of the following sub-topics could be best introduced in an elementary classroom ?

- (A) Birth and Death rates
- (B) Comparison of male and female population
- (C) Expanding labour force
- (D) Migration pattern (intra-country)

Choose appropriate option :

- (1) (A), (B) and (C)
- (2) (B), (C) and (D)
- (3) (A), (B) and (D)
- (4) All (A), (B), (C) and (D)

एक प्रारंभिक स्तर की कक्षा में जनसंख्या पिरामिड की सहायता से निम्न में से कौन से उप-विषय पढ़ाए जा सकते हैं ?

- (A) जन्म एवं मृत्यु दर
- (B) महिला एवं पुरुषों की जनसंख्या की तुलना
- (C) बढ़ती श्रमिक संख्या
- (D) प्रवासन स्वरूप (देश के भीतर)

उपयुक्त विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) (A), (B) तथा (C)
- (2) (B), (C) तथा (D)
- (3) (A), (B) तथा (D)
- (4) (A), (B), (C) तथा (D) सभी

[Question ID = 102][Question Description = S6_Social Science_Q042]

- 1. 1 [Option ID = 405]
- 2. 2 [Option ID = 406]
- 3. 3 [Option ID = 407]
- 4. 4 [Option ID = 408]

13) Consider the following statements :

Statement (A) : Cooperative sector industries are owned and operated by the producers or suppliers of raw material, workers or both.

Statement (B) : Maruti Udyog Limited and Steel Authority of India are examples of cooperative sector industries.

Choose the correct option :

- (1) Only (A) is true
- (2) Only (B) is true
- (3) Both (A) and (B) are true
- (4) Neither (A) nor (B) is true

निम्न कथनों पर विचार कीजिए :

कथन (A) : सहकारी क्षेत्र के उद्योगों का स्वामित्व और संचालन कच्चे माल के उत्पादकों या पूर्तिकारों, कामगारों अथवा दोनों द्वारा होता है।

कथन (B) : मारुति उद्योग लिमिटेड और स्टील ऑथॉरिटी ऑफ इंडिया लिमिटेड सहकारी उपक्रम के उदाहरण हैं।

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) केवल (A) सही है।
- (2) केवल (B) सही है।
- (3) दोनों (A) तथा (B) सही हैं।
- (4) न तो (A) सही है और न ही (B) सही है।

[Question ID = 103][Question Description = S6_Social Science_Q043]

- 1. 1 [Option ID = 409]
- 2. 2 [Option ID = 410]
- 3. 3 [Option ID = 411]
- 4. 4 [Option ID = 412]

14) Around 2300 years ago, in the Tamil region, large landowners were known as :

- (1) Vellalar
- (2) Uzhavar
- (3) Kadaisiyar
- (4) Adimai

लगभग 2300 वर्ष पूर्व तमिल क्षेत्र में बड़े भूस्वामियों को कहते थे :

- (1) वेल्ललार
- (2) उझवार
- (3) कडैसियार
- (4) अदिमई

[Question ID = 104][Question Description = S6_Social Science_Q044]

- 1. 1 [Option ID = 413]
- 2. 2 [Option ID = 414]
- 3. 3 [Option ID = 415]
- 4. 4 [Option ID = 416]

- 15) We know that the plough was used by the Harappans because archaeologists have found evidence of :
- (1) an actual plough
 - (2) a plough engraved on a seal
 - (3) a toy plough
 - (4) a plough on a cave painting

हमें ज्ञात है कि हड़प्पाकालीन लोगों ने हल का प्रयोग किया था क्योंकि पुरातत्त्वविदों को साक्ष्य (प्रमाण) मिले हैं _____ के।

- (1) वास्तविक हल
- (2) मोहर (मुहर) पर उत्कीर्ण किया हुआ हल
- (3) खिलौना हल
- (4) गुफा में बनाए गए चित्र में हल

[Question ID = 105][Question Description = S6_Social Science_Q045]

1. 1 [Option ID = 417]
2. 2 [Option ID = 418]
3. 3 [Option ID = 419]
4. 4 [Option ID = 420]

- 16) The Tamil epic, 'Silappadikaram' was composed by :
- (1) Sattanar
 - (2) Ilango
 - (3) Thiruvalluvar
 - (4) Kuttuvanar

तमिल महाकाव्य, 'सिलप्पदिकारम' की रचना की गई थी -

- (1) सतानर द्वारा
- (2) इलांगो द्वारा
- (3) तिरुवल्लुवर द्वारा
- (4) कुट्टुवनार द्वारा

[Question ID = 106][Question Description = S6_Social Science_Q046]

1. 1 [Option ID = 421]
2. 2 [Option ID = 422]
3. 3 [Option ID = 423]
4. 4 [Option ID = 424]

17) Temples and mosques were constructed by rulers to _____

- (A) proclaim their closeness to god.
- (B) demonstrate power and wealth.
- (C) appease and get support of priestly class.

Choose the **correct** option :

- (1) (A) and (B)
- (2) (B) and (C)
- (3) (A) and (C)
- (4) (A), (B) and (C)

शासकों द्वारा मंदिर और मस्जिदों का निर्माण किया गया -

- (A) भगवान के साथ अपनी घनिष्ठता घोषित करने के लिए।
- (B) शक्ति और वैभव प्रदर्शन के लिए।
- (C) पुजारी वर्ग को संतुष्ट करने और उनका समर्थन पाने के लिए।

सही विकल्प का चयन करें :

- (1) (A) और (B)
- (2) (B) और (C)
- (3) (A) और (C)
- (4) (A), (B) और (C)

[Question ID = 107][Question Description = S6_Social Science_Q047]

- 1. 1 [Option ID = 425]
- 2. 2 [Option ID = 426]
- 3. 3 [Option ID = 427]
- 4. 4 [Option ID = 428]

18) Which of the following regional language was the earliest to be used in official records in the subcontinent ?

- (1) Urdu
- (2) English
- (3) Malayalam
- (4) Punjabi

निम्नलिखित में से कौन सी क्षेत्रीय भाषा का प्रयोग उपमहाद्वीप के सरकारी अभिलेखों में सबसे पहले हुआ था ?

- (1) उर्दू
- (2) अंग्रेजी
- (3) मलयालम
- (4) पंजाबी

[Question ID = 108][Question Description = S6_Social Science_Q048]

- 1. 1 [Option ID = 429]
- 2. 2 [Option ID = 430]
- 3. 3 [Option ID = 431]
- 4. 4 [Option ID = 432]

- 19) A Sangha was an association in the true sense because :
- (A) Many members ruled together through discussion and debates.
- (B) It included women and kammakaras to participate in the assemblies.

Options :

- (1) Only (A) is correct
- (2) Only (B) is correct
- (3) Both (A) and (B) are correct
- (4) Both (A) and (B) are incorrect

संघ सही मायने में एक संगठन था क्योंकि :

कथन (A) : कई सदस्यों ने एक-साथ चर्चाओं और वाद-विवादों के माध्यम से शासन किया।

कथन (B) : इसने महिलाओं और कामकारों को सभाओं में भाग लेने के लिए सम्मिलित किया था।

विकल्प :

- (1) केवल (A) सही है।
- (2) केवल (B) सही है।
- (3) (A) और (B) दोनों सही हैं।
- (4) (A) और (B) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 109][Question Description = S6_Social Science_Q049]

1. 1 [Option ID = 433]
2. 2 [Option ID = 434]
3. 3 [Option ID = 435]
4. 4 [Option ID = 436]

- 20) The first cotton spinning mill was set up in :

- (1) Calcutta
- (2) Bombay
- (3) Madras
- (4) Surat

पहली सूती कपड़ा मिल _____ में स्थापित की गई।

- (1) कलकत्ता
- (2) बंबई
- (3) मद्रास
- (4) सूरत

[Question ID = 110][Question Description = S6_Social Science_Q050]

1. 1 [Option ID = 437]
2. 2 [Option ID = 438]
3. 3 [Option ID = 439]
4. 4 [Option ID = 440]

- 21) Read the statements 'A' and 'B' regarding missionary activities in India and choose the correct answer.

Statement (A) : Until 1813, the East-India Company was opposed to missionary activities in India.

Statement (B) : The company feared that missionary activities would provoke reaction amongst the local population and make them suspicious of British presence in India.

Options :

- (1) (A) is true but (B) is false
- (2) (A) is false but (B) is true
- (3) Both (A) and (B) are true but (B) does not explain (A)
- (4) Both (A) and (B) are true and (B) explains (A)

भारत में प्रचारकों की गतिविधियों के संदर्भ में कथन (A) एवं कथन (B) को पढ़ें तथा सही विकल्प को चुनें।

कथन (A) : 1813 तक ईस्ट इंडिया कंपनी भारत में प्रचारक गतिविधियों के विरुद्ध थी।

कथन (B) : कंपनी को भय था कि प्रचारकों की गतिविधियों के वजह से स्थानीय जनता के बीच असंतोष पैदा होगा और लोग भारत में अंग्रेजों की उपस्थिति को शक की नजर से देखेंगे।

विकल्प :

- (1) (A) सही है किन्तु (B) गलत है।
- (2) (A) गलत है किन्तु (B) सही है।
- (3) दोनों (A) एवं (B) सही हैं किन्तु (B), (A) की सही व्याख्या नहीं करता है।
- (4) दोनों (A) एवं (B) सही हैं और (B), (A) की सही व्याख्या करता है।

[Question ID = 111][Question Description = S6_Social Science_Q051]

- 1. 1 [Option ID = 441]
- 2. 2 [Option ID = 442]
- 3. 3 [Option ID = 443]
- 4. 4 [Option ID = 444]

- 22) 'Paramhans Mandalī' was founded in 1840 in Bombay for :

- (1) Widow remarriage
- (2) Abolition of caste
- (3) Girls Education
- (4) Greater freedom for women

1840 में बाम्बे में 'परमहंस मंडली' की स्थापना क्यों की गई?

- (1) विधवा पुनर्विवाह के लिए
- (2) जाति उन्मूलन के लिए
- (3) लड़कियों की शिक्षा के लिए
- (4) महिलाओं की और अधिक स्वतंत्रता के लिए

[Question ID = 112][Question Description = S6_Social Science_Q052]

- 1. 1 [Option ID = 445]
- 2. 2 [Option ID = 446]
- 3. 3 [Option ID = 447]
- 4. 4 [Option ID = 448]

- 23) Who among the following was an outspoken critic of Hindu scriptures and said that the texts of codes of Manu, the Bhagwad Gita and the Ramayana had been used to establish the authority of Brahmanas over 'lower' castes and the domination of men over women.
- (1) Shri Narayan Guru
 - (2) Jyotirao Phule
 - (3) Ghasidas
 - (4) Periyar

निम्नलिखित में से कौन हिन्दू शास्त्रों के कट्टर आलोचक थे तथा उन्होंने कहा कि ब्राह्मणों से निचली जातियों पर अपनी सत्ता तथा महिलाओं पर पुरुष का प्रमुख स्थापित करने के लिए मनु द्वारा रचित संहिता, भगवद्गीता और रामायण जैसी पुस्तकों का सहारा लिया है।

- (1) श्री नारायण गुरु
- (2) ज्योतिराव फुले
- (3) घासीदास
- (4) पेरियार

[Question ID = 113][Question Description = S6_Social Science_Q053]

1. 1 [Option ID = 449]
2. 2 [Option ID = 450]
3. 3 [Option ID = 451]
4. 4 [Option ID = 452]

- 24) Read the statements 'A' and 'B' on movements against caste system in India :
- Statement (A) :** B.R. Ambedkar led three temple entry movements between 1927 and 1935.

Statement (B) : His aim was to make everyone see the power of caste prejudices within society.

Choose the correct answer :

- (1) (A) is true but (B) is false
- (2) (A) is false but (B) is true
- (3) Both (A) and (B) are true but (B) does not explain (A)
- (4) Both (A) and (B) are true and (B) explains (A)

भारत में जाति प्रथा के विरुद्ध आन्दोलनों के संदर्भ में कथन (A) एवं कथन (B) को पढ़ें तथा सही विकल्प चुनें।

कथन (A) : 1927 और 1935 के बीच बी.आर. अम्बेडकर ने मंदिरों में प्रवेश के लिए तीन आन्दोलन चलाए।

कथन (B) : वह पूरे देश को दिखाना चाहते थे कि समाज में जातीय पूर्वाग्रहों की जकड़ कितनी मज़बूत है।

सही विकल्प चुनिए :

- (1) (A) सही है किन्तु (B) गलत है।
- (2) (A) गलत है किन्तु (B) सही है।
- (3) दोनों (A) एवं (B) सही हैं किन्तु (B), (A) की व्याख्या नहीं करता है।
- (4) दोनों (A) एवं (B) सही हैं तथा (B), (A) की व्याख्या करता है।

[Question ID = 114][Question Description = S6_Social Science_Q054]

1. 1 [Option ID = 453]
2. 2 [Option ID = 454]
3. 3 [Option ID = 455]
4. 4 [Option ID = 456]

25) Gandhiji called off the Non-Cooperation Movement abruptly because :

- (1) British government was suppressing it.
- (2) It was not successful as expected.
- (3) It became violent.
- (4) Big leaders were not cooperating.

गाँधीजी ने असहयोग आन्दोलन अचानक रोक दिया क्योंकि -

- (1) अंग्रेजी सरकार इसे कुचल रहे थे।
- (2) यह उतना कामयाब नहीं हुआ था जितनी उम्मीद की गई थी।
- (3) यह हिंसात्मक हो गया था।
- (4) बड़े नेता सहयोग नहीं कर रहे थे।

[Question ID = 115][Question Description = S6_Social Science_Q055]

1. 1 [Option ID = 457]
2. 2 [Option ID = 458]
3. 3 [Option ID = 459]
4. 4 [Option ID = 460]

26) Arrange the following in a chronological order.

- (A) Dandi March
- (B) Quit India Movement
- (C) Rowlatt Satyagrah
- (D) Khilafat agitation

Options :

- (1) (C), (D), (A), (B)
- (2) (A), (B), (C), (D)
- (3) (D), (C), (B), (A)
- (4) (D), (A), (C), (B)

निम्नलिखित को कालानुक्रमिक क्रम में व्यवस्थित करें।

- (A) दांडी मार्च
- (B) भारत छोड़ो आंदोलन
- (C) रॉलट सत्याग्रह
- (D) खिलाफत आंदोलन

सही विकल्प चुनें।

- (1) (C), (D), (A), (B)
- (2) (A), (B), (C), (D)
- (3) (D), (C), (B), (A)
- (4) (D), (A), (C), (B)

[Question ID = 116][Question Description = S6_Social Science_Q056]

1. 1 [Option ID = 461]
2. 2 [Option ID = 462]
3. 3 [Option ID = 463]
4. 4 [Option ID = 464]

27) In which year was Planning Commission of India set up ?

- (1) 1935
- (2) 1947
- (3) 1950
- (4) 1956

भारतीय योजना आयोग की स्थापना किस वर्ष हुई थी ?

- (1) 1935
- (2) 1947
- (3) 1950
- (4) 1956

[Question ID = 117][Question Description = S6_Social Science_Q057]

1. 1 [Option ID = 465]
2. 2 [Option ID = 466]
3. 3 [Option ID = 467]
4. 4 [Option ID = 468]

28) The term Unity in Diversity was coined by

- (1) Indira Gandhi
- (2) B.R. Ambedkar
- (3) Jawahar Lal Nehru
- (4) Mahatma Gandhi

‘विविधता में एकता’ किसके द्वारा रचा गया शब्द है।

- (1) इंदिरा गाँधी
- (2) बी.आर. अंबेडकर
- (3) जवाहर लाल नेहरू
- (4) महात्मा गाँधी

[Question ID = 118][Question Description = S6_Social Science_Q058]

1. 1 [Option ID = 469]
2. 2 [Option ID = 470]
3. 3 [Option ID = 471]
4. 4 [Option ID = 472]

29) _____ are beliefs when we fix people into one image.

- (1) Outgroup
- (2) Prejudice
- (3) Discrimination
- (4) Stereotype

_____ वे विचार हैं जब हम लोगों को एक छवि में बाँध लेते हैं।

- (1) बाह्यसमूह
- (2) पूर्वाग्रह
- (3) भेदभाव
- (4) रूढ़िबद्ध धारणाएँ

[Question ID = 119][Question Description = S6_Social Science_Q059]

- 1. 1 [Option ID = 473]
- 2. 2 [Option ID = 474]
- 3. 3 [Option ID = 475]
- 4. 4 [Option ID = 476]

30) What is the function of a Lekhpal in rural administrative structure ?

- (1) Measuring land and keeping land records
- (2) Making arrangements for irrigation
- (3) Preparing the Gram Sabha list
- (4) Managing the funds of the Gram panchayat

ग्रामीण प्रशासनिक व्यवस्था में एक लेखपाल का क्या कार्य है ?

- (1) जमीन को नापना और उसका रिकॉर्ड रखना
- (2) सिंचाई का प्रबंध करना
- (3) ग्राम सभा की सूची तैयार करना
- (4) ग्राम पंचायत के फंड (विधि) का नियंत्रण करना

[Question ID = 120][Question Description = S6_Social Science_Q060]

- 1. 1 [Option ID = 477]
- 2. 2 [Option ID = 478]
- 3. 3 [Option ID = 479]
- 4. 4 [Option ID = 480]

31) In the Panchayati Raj system, the work of the Gram panchayat is approved by :

- (1) Janpad Panchayat
- (2) Zila Parishad
- (3) Panchayat Samiti
- (4) Gram Sabha

पंचायती राज व्यवस्था में, ग्राम पंचायत के कार्य को स्वीकृति दी जाती है :

- (1) जनपद पंचायत द्वारा
- (2) जिला परिषद द्वारा
- (3) पंचायत समिति द्वारा
- (4) ग्राम सभा द्वारा

[Question ID = 121][Question Description = S6_Social Science_Q061]

- 1. 1 [Option ID = 481]
- 2. 2 [Option ID = 482]
- 3. 3 [Option ID = 483]
- 4. 4 [Option ID = 484]

- 32) Fisher persons do not engage in fishing during monsoon to ensure :
- (A) fish population is not depleted, as it is their breeding season.
 - (B) big trawlers can fish in this period.
 - (C) safety of the boats.

Options :

- (1) (A) and (B) only
- (2) (B) and (C) only
- (3) (A) only
- (4) (B) only

मछुआरे मॉनसून के दौरान मछलियाँ पकड़ने नहीं जाते, यह सुनिश्चित करने के लिए :

- (A) मछलियों की संख्या/आबादी कम न हो, क्योंकि यह उनके प्रजनन का समय होता है।
- (B) बड़े जालपोत (ट्रोलर) इस अवधि/समय मछलियाँ पकड़ सकते हैं।
- (C) नाव सुरक्षित रहें।

विकल्प :

- (1) केवल (A) और (B)
- (2) केवल (B) और (C)
- (3) केवल (A)
- (4) केवल (B)

[Question ID = 122][Question Description = S6_Social Science_Q062]

- 1. 1 [Option ID = 485]
- 2. 2 [Option ID = 486]
- 3. 3 [Option ID = 487]
- 4. 4 [Option ID = 488]

- 33) Many rural families have to borrow money for their survival. What is the most probable reason, when seen with reference to their nature of work and livelihood ?
- (1) Their consumption is high.
 - (2) They are lazy and not hard working.
 - (3) They have periods of no available work during a year.
 - (4) Their family members migrate out of the village and do not send money home.

कई ग्रामीण परिवारों को उत्तरजीविता के लिए पैसा उधार लेना पड़ता है। इसका क्या अति संभाव्य कारण है, अगर यह उनके काम और आजीविका के स्वरूप में देखा जाये।

- (1) उनकी खपत अधिक है।
- (2) वे आलसी हैं और परिश्रमी नहीं हैं।
- (3) साल के दौरान ऐसी अवधियाँ भी आती हैं जब कोई काम उपलब्ध नहीं होता है।
- (4) उनके परिवार के सदस्य गाँव से बाहर पलायन कर जाते हैं और घर में पैसा नहीं भेजते।

[Question ID = 123][Question Description = S6_Social Science_Q063]

- 1. 1 [Option ID = 489]
- 2. 2 [Option ID = 490]
- 3. 3 [Option ID = 491]

- 34) An area from where voters choose their MLA is called :
- (1) Municipal Corporation
 - (2) Ward councillor
 - (3) Constituency
 - (4) Zila parishad

एक क्षेत्र जहाँ वोटर अपना विधायक चुनते हैं, कहलाता है :

- (1) नगर निगम
- (2) निगम पार्षद
- (3) निर्वाचन क्षेत्र
- (4) जिला परिषद्

[Question ID = 124][Question Description = S6_Social Science_Q064]

1. 1 [Option ID = 493]
2. 2 [Option ID = 494]
3. 3 [Option ID = 495]
4. 4 [Option ID = 496]

- 35) With regard to the role of media, consider the following statements and choose the correct answer.

Statement (I) : Media decides what is it that they would focus on and accordingly sets the agenda.

Statement (II) : There is interference at times by state agencies on what is being published.

Options :

- (1) Only (I) is correct
- (2) Only (II) is correct
- (3) Both (I) and (II) are correct
- (4) Both (I) and (II) are incorrect

संचार माध्यम की भूमिका के संदर्भ में, निम्नलिखित कथनों पर विचार कीजिए एवं सही विकल्प चुनिए :

कथन (I) : संचार माध्यम निश्चित करते हैं कि किन बातों पर ध्यान केंद्रित किया जाए और इस तरह वह एजेंडा निश्चित कर देते हैं।

कथन (II) : संचार माध्यमों द्वारा प्रकाशित सामग्रियों में कभी राज्य एजेंसी द्वारा दखल भी होते हैं।

विकल्प :

- (1) केवल (I) सही है।
- (2) केवल (II) सही है।
- (3) (I) और (II) दोनों सही हैं।
- (4) (I) और (II) दोनों गलत हैं।

[Question ID = 125][Question Description = S6_Social Science_Q065]

1. 1 [Option ID = 497]
2. 2 [Option ID = 498]
3. 3 [Option ID = 499]
4. 4 [Option ID = 500]

- 36) Right to livelihood has been established as a part of which particular fundamental right by the Supreme Court ?
- (1) Right to equality of opportunity
 - (2) Right to life
 - (3) Right to freedom of movement
 - (4) Right to freedom of profession

जीविका के अधिकार को उच्चतम न्यायालय द्वारा किस मौलिक अधिकार के एक अंग के रूप में स्थापित किया गया है?

- (1) अवसर की समानता का अधिकार
- (2) जीवन का अधिकार
- (3) आने-जाने की स्वतंत्रता का अधिकार
- (4) व्यवसाय की स्वतंत्रता का अधिकार

[Question ID = 126][Question Description = S6_Social Science_Q066]

1. 1 [Option ID = 501]
2. 2 [Option ID = 502]
3. 3 [Option ID = 503]
4. 4 [Option ID = 504]

- 37) The separation of religion from state leads to :
- (A) Preventing tyranny of majority
 - (B) Preventing violation of Fundamental Rights
 - (C) Democratic functioning of the state
 - (D) Prevention of occurrence of communal riots
- Choose the correct option :
- (1) (A), (B) and (C)
 - (2) (B), (C) and (D)
 - (3) (C), (D) and (A)
 - (4) (A), (B), (C) and (D)

राज्य से धर्म का पृथक्कीकरण _____ की ओर ले जाता है।

- (A) बहुसंख्यकों की निरंकुशता से बचाव
- (B) मौलिक अधिकारों के उल्लंघन से बचाव
- (C) राज्य की लोकतांत्रिक कार्य-विधि
- (D) सामुदायिक दंगों की घटनाओं पर रोकथाम

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) (A), (B) और (C)
- (2) (B), (C) और (D)
- (3) (C), (D) और (A)
- (4) (A), (B), (C) और (D)

[Question ID = 127][Question Description = S6_Social Science_Q067]

1. 1 [Option ID = 505]
2. 2 [Option ID = 506]
3. 3 [Option ID = 507]
4. 4 [Option ID = 508]

38) Who among the following are key players of the criminal justice system ?

- (A) Judge
- (B) Police
- (C) Public prosecutor

Options :

- (1) Only (A)
- (2) Only (B) and (C)
- (3) Only (A) and (C)
- (4) (A), (B) and (C)

निम्नलिखित में से कौन आपराधिक न्याय प्रणाली में मुख्य भूमिका निभाते हैं ?

- (A) न्यायाधीश
- (B) पुलिस
- (C) सरकारी वकील

विकल्प :

- (1) केवल (A)
- (2) केवल (B) और (C)
- (3) केवल (A) और (C)
- (4) (A), (B) और (C)

[Question ID = 128][Question Description = S6_Social Science_Q068]

1. 1 [Option ID = 509]
2. 2 [Option ID = 510]
3. 3 [Option ID = 511]
4. 4 [Option ID = 512]

39) Which organization has filed a petition in the Supreme Court against the practice of manual scavenging ?

- (1) Tawa matsya sangh
- (2) Swasth Foundation
- (3) Safai Karmachari Andolan
- (4) Arogya Seva

किस संगठन ने उच्चतम न्यायालय में मैला उठाने की प्रथा के खिलाफ याचिका दायर की है ?

- (1) तवा मत्स्य संघ
- (2) स्वस्थ फाउंडेशन
- (3) सफाई कर्मचारी आन्दोलन
- (4) आरोग्य सेवा

[Question ID = 129][Question Description = S6_Social Science_Q069]

1. 1 [Option ID = 513]
2. 2 [Option ID = 514]
3. 3 [Option ID = 515]
4. 4 [Option ID = 516]

40) Read the following (A) and (B) in the context of laws, and identify which law protects the interests of consumers :

- (A) Law ensuring that factories do not pollute air or water.
- (B) Law against child labour in workplaces.
- (C) Law ensuring electrical appliances meet safety standards.

Choose the correct option :

- (1) Only (A) and (B)
- (2) Only (B) and (C)
- (3) Only (A) and (C)
- (4) Only (C)

कानूनों के संदर्भ में निम्नलिखित (A) तथा (B) को पढ़ें तथा पहचानिए कौन सा कानून उपभोक्ताओं के हितों की रक्षा करता है :

- (A) ऐसे कानून जो निश्चित करते हैं कि फैक्ट्रियाँ हवा या पानी को प्रदूषित नहीं करेंगी।
- (B) कार्यस्थल पर बाल मजदूरी रोकने वाले कानून।
- (C) विद्युत उपकरणों द्वारा सुरक्षा मानकों के अनुरूप होने को सुनिश्चित करने वाले कारक।

सही विकल्प का चयन कीजिए :

- (1) केवल (A) तथा (B)
- (2) केवल (B) तथा (C)
- (3) केवल (A) तथा (C)
- (4) केवल (C)

[Question ID = 130][Question Description = S6_Social Science_Q070]

1. 1 [Option ID = 517]
2. 2 [Option ID = 518]
3. 3 [Option ID = 519]
4. 4 [Option ID = 520]

41) Teaching of Social Sciences need to adopt methods that _____

- (A) promote creative approach.
- (B) promote critical perspectives.
- (C) enable students to draw relationships between past and present.

Options :

- (1) (A) and (B)
- (2) (A) and (C)
- (3) (A), (B) and (C)
- (4) (B) and (C)

सामाजिक विज्ञान के अध्यापन को किसी ऐसी पद्धति को अपनाने की आवश्यकता है, जो :

- (A) रचनात्मक उपागम को प्रोत्साहित करे।
- (B) आलोचनात्मक दृष्टिकोणों को प्रोत्साहित करे।
- (C) भूत एवं वर्तमान के बीच संबंध रेखांकित करने में विद्यार्थियों को सक्षम बनाए।

विकल्प :

- (1) (A) और (B)
- (2) (A) और (C)
- (3) (A), (B) और (C)
- (4) (B) और (C)

[Question ID = 131][Question Description = S6_Social Science_Q071]

- 1. 1 [Option ID = 521]
- 2. 2 [Option ID = 522]
- 3. 3 [Option ID = 523]
- 4. 4 [Option ID = 524]

42) Consider the following Statements :

Statement I : It has often been observed that cultural, social and class differences generate biases and prejudices in classroom contexts.

Statement II : The teachers should confront the biases instructing students on what is 'right' and by proving the students wrong.

Options :

- (1) Both I and II are false
- (2) I is false but II is true
- (3) Both I and II are true
- (4) I is true but II is false

निम्नलिखित कथनों पर विचार करें तथा उपयुक्त विकल्प चुनें।

कथन I : ऐसा प्रायः देखा गया है कि सांस्कृतिक, सामाजिक एवं वर्ग की भिन्नताओं के कारण कक्षा में पूर्वाग्रह पैदा होती हैं।

कथन II : विद्यार्थियों को गलत दिखा कर और 'सही' का निर्देश देकर शिक्षकों को इन पूर्वाग्रहों का सामना करना चाहिए।

विकल्प :

- (1) I और II दोनों गलत हैं।
- (2) I गलत है परन्तु II सही है।
- (3) I और II दोनों सही हैं।
- (4) I सही है परन्तु II गलत है।

[Question ID = 132][Question Description = S6_Social Science_Q072]

- 1. 1 [Option ID = 525]
- 2. 2 [Option ID = 526]
- 3. 3 [Option ID = 527]
- 4. 4 [Option ID = 528]

43) As a teacher, you could make inter linkages while discussing 'human environment-settlement, Transport and communication, a theme in geography, with which of the following themes in 'Social and Political life' :

- (A) Key elements of democratic Government
- (B) Rural and urban administration
- (C) Panchayati Raj
- (D) Rural and urban livelihoods

Options :

- (1) (A) and (C)
- (2) (A), (B) and (C)
- (3) (C), (D) and (A)
- (4) (B) and (D)

एक शिक्षक के रूप में भूगोल के 'मानवीय वातावरण - बस्तियाँ-परिवहन एवं संप्रेषण' थीम पर परिचर्चा करते हुए आप निम्नलिखित 'सामाजिक एवं राजनीतिक जीवन' के किस थीम के साथ जोड़ सकते हैं ?

- (A) लोकतांत्रिक सरकार के मुख्य तत्वों के साथ
- (B) ग्रामीण एवं शहरी प्रशासन के साथ
- (C) पंचायती राज के साथ
- (D) ग्रामीण एवं शहरी आजीविकाओं के साथ

विकल्प :

- (1) (A) और (C)
- (2) (A), (B) और (C)
- (3) (C), (D) और (A)
- (4) (B) और (D)

[Question ID = 133][Question Description = S6_Social Science_Q073]

- 1. 1 [Option ID = 529]
- 2. 2 [Option ID = 530]
- 3. 3 [Option ID = 531]
- 4. 4 [Option ID = 532]

44) While discussing the topic of reservation a teacher has to focus on the following ideas :

- (A) Equality
- (B) Equity
- (C) Justice
- (D) Stereotypes

Options :

- (1) (A), (B) and (C)
- (2) (A) and (C)
- (3) (A), (B) and (D)
- (4) (C) and (D)

आरक्षण के विषय पर चर्चा के समय एक शिक्षक को निम्नलिखित विचारों पर ध्यान केंद्रित करना चाहिये।

- (A) समानता
- (B) समता
- (C) न्याय
- (D) रूढ़िवादिता

उपयुक्त विकल्प चुनें।

- (1) (A), (B) और (C)
- (2) (A) और (C)
- (3) (A), (B) और (D)
- (4) (C) और (D)

[Question ID = 134][Question Description = S6_Social Science_Q074]

- 1. 1 [Option ID = 533]
- 2. 2 [Option ID = 534]
- 3. 3 [Option ID = 535]
- 4. 4 [Option ID = 536]

45) The following is an example of engaging children in activities so that they can learn through lived experiences :

- (A) learning about cooperative movement by running a cooperative swap shop in school.
- (B) learning about the sun while watching a solar eclipse from school premises.
- (C) learning about post offices by reading a text.
- (D) discussing and building upon experiences in a conflict zone after watching a documentary.

Choose the appropriate option :

- (1) (A), (B) and (C)
- (2) (A), (B) and (D)
- (3) (B), (C) and (D)
- (4) (A), (C) and (D)

निम्नलिखित एक उदाहरण है बच्चों को गतिविधियों में संलग्न रखने का ताकि वे जिये गए अनुभवों के माध्यम से सीख सकें :

- (A) विद्यालय में एक सहकारी अदला-बदली वाली दुकान चलाकर सहकारी आंदोलन के बारे में सीखना।
- (B) विद्यालय परिसर से सूर्य-ग्रहण देखते हुए सूर्य के बारे में सीखना।
- (C) एक लेख पढ़कर डाकघर के बारे में सीखना।
- (D) एक वृत्त-चित्र देखने के पश्चात परिचर्चा एवं युद्धक्षेत्र में अनुभवों को बनाना।

उपयुक्त विकल्प चुनें।

- (1) (A), (B) और (C)
- (2) (A), (B) और (D)
- (3) (B), (C) और (D)
- (4) (A), (C) और (D)

[Question ID = 135][Question Description = S6_Social Science_Q075]

- 1. 1 [Option ID = 537]
- 2. 2 [Option ID = 538]
- 3. 3 [Option ID = 539]
- 4. 4 [Option ID = 540]

46) In order to bring forth the previous knowledge of students regarding a particular topic, which of the following strategy is most appropriate ?

- (1) Story telling
- (2) Essay
- (3) Brainstorming
- (4) Question and answer session

विषय विशेष से संबंधित विद्यार्थियों के पूर्वज्ञान को सामने लाने के लिए, निम्नलिखित में से कौन सी रणनीति अति उपयुक्त है ?

- (1) कथा वाचन
- (2) निबन्ध
- (3) विचार-मंथन
- (4) प्रश्नोत्तर सत्र

[Question ID = 136][Question Description = S6_Social Science_Q076]

- 1. 1 [Option ID = 541]
- 2. 2 [Option ID = 542]
- 3. 3 [Option ID = 543]
- 4. 4 [Option ID = 544]

47) Locating a place on the map is associated with :

- (1) Critical enquiry
- (2) Comprehension
- (3) Analysis
- (4) Skill

मानचित्र पर एक स्थान को ढूँढना _____ के साथ संबद्ध है।

- (1) विवेचनात्मक परिप्रश्न
- (2) बोध
- (3) विश्लेषण
- (4) कौशल

[Question ID = 137][Question Description = S6_Social Science_Q077]

- 1. 1 [Option ID = 545]
- 2. 2 [Option ID = 546]
- 3. 3 [Option ID = 547]
- 4. 4 [Option ID = 548]

48) Which of the following would be the least meaningful learning process for an upper primary student learning about fundamental rights ?

- (1) Use of illustrative examples.
- (2) Encouraging different ways of looking at freedom of expression or any other right.
- (3) Connecting new knowledge and concerns to pre-existing knowledge.
- (4) Promoting memorisation of all the rights and recalling them through formative assessment.

मूलभूत अधिकारों के बारे में सीखने वाले उच्च प्राथमिक विद्यार्थी के लिए निम्नलिखित में से कौन सी न्यूनतम अर्थपूर्ण अधिगम प्रक्रिया होगी ?

- (1) सचित्र उदाहरणों का प्रयोग।
- (2) अभिव्यक्ति की स्वतंत्रता अथवा कोई अन्य अधिकार को देखने के भिन्न तरीकों को प्रोत्साहित करना।
- (3) नवीन ज्ञान एवं स्रोतों को पहले से मौजूद ज्ञान से जोड़ना।
- (4) सभी अधिकारों को स्मरण करने एवं उनको रचनात्मक आंकलन के माध्यम से अनुस्मरण करने को प्रोत्साहित करना।

[Question ID = 138][Question Description = S6_Social Science_Q078]

- 1. 1 [Option ID = 549]
- 2. 2 [Option ID = 550]
- 3. 3 [Option ID = 551]
- 4. 4 [Option ID = 552]

49) A teacher while explaining food habits discusses case studies of Indian states with that of states of Russia. Which aspect of learning is she/he focusing upon ?

- (1) Ability to explain.
- (2) Ability to memorise.
- (3) Ability to compare and contrast through evidences.
- (4) Ability to appreciate culture of foreign countries.

एक शिक्षक भोजन संबंधी आदतों को समझाने के दौरान, भारतीय राज्यों की रूस के राज्यों के साथ केस अध्ययन (केस स्टडी) पर परिचर्चा करता है। अधिगम के कौन पहलू पर वह बल दे रहा/रही है ?

- (1) समझाने की क्षमता
- (2) स्मरण की क्षमता
- (3) साक्ष्यों के माध्यम से तुलना करने एवं भेद दिखलाने की क्षमता
- (4) दूसरे देशों की संस्कृति की प्रशंसा करने की क्षमता

[Question ID = 139][Question Description = S6_Social Science_Q079]

1. 1 [Option ID = 553]
2. 2 [Option ID = 554]
3. 3 [Option ID = 555]
4. 4 [Option ID = 556]

50) A Social Science textbook shows a father involved in household work and mother going to office. This aims at :

- (A) strengthening gender bias
- (B) eliminating gender bias
- (C) encouraging gender discrimination
- (D) encouraging gender equity

Options :

- (1) (A) and (B)
- (2) (B) and (C)
- (3) (B) and (D)
- (4) (A) and (D)

एक सामाजिक विज्ञान पाठ्यपुस्तक पिता को घर के कामों में लिप्त एवं माता को कार्यालय जाते हुए दिखाती है। इसका लक्ष्य है :

- (A) लैंगिक भेदभाव को सुदृढ़ करना
- (B) लैंगिक भेदभाव को समाप्त करना
- (C) लैंगिक भेदभाव को प्रोत्साहित करना
- (D) लैंगिक समता को प्रोत्साहित करना

सही विकल्प चुनें।

- (1) (A) और (B)
- (2) (B) और (C)
- (3) (B) और (D)
- (4) (A) और (D)

[Question ID = 140][Question Description = S6_Social Science_Q080]

1. 1 [Option ID = 557]
2. 2 [Option ID = 558]
3. 3 [Option ID = 559]
4. 4 [Option ID = 560]

- 51) Students of a class, waste water in the school by keeping the taps running. Their teacher decides to tell them a story of life in a desert, to talk about water conservation. Which pedagogic method is she using in the class ?
- (1) Narrative method
 - (2) Observation method
 - (3) Problem solving method
 - (4) Lecture method

एक कक्षा के बच्चे स्कूल में पानी के नल को चलाये छोड़ देते हैं जिससे पानी व्यर्थ बह जाता है। उनकी शिक्षिका पानी के संरक्षण को समझाने हेतु मरुस्थल में जीवन की कहानी उन्हें सुनाती हैं।

वह किस शैक्षिक तरीके का उपयोग कर रही हैं ?

- (1) वृत्तांत उपागम
- (2) अवलोकनात्मक उपागम
- (3) समस्या समाधान उपागम
- (4) व्याख्यान उपागम

[Question ID = 141][Question Description = S6_Social Science_Q081]

1. 1 [Option ID = 561]
2. 2 [Option ID = 562]
3. 3 [Option ID = 563]
4. 4 [Option ID = 564]

- 52) Which teaching 'gender' based themes, which strategy would be the most appropriate at the elementary level ?
- (1) Give a hand out to learners to define the concepts.
 - (2) Engage learners in debates and discussions.
 - (3) Providing awareness raising material on transgenders.
 - (4) Ask learners to read from wikipedia and other web resources.

प्रारंभिक स्तर पर, 'लिंग' आधारित प्रकरण पढ़ाते समय, कौन सी रणनीति अति-उपयुक्त होगी ?

- (1) संकल्पनाओं को परिभाषित करने के लिए अधिगमकर्ताओं को पर्चे देना।
- (2) वाद विवाद एवं परिचर्चाओं में अधिगमकर्ताओं को लगाए रखना।
- (3) ट्रांसजेंडर व्यक्तियों पर चेतना बढ़ाने वाली सामग्री उपलब्ध कराना।
- (4) अधिगमकर्ताओं को विकिपीडिया एवं वेब स्रोतों से पढ़ने के लिए कहना।

[Question ID = 142][Question Description = S6_Social Science_Q082]

1. 1 [Option ID = 565]
2. 2 [Option ID = 566]
3. 3 [Option ID = 567]
4. 4 [Option ID = 568]

- 53) Films that represent tribals only as people wearing colourful costumes and dancing in groups, may lead to :
- (1) demonstrating the cultural diversity of tribes.
 - (2) attracting the world to the plight of the adivasis.
 - (3) promoting sale of forest products and tribal craft.
 - (4) creating stereotypes of tribals.

फिल्में जो जनजातीय लोगों को केवल रंगीन पोशाकें पहने हुए एवं समूहों में नृत्य करते हुए दिखाती हैं, के क्या परिणाम हो सकते हैं ?

- (1) जनजातियों की सांस्कृतिक विविधता का प्रदर्शन।
- (2) आदिवासियों की दुर्दशा की ओर विश्व का ध्यान आकर्षित करना।
- (3) वन-उत्पादों और हस्तकला की बिक्री का प्रोत्साहन।
- (4) जनजातियों के प्रति रूढ़िबद्ध धारणा बनाना।

[Question ID = 143][Question Description = S6_Social Science_Q083]

1. 1 [Option ID = 569]
2. 2 [Option ID = 570]
3. 3 [Option ID = 571]
4. 4 [Option ID = 572]

- 54) Why are textual records used more to understand the times of the 'Delhi Sultanate' as compared to the kingdom of 'early' history ?
- (A) The number of textual records increased in the 'early' historical periods.
 - (B) The variety of textual records increased during 'Delhi Sultanate'.
 - (C) Textual records gradually displaced other types of information available.
 - (D) Paper became cheaper and widely in use to record the pasts during the Sultanate period.

Options :

- (1) Only (A) is true
- (2) Only (A) and (B) are true
- (3) Only (B), (C) and (D) are true
- (4) Only (C) and (D) are true

राज्यों के 'प्रारंभिक इतिहास' की तुलना में 'दिल्ली सल्तनत' के काल को समझने के लिए लिखित सामग्री का अधिक प्रयोग क्यों किया गया ?

- (A) 'प्रारंभिक' ऐतिहासिक कालों में लिखित सामग्री की संख्या बढ़ गई।
- (B) 'दिल्ली सल्तनत' के समय में लिखित सामग्री की विविधता बढ़ गई।
- (C) लिखित सामग्रियों ने क्रमशः अन्य प्रकार की उपलब्ध सूचनाओं को विस्थापित कर दिया।
- (D) सल्तनत के समय में कागज सस्ता होता गया और अतीत को लिपिबद्ध करने के लिए बड़े पैमाने पर प्रयोग में आ गया।

उपयुक्त विकल्प चुनें।

- (1) केवल (A) सही है
- (2) केवल (A) और (B) सही हैं
- (3) केवल (B), (C) और (D) सही हैं
- (4) केवल (C) और (D) सही हैं

[Question ID = 144][Question Description = S6_Social Science_Q084]

- 1. 1 [Option ID = 573]
- 2. 2 [Option ID = 574]
- 3. 3 [Option ID = 575]
- 4. 4 [Option ID = 576]

55) Arrange the steps to be followed for conducting a survey-based project, starting from the first.

- (1) Interviews, Recording, Planning, Presenting
- (2) Presenting, Planning, Recording, Interviewing
- (3) Planning, Interviewing, Recording, Presenting
- (4) Planning, Recording, Interviewing, Presenting

प्रथम से आरंभ करते हुए, एक सर्वेक्षण आधारित प्रायोजना को करने के लिए अनुसरण किए जाने वाले चरणों को व्यवस्थित कीजिए।

- (1) साक्षात्कार, रिकार्डिंग, नियोजन, प्रस्तुत करना
- (2) प्रस्तुत करना, नियोजन, रिकार्डिंग, साक्षात्कार करना
- (3) नियोजन, साक्षात्कार करना, रिकार्डिंग, प्रस्तुत करना
- (4) नियोजन, रिकार्डिंग, साक्षात्कार करना, प्रस्तुत करना

[Question ID = 145][Question Description = S6_Social Science_Q085]

- 1. 1 [Option ID = 577]
- 2. 2 [Option ID = 578]
- 3. 3 [Option ID = 579]
- 4. 4 [Option ID = 580]

56) 'What is a biosphere' ? This question seeks to find the ability of a student to _____.

- (1) Recall
- (2) Apply
- (3) Evaluate
- (4) Analyse

‘जीवमंडल क्या है?’ यह प्रश्न विद्यार्थी की _____ की क्षमता का पता लगाने के लिए है।

- (1) स्मरण करने
- (2) अनुप्रयोग करने
- (3) आंकलन करने
- (4) विश्लेषण करने

[Question ID = 146][Question Description = S6_Social Science_Q086]

- 1. 1 [Option ID = 581]
- 2. 2 [Option ID = 582]
- 3. 3 [Option ID = 583]
- 4. 4 [Option ID = 584]

57) Which of the following will help teachers identify the conceptual problems while teaching a unit plan ?

- (1) Peer assessment
- (2) Formative assessment
- (3) Summative assessment
- (4) Self assessment

निम्नलिखित में से इकाई योजना के शिक्षण के समय संकल्पनात्मक समस्याओं को पहचानने में शिक्षक की सहायता करेगा ?

- (1) सहपाठी आंकलन
- (2) रचनात्मक आंकलन
- (3) योगात्मक आंकलन
- (4) स्व: आंकलन

[Question ID = 147][Question Description = S6_Social Science_Q087]

- 1. 1 [Option ID = 585]
- 2. 2 [Option ID = 586]
- 3. 3 [Option ID = 587]
- 4. 4 [Option ID = 588]

58) At the end of the unit on diversity and discrimination the learning outcomes of three students are as given below :

Student (A) : Is able to explain how inter-dependence leads to social well being if biases are restrained.

Student (B) : Is able to define prejudice and stereotyping.

Student (C) : Is able to distinguish between diversity and inequality.

Arrange the students according to their competency level, starting from minimum.

- (1) (C), (B), (A)
- (2) (B), (C), (A)
- (3) (A), (B), (C)
- (4) (C), (A), (B)

विविधता एवं भेदभाव पर इकाई के अंत में तीन विद्यार्थियों के अधिगम-प्रतिफल नीचे दिए गए हैं :

विद्यार्थी (A) : इसकी व्याख्या करने में सक्षम है कि कैसे अंतर्निर्भरता सामाजिक कल्याण की ओर ले जाती है अगर भेदभावों को रोक दिया जाए।

विद्यार्थी (B) : पूर्वाग्रह एवं रूढ़िवादिता की व्याख्या करने में सक्षम है।

विद्यार्थी (C) : विविधता एवं असमानता के बीच में भेद करने में सक्षम है।

न्यूनतम से आरंभ करते हुए विद्यार्थियों को उनकी सक्षमता के स्तर के अनुसार व्यवस्थित करें। सही विकल्प चुनें।

- (1) (C), (B), (A)
- (2) (B), (C), (A)
- (3) (A), (B), (C)
- (4) (C), (A), (B)

[Question ID = 148][Question Description = S6_Social Science_Q088]

1. 1 [Option ID = 589]
2. 2 [Option ID = 590]
3. 3 [Option ID = 591]
4. 4 [Option ID = 592]

59) Which of the following questions provide scope for critical thinking ?

- (1) Explain the question hour in Indian parliament.
- (2) Describe the role of the lekhpal.
- (3) If you were a ward councillor, which two issues would you prioritise ?
- (4) Who is the head of a state government ?

निम्नलिखित प्रश्नों में कौन सा प्रश्न आलोचनात्मक चिंतन के अवसर प्रदान करता है ?

- (1) भारतीय संसद में प्रश्न काल की व्याख्या कीजिए।
- (2) लेखपाल की भूमिका का वर्णन कीजिए।
- (3) अगर आप एक निगम पार्षद होते तो कौन से दो मामलों को आप वरीयता देते ?
- (4) राज्य सरकार का प्रमुख कौन होता है ?

[Question ID = 149][Question Description = S6_Social Science_Q089]

1. 1 [Option ID = 593]
2. 2 [Option ID = 594]
3. 3 [Option ID = 595]
4. 4 [Option ID = 596]

60) To identify the misconceptions around rotation and revolution, a teacher gives a test. What kind of assessment could this be ?

- (A) Summative assessment
- (B) Diagnostic assessment
- (C) Self assessment
- (D) Assessment for learning

Options :

- (1) (A) and (B)
- (2) (B) and (C)
- (3) (C) and (D)
- (4) (B) and (D)

घूर्णन और परिक्रमा से संबंधित अवधारणाओं पहचानने के लिए, शिक्षक एक परीक्षा देता है। यह किस प्रकार का आंकलन हो सकता है ?

- (A) योगात्मक आंकलन
- (B) नैदानिक आंकलन
- (C) स्वः आंकलन
- (D) अधिगम के लिए आंकलन

विकल्प :

- (1) (A) और (B)
- (2) (B) और (C)
- (3) (C) और (D)
- (4) (B) और (D)

[Question ID = 150][Question Description = S6_Social Science_Q090]

- 1. 1 [Option ID = 597]
- 2. 2 [Option ID = 598]
- 3. 3 [Option ID = 599]
- 4. 4 [Option ID = 600]

Topic:- ENG_Q91-99_L1_P2_CTET

1)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the correct options out of the given ones.

On the night of the day on which this cruel deed was done, I was aroused from sleep by the cry of fire. The curtains of my bed were in flames. The whole house was blazing. It was with great difficulty that my wife, a servant, and myself, made our escape from the conflagration. The destruction was complete. My entire worldly wealth was swallowed up, and I resigned myself thenceforward to despair.

I am above the weakness of seeking to establish a sequence of cause and effect between the disaster and the atrocity. But I am detailing a chain of facts- and wish not to leave even a possible link imperfect. On the day succeeding the fire, I visited the ruins.

The walls, with one exception, had fallen in. This exception was found in a compartment wall, not very thick, which stood about the middle of the house and against which had rested the head of my bed. The plastering had here, in great measure, resisted the action of the fire-a fact which I attributed to its having been recently done.

About this wall a dense crowd had collected, and many persons seemed to be examining a particular portion of it with very minute and eager attention. The words, 'strange' ! 'singular !' and other similar expressions, excited my curiosity. I approached and saw, as if etched in bas relief upon the white surface, the figure of a gigantic cat. The impression was given with an accuracy truly marvellous. There was a rope about the animal's neck.

The narrator was sorry because :

- (1) his house had caught fire.
- (2) he had to resign.
- (3) he had to shift to a new house.
- (4) he had to buy new curtains.

[Question ID = 151][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q091]

1. 1 [Option ID = 601]
2. 2 [Option ID = 602]
3. 3 [Option ID = 603]
4. 4 [Option ID = 604]

2)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the correct options out of the given ones.

On the night of the day on which this cruel deed was done, I was aroused from sleep by the cry of fire. The curtains of my bed were in flames. The whole house was blazing. It was with great difficulty that my wife, a servant, and myself, made our escape from the conflagration. The destruction was complete. My entire worldly wealth was swallowed up, and I resigned myself thenceforward to despair.

I am above the weakness of seeking to establish a sequence of cause and effect between the disaster and the atrocity. But I am detailing a chain of facts- and wish not to leave even a possible link imperfect. On the day succeeding the fire, I visited the ruins.

The walls, with one exception, had fallen in. This exception was found in a compartment wall, not very thick, which stood about the middle of the house and against which had rested the head of my bed. The plastering had here, in great measure, resisted the action of the fire-a fact which I attributed to its having been recently done.

About this wall a dense crowd had collected, and many persons seemed to be examining a particular portion of it with very minute and eager attention. The words, 'strange' ! 'singular !' and other similar expressions, excited my curiosity. I approached and saw, as if etched in bas relief upon the white surface, the figure of a gigantic cat. The impression was given with an accuracy truly marvellous. There was a rope about the animal's neck.

Study the following statements :

- (a) The narrator was keen to know the cause of the fire.
- (b) The fire reduced him to poverty.
- (1) (a) is true and (b) is false.
- (2) (b) is true and (a) is false.
- (3) Both (a) and (b) are true.
- (4) Both (a) and (b) are false.

[Question ID = 152][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q092]

1. 1 [Option ID = 605]
2. 2 [Option ID = 606]
3. 3 [Option ID = 607]
4. 4 [Option ID = 608]

3)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the correct options out of the given ones.

On the night of the day on which this cruel deed was done, I was aroused from sleep by the cry of fire. The curtains of my bed were in flames. The whole house was blazing. It was with great difficulty that my wife, a servant, and myself, made our escape from the conflagration. The destruction was complete. My entire worldly wealth was swallowed up, and I resigned myself thenceforward to despair.

I am above the weakness of seeking to establish a sequence of cause and effect between the disaster and the atrocity. But I am detailing a chain of facts- and wish not to leave even a possible link imperfect. On the day succeeding the fire, I visited the ruins.

The walls, with one exception, had fallen in. This exception was found in a compartment wall, not very thick, which stood about the middle of the house and against which had rested the head of my bed. The plastering had here, in great measure, resisted the action of the fire-a fact which I attributed to its having been recently done.

About this wall a dense crowd had collected, and many persons seemed to be examining a particular portion of it with very minute and eager attention. The words, 'strange' ! 'singular !' and other similar expressions, excited my curiosity. I approached and saw, as if etched in bas relief upon the white surface, the figure of a gigantic cat. The impression was given with an accuracy truly marvellous. There was a rope about the animal's neck.

Which of the following statements is TRUE ?

- (1) Fear of being burnt made the narrator wake up.
- (2) His servant helped his wife to escape.
- (3) Only a part of his wealth was saved.
- (4) A thin wall divided the house into two parts.

[Question ID = 153][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q093]

1. 1 [Option ID = 609]
2. 2 [Option ID = 610]
3. 3 [Option ID = 611]
4. 4 [Option ID = 612]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the correct options out of the given ones.

On the night of the day on which this cruel deed was done, I was aroused from sleep by the cry of fire. The curtains of my bed were in flames. The whole house was blazing. It was with great difficulty that my wife, a servant, and myself, made our escape from the conflagration. The destruction was complete. My entire worldly wealth was swallowed up, and I resigned myself thenceforward to despair.

I am above the weakness of seeking to establish a sequence of cause and effect between the disaster and the atrocity. But I am detailing a chain of facts- and wish not to leave even a possible link imperfect. On the day succeeding the fire, I visited the ruins.

The walls, with one exception, had fallen in. This exception was found in a compartment wall, not very thick, which stood about the middle of the house and against which had rested the head of my bed. The plastering had here, in great measure, resisted the action of the fire-a fact which I attributed to its having been recently done.

About this wall a dense crowd had collected, and many persons seemed to be examining a particular portion of it with very minute and eager attention. The words, 'strange' ! 'singular !' and other similar expressions, excited my curiosity. I approached and saw, as if etched in bas relief upon the white surface, the figure of a gigantic cat. The impression was given with an accuracy truly marvellous. There was a rope about the animal's neck.

Which of the following statements is NOT TRUE ?

- (1) The narrator wants to describe all the facts in detail.
- (2) Only one wall remained safe.
- (3) The narrator used to sleep with his head towards the wall.
- (4) This wall saved the narrator's life.

[Question ID = 154][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q094]

1. 1 [Option ID = 613]
2. 2 [Option ID = 614]
3. 3 [Option ID = 615]
4. 4 [Option ID = 616]

5)

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the correct options out of the given ones.

On the night of the day on which this cruel deed was done, I was aroused from sleep by the cry of fire. The curtains of my bed were in flames. The whole house was blazing. It was with great difficulty that my wife, a servant, and myself, made our escape from the conflagration. The destruction was complete. My entire worldly wealth was swallowed up, and I resigned myself thenceforward to despair.

I am above the weakness of seeking to establish a sequence of cause and effect between the disaster and the atrocity. But I am detailing a chain of facts- and wish not to leave even a possible link imperfect. On the day succeeding the fire, I visited the ruins.

The walls, with one exception, had fallen in. This exception was found in a compartment wall, not very thick, which stood about the middle of the house and against which had rested the head of my bed. The plastering had here, in great measure, resisted the action of the fire-a fact which I attributed to its having been recently done.

About this wall a dense crowd had collected, and many persons seemed to be examining a particular portion of it with very minute and eager attention. The words, 'strange' ! 'singular !' and other similar expressions, excited my curiosity. I approached and saw, as if etched in bas relief upon the white surface, the figure of a gigantic cat. The impression was given with an accuracy truly marvellous. There was a rope about the animal's neck.

Study the following statements :

- (a) A number of people came to console the narrator.
- (b) They wanted to know the cause of the fire.
- (1) (a) is right and (b) is wrong.
- (2) (b) is right and (a) is wrong.
- (3) Both (a) and (b) are right.
- (4) Both (a) and (b) are wrong.

[Question ID = 155][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q095]

- 1. 1 [Option ID = 617]
- 2. 2 [Option ID = 618]
- 3. 3 [Option ID = 619]
- 4. 4 [Option ID = 620]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the correct options out of the given ones.

On the night of the day on which this cruel deed was done, I was aroused from sleep by the cry of fire. The curtains of my bed were in flames. The whole house was blazing. It was with great difficulty that my wife, a servant, and myself, made our escape from the conflagration. The destruction was complete. My entire worldly wealth was swallowed up, and I resigned myself thenceforward to despair.

I am above the weakness of seeking to establish a sequence of cause and effect between the disaster and the atrocity. But I am detailing a chain of facts- and wish not to leave even a possible link imperfect. On the day succeeding the fire, I visited the ruins.

The walls, with one exception, had fallen in. This exception was found in a compartment wall, not very thick, which stood about the middle of the house and against which had rested the head of my bed. The plastering had here, in great measure, resisted the action of the fire-a fact which I attributed to its having been recently done.

About this wall a dense crowd had collected, and many persons seemed to be examining a particular portion of it with very minute and eager attention. The words, 'strange' ! 'singular !' and other similar expressions, excited my curiosity. I approached and saw, as if etched in bas relief upon the white surface, the figure of a gigantic cat. The impression was given with an accuracy truly marvellous. There was a rope about the animal's neck.

Study the following statements :

- (a) The people were shocked at the damage caused by the fire.
- (b) The narrator felt curious at the excitement of the people.
- (c) From the wall a cat was glaring at the people.
- (1) (a) is right and (b) is wrong.
- (2) (b) is right and (c) is wrong.
- (3) (c) is right and (a) is wrong.
- (4) Both (a) and (b) are right.

[Question ID = 156][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q096]

- 1. 1 [Option ID = 621]
- 2. 2 [Option ID = 622]
- 3. 3 [Option ID = 623]
- 4. 4 [Option ID = 624]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the correct options out of the given ones.

On the night of the day on which this cruel deed was done, I was aroused from sleep by the cry of fire. The curtains of my bed were in flames. The whole house was blazing. It was with great difficulty that my wife, a servant, and myself, made our escape from the conflagration. The destruction was complete. My entire worldly wealth was swallowed up, and I resigned myself thenceforward to despair.

I am above the weakness of seeking to establish a sequence of cause and effect between the disaster and the atrocity. But I am detailing a chain of facts- and wish not to leave even a possible link imperfect. On the day succeeding the fire, I visited the ruins.

The walls, with one exception, had fallen in. This exception was found in a compartment wall, not very thick, which stood about the middle of the house and against which had rested the head of my bed. The plastering had here, in great measure, resisted the action of the fire-a fact which I attributed to its having been recently done.

About this wall a dense crowd had collected, and many persons seemed to be examining a particular portion of it with very minute and eager attention. The words, 'strange' ! 'singular !' and other similar expressions, excited my curiosity. I approached and saw, as if etched in bas relief upon the white surface, the figure of a gigantic cat. The impression was given with an accuracy truly marvellous. There was a rope about the animal's neck.

'...With one exception'....

The word exception means the same as :

- (1) oddity
- (2) preference
- (3) acceptance
- (4) absence

[Question ID = 157][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q097]

- 1. 1 [Option ID = 625]
- 2. 2 [Option ID = 626]
- 3. 3 [Option ID = 627]
- 4. 4 [Option ID = 628]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the correct options out of the given ones.

On the night of the day on which this cruel deed was done, I was aroused from sleep by the cry of fire. The curtains of my bed were in flames. The whole house was blazing. It was with great difficulty that my wife, a servant, and myself, made our escape from the conflagration. The destruction was complete. My entire worldly wealth was swallowed up, and I resigned myself thenceforward to despair.

I am above the weakness of seeking to establish a sequence of cause and effect between the disaster and the atrocity. But I am detailing a chain of facts- and wish not to leave even a possible link imperfect. On the day succeeding the fire, I visited the ruins.

The walls, with one exception, had fallen in. This exception was found in a compartment wall, not very thick, which stood about the middle of the house and against which had rested the head of my bed. The plastering had here, in great measure, resisted the action of the fire-a fact which I attributed to its having been recently done.

About this wall a dense crowd had collected, and many persons seemed to be examining a particular portion of it with very minute and eager attention. The words, 'strange' ! 'singular !' and other similar expressions, excited my curiosity. I approached and saw, as if etched in bas relief upon the white surface, the figure of a gigantic cat. The impression was given with an accuracy truly marvellous. There was a rope about the animal's neck.

'On the day succeeding the fire'

The word opposite in meaning to the underlined word is :

- (1) following
- (2) failing
- (3) preceding
- (4) seeking

[Question ID = 158][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q098]

- 1. 1 [Option ID = 629]
- 2. 2 [Option ID = 630]
- 3. 3 [Option ID = 631]
- 4. 4 [Option ID = 632]

Read the passage given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the correct options out of the given ones.

On the night of the day on which this cruel deed was done, I was aroused from sleep by the cry of fire. The curtains of my bed were in flames. The whole house was blazing. It was with great difficulty that my wife, a servant, and myself, made our escape from the conflagration. The destruction was complete. My entire worldly wealth was swallowed up, and I resigned myself thenceforward to despair.

I am above the weakness of seeking to establish a sequence of cause and effect between the disaster and the atrocity. But I am detailing a chain of facts- and wish not to leave even a possible link imperfect. On the day succeeding the fire, I visited the ruins.

The walls, with one exception, had fallen in. This exception was found in a compartment wall, not very thick, which stood about the middle of the house and against which had rested the head of my bed. The plastering had here, in great measure, resisted the action of the fire-a fact which I attributed to its having been recently done.

About this wall a dense crowd had collected, and many persons seemed to be examining a particular portion of it with very minute and eager attention. The words, 'strange' ! 'singular !' and other similar expressions, excited my curiosity. I approached and saw, as if etched in bas relief upon the white surface, the figure of a gigantic cat. The impression was given with an accuracy truly marvellous. There was a rope about the animal's neck.

'The plastering had here'

The underlined word is a/an _____ .

- (1) Verb
- (2) Noun
- (3) Adjective
- (4) Interjection

[Question ID = 159][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q099]

- 1. 1 [Option ID = 633]
- 2. 2 [Option ID = 634]
- 3. 3 [Option ID = 635]
- 4. 4 [Option ID = 636]

Topic:- ENG_Q100-105_L1_P2_CTET

1)

Read the extract given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate options out of the given ones.

Is this a holy thing to see
In a rich and fruitful land,
Babes reduced to misery,
Fed with cold and usurous hand ?

Is that trembling cry a song ?
Can it be a song of joy ?
And so many children poor ?
It is a land of poverty !

And their sun does never shine,
And their fields are bleak and bare,
And their ways are fill'd with thorns ;
It is eternal winter there.

For where-e'er the sun does shine,
And where-e'er the rain does fall,
Babe can never hunger there,
Nor poverty the mind appall.

The poem :

- (1) is a song of joy.
- (2) is a voice of protest.
- (3) describes the glory of God.
- (4) makes an appeal to God.

[Question ID = 160][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q100]

- 1. 1 [Option ID = 637]
- 2. 2 [Option ID = 638]
- 3. 3 [Option ID = 639]
- 4. 4 [Option ID = 640]

Read the extract given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate options out of the given ones.

Is this a holy thing to see
In a rich and fruitful land,
Babes reduced to misery,
Fed with cold and usurous hand ?

Is that trembling cry a song ?
Can it be a song of joy ?
And so many children poor ?
It is a land of poverty !

And their sun does never shine,
And their fields are bleak and bare,
And their ways are fill'd with thorns ;
It is eternal winter there.

For where-e'er the sun does shine,
And where-e'er the rain does fall,
Babe can never hunger there,
Nor poverty the mind appall.

The irony prevalent throughout the poem is that :

- (1) Children in a rich country are hungry.
- (2) There is no love for children here.
- (3) Children are singing in a trembling voice.
- (4) In a poor country so many children are poor.

[Question ID = 161][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q101]

1. 1 [Option ID = 641]
2. 2 [Option ID = 642]
3. 3 [Option ID = 643]
4. 4 [Option ID = 644]

3)

Read the extract given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate options out of the given ones.

Is this a holy thing to see
In a rich and fruitful land,
Babes reduced to misery,
Fed with cold and usurous hand ?

Is that trembling cry a song ?
Can it be a song of joy ?
And so many children poor ?
It is a land of poverty !

And their sun does never shine,
And their fields are bleak and bare,
And their ways are fill'd with thorns ;
It is eternal winter there.

For where-e'er the sun does shine,
And where-e'er the rain does fall,
Babe can never hunger there,
Nor poverty the mind appall.

'their ways are filled with thorns.'

The figure of speech used here is a :

- (1) Simile
- (2) Metaphor
- (3) Personification
- (4) Metonymy

[Question ID = 162][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q102]

- 1. 1 [Option ID = 645]
- 2. 2 [Option ID = 646]
- 3. 3 [Option ID = 647]
- 4. 4 [Option ID = 648]

4)

Read the extract given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate options out of the given ones.

Is this a holy thing to see
In a rich and fruitful land,
Babes reduced to misery,
Fed with cold and usurous hand ?

Is that trembling cry a song ?
Can it be a song of joy ?
And so many children poor ?
It is a land of poverty !

And their sun does never shine,
And their fields are bleak and bare,
And their ways are fill'd with thorns ;
It is eternal winter there.

For where-e'er the sun does shine,
And where-e'er the rain does fall,
Babe can never hunger there,
Nor poverty the mind appall.

'It is eternal winter here' actually means :

- (1) It is a very cold country.
- (2) Nothing grows in the fields.
- (3) Children enjoy the snowfall all the year round.
- (4) People are uncaring and callous.

[Question ID = 163][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q103]

1. 1 [Option ID = 649]
2. 2 [Option ID = 650]
3. 3 [Option ID = 651]
4. 4 [Option ID = 652]

5)

Read the extract given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate options out of the given ones.

Is this a holy thing to see
In a rich and fruitful land,
Babes reduced to misery,
Fed with cold and usurous hand ?

Is that trembling cry a song ?
Can it be a song of joy ?
And so many children poor ?
It is a land of poverty !

And their sun does never shine,
And their fields are bleak and bare,
And their ways are fill'd with thorns ;
It is eternal winter there.

For where-e'er the sun does shine,
And where-e'er the rain does fall,
Babe can never hunger there,
Nor poverty the mind appall.

'Usurous hand' means :

- (1) miserly nature
- (2) a sympathetic heart
- (3) a thrifty person
- (4) a useful person

[Question ID = 164][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q104]

- 1. 1 [Option ID = 653]
- 2. 2 [Option ID = 654]
- 3. 3 [Option ID = 655]
- 4. 4 [Option ID = 656]

Read the extract given below and answer the question/complete the statements that follow by choosing the most appropriate options out of the given ones.

Is this a holy thing to see
In a rich and fruitful land,
Babes reduced to misery,
Fed with cold and usurous hand ?

Is that trembling cry a song ?
Can it be a song of joy ?
And so many children poor ?
It is a land of poverty !

And their sun does never shine,
And their fields are bleak and bare,
And their ways are fill'd with thorns ;
It is eternal winter there.

For where-e'er the sun does shine,
And where-e'er the rain does fall,
Babe can never hunger there,
Nor poverty the mind appall.

The child in the poem is :

- (1) singing a happy song.
- (2) playing in a rich and fruitful garden.
- (3) leading a miserable life.
- (4) suffering from cold.

[Question ID = 165][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q105]

1. 1 [Option ID = 657]
2. 2 [Option ID = 658]
3. 3 [Option ID = 659]
4. 4 [Option ID = 660]

Topic:- ENG_Q106-120_L1_P2_CTET

1) Children acquire language through social interaction. This idea is supported by :

- (1) Piaget
- (2) Vygotsky
- (3) Chomsky
- (4) Skinner

[Question ID = 166][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q106]

1. 1 [Option ID = 661]
2. 2 [Option ID = 662]
3. 3 [Option ID = 663]
4. 4 [Option ID = 664]

- 2) A 7 months old child makes vocalisations using of consonants and vowels. He is communicating using :
- (1) linguistic speech
 - (2) cooing
 - (3) phonemes
 - (4) babbling

[Question ID = 167][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q107]

1. 1 [Option ID = 665]
2. 2 [Option ID = 666]
3. 3 [Option ID = 667]
4. 4 [Option ID = 668]

- 3) _____ talk is considered as a well organized talk.
- (1) Structured
 - (2) Short
 - (3) Long
 - (4) Random

[Question ID = 168][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q108]

1. 1 [Option ID = 669]
2. 2 [Option ID = 670]
3. 3 [Option ID = 671]
4. 4 [Option ID = 672]

- 4) Students hear or read different parts of the text, then exchange information with others to complete the task :
- (1) Running dictation
 - (2) Composition dictation
 - (3) Jigsaw dictation
 - (4) Partial dictation

[Question ID = 169][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q109]

1. 1 [Option ID = 673]
2. 2 [Option ID = 674]
3. 3 [Option ID = 675]
4. 4 [Option ID = 676]

- 5) A language teacher notices that her class 7 student has a difficulty in retelling a story, his speech is not fluent and he is unable to understand the meaning of words discussed in class. This language disorder is referred to as :
- (1) Dysphasia
 - (2) Dysgraphia
 - (3) Dyspraxia
 - (4) Dyscalculia

[Question ID = 170][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q110]

1. 1 [Option ID = 677]
2. 2 [Option ID = 678]
3. 3 [Option ID = 679]
4. 4 [Option ID = 680]

- 6) A teacher tests the students in language skills at the end of each semester. This will help her to :
- (1) Assess student's language proficiency
 - (2) Measure their aptitude for learning the language
 - (3) Assign scores to them
 - (4) Define curricular objective

[Question ID = 171][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q111]

1. 1 [Option ID = 681]
2. 2 [Option ID = 682]
3. 3 [Option ID = 683]
4. 4 [Option ID = 684]

- 7) Assessment in the language class must be conducted :
- (1) to know whether they have learnt the answers of the questions related to the text.
 - (2) during the teaching learning process
 - (3) to know how efficient is the teacher to teach
 - (4) only after the text is complete

[Question ID = 172][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q112]

1. 1 [Option ID = 685]
2. 2 [Option ID = 686]
3. 3 [Option ID = 687]
4. 4 [Option ID = 688]

- 8) Which of the following statement is true for code mixing and code switching ?
- (1) Code mixing is when someone alternates two or more languages in same conversation while Code switching is when someone uses one word or phrase from one language to another language.
 - (2) Code mixing and code switching are synonymous to each other.
 - (3) Code mixing is when someone uses one word or phrase from one language to another language while code switching is when someone alternates two or more languages in same conversation.
 - (4) Code mixing and code switching is done only by monolinguals.

[Question ID = 173][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q113]

1. 1 [Option ID = 689]
2. 2 [Option ID = 690]
3. 3 [Option ID = 691]
4. 4 [Option ID = 692]

- 9) Which of the following statement reflect the relation between reading and writing skill ?
- (1) A child who can't write also can't read.
 - (2) Reading and writing skill are integrated.
 - (3) Reading and writing should be taught separately.
 - (4) If a child does well in one of these skills he will definitely do well in other.

[Question ID = 174][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q114]

1. 1 [Option ID = 693]
2. 2 [Option ID = 694]
3. 3 [Option ID = 695]
4. 4 [Option ID = 696]

- 10) A teacher asks the students to replace the underlined word with the correct option. Which skill is NOT being assessed by her ?
- (1) Listening
 - (2) Writing
 - (3) Reading
 - (4) Hearing

[Question ID = 175][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q115]

1. 1 [Option ID = 697]
2. 2 [Option ID = 698]
3. 3 [Option ID = 699]
4. 4 [Option ID = 700]

- 11) Steps of process writing approach are :
- (1) Prewrite-Draft-Revise-Edit-Publish
 - (2) Prewrite-Revise-Edit-Write-Publish
 - (3) Prewrite-Edit-Revise-Write-Publish
 - (4) Write-Revise-Prewrite-Edit-Publish

[Question ID = 176][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q116]

1. 1 [Option ID = 701]
2. 2 [Option ID = 702]
3. 3 [Option ID = 703]
4. 4 [Option ID = 704]

- 12) Reading to find specific facts is :
- (1) Scanning
 - (2) Skimming
 - (3) Decoding
 - (4) Extensive reading

[Question ID = 177][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q117]

1. 1 [Option ID = 705]
2. 2 [Option ID = 706]
3. 3 [Option ID = 707]
4. 4 [Option ID = 708]

- 13) To promote the social language in class a teacher :
- (1) asked the learner to write a report on children's day.
 - (2) gave the learners the opportunity to interact with peers.
 - (3) asked the learners to write an invitation letter for her birthday.
 - (4) asked the learner to summarize the given text.

[Question ID = 178][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q118]

1. 1 [Option ID = 709]
2. 2 [Option ID = 710]
3. 3 [Option ID = 711]
4. 4 [Option ID = 712]

- 14) Teacher asked the learners to choose the story books from the classroom library and read individually. She wants to promote :
- (1) Intensive reading
 - (2) Extensive reading
 - (3) Critical reading
 - (4) Shared reading

[Question ID = 179][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q119]

1. 1 [Option ID = 713]
2. 2 [Option ID = 714]
3. 3 [Option ID = 715]
4. 4 [Option ID = 716]

- 15) A class-6 teacher conducts various activities in her class to improve spellings and punctuations. This will help her students to :
- (1) enhance their fluency
 - (2) enhance their listening skills
 - (3) improve their accuracy
 - (4) improve their vocabulary

[Question ID = 180][Question Description = S6_English Content/Pedagogy_Q120]

1. 1 [Option ID = 717]
2. 2 [Option ID = 718]
3. 3 [Option ID = 719]
4. 4 [Option ID = 720]

Topic:- Assamese_Q121-128_L2_P2_CTET

1)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বিচাৰি উলিয়াওক -

টেলিফ'ন, ফেক্স, টেলিভিছন, ইণ্টাৰনেট আদিৰ সংযোগ স্থাপনৰ কাৰণে বৰ্তমান অতীৰ দক্ষতাৰে কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এনে উপগ্ৰহবোৰকে সংযোগ উপগ্ৰহ বা চমুকৈ 'ছেটকম' বুলি কোৱা হয়। দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন, টেলিভিছন আৰু তথ্য সৰবৰাহৰ বাবে 'ছেটকম' বিলাক গোটেই পৃথিৱীতে বিস্তৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

এইবিলাকৰ ব্যৱহাৰ দিনে দিনে বাঢ়ি যোৱাৰ যুক্তিসংগত কাৰণ আছে। ১৯৮৩ চনত ৭ ডাল সাগৰতলিৰ কেবলে উত্তৰ আমেৰিকা আৰু ইউৰোপক সংযুক্ত কৰিছিল। শেষৰডাল এনে কেবলৰ মূল্য আছিল ১৭.৫ কোটি ডলাৰ আৰু ই ৪২০০ টা টেলিফ'নৰ সংযোগ দিব পাৰিছিল। আনহাতে এটা আধুনিক যোগাযোগ উপগ্ৰহৰ খৰছ ৮ কোটি ডলাৰ। ইয়াত উপগ্ৰহটো কক্ষপথত স্থাপন কৰাৰ খৰছো সোমাই আছে আৰু ই প্ৰায় তিনিগুণ বেছি টেলিফ'ন সংযোগ দিব পাৰে। কুৰি শতিকাৰ যাঠিৰ দশকৰ পৰা এনে উপগ্ৰহই দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন কলৰ খৰচ নাটকীয়ভাৱে হ্ৰাস কৰি আহিছে।

আমেৰিকাৰ মহাকাশ সংস্থা নাছাই ১৯৮২-৮৩ চনত যিমানবোৰ ক্ষেপণ-ভৰ উৎক্ষেপণ কৰিছিল তাৰ আধায়েই আছিল সংযোগ উপগ্ৰহ (২১ টা)। ১৯৮৪ চনৰ পৰা নাছাই ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিৰ লগত প্ৰত্যক্ষ প্ৰতিযোগিতাত নামিব লগা হয়। সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত স্থাপন কৰাটো লাভজনক ব্যৱসায়। ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিয়ে এৰিয়ান-১ ৰকেট ব্যৱহাৰ কৰি ১৯৮৪ চনত আমেৰিকাৰ এটা কোম্পানি জেনেৰেল টেলিফ'ন এণ্ড ইলেক্ট্ৰনিকছৰ কাৰণে প্ৰথমটো ব্যৱসায়িক ছেটকম স্থাপন কৰিছিল। বৰ্তমান প্ৰায় ২০০০ টা সংযোগ উপগ্ৰহ পৃথিৱীৰ চাৰিওফালৰ কক্ষত স্থাপন কৰা হৈছে। এই সংযোগ উপগ্ৰহবোৰ কেবল চৰকাৰী সংস্থাবে নহয়, বৰং ব্যক্তিগত খণ্ডৰো ভালেখিনি উপগ্ৰহ আছে।

প্ৰাথমিক নিদ্বিীয় ছেটকম-ইকো-১ নামৰ প্ৰথমটো সংযোগী উপগ্ৰহ ১৯৬০ চনৰ ১২ আগষ্টতে কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। ইকো উপগ্ৰহটো প্ৰকৃততে এটা প্লাষ্টিকৰ বেলুনহে আছিল। ইয়াৰ ওপৰত পাতলকৈ এলুমিনিয়ামৰ প্ৰলেপ দিয়া আছিল যাতে ই ৰেডিঅ' সংকেত প্ৰতিফলিত কৰিব পাৰে। দ্বিতীয়টো ইকো উপগ্ৰহ ১৯৬৪ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। এইবোৰক নিদ্বিীয় উপগ্ৰহ বোলা হৈছিল। উপগ্ৰহবোৰত ৰেডিঅ' সংকেতবোৰৰ পৰিবৰ্ধনৰ ব্যৱস্থা নাছিল, মাত্ৰ ৰেডিঅ' সংকেতবোৰ প্ৰতিফলিতহে কৰিছিল। সক্ৰিয় ছেটকম-টেলষ্টাৰ-১ নামৰ ছেটকমটো ১৯৬২ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হয়। এই উপগ্ৰহটোৱে ৬০ টা দুমুখীয়া টেলিফ'ন কথন একে সময়তে প্ৰেৰণ আৰু পৰিবৰ্ধন কৰিব পাৰিছিল। সংকেত গ্ৰহণ আৰু প্ৰেৰণৰ কাৰণে প্ৰয়োজন হোৱা বিদ্যুৎ শক্তি উপগ্ৰহটোৰ সৌৰপালত থকা সৌৰকোষৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ কাৰণে আমেৰিকা, ইংলেণ্ড আৰু ফ্ৰান্সত ভূমিকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। ইটালি আৰু ব্ৰাজিলে বহিঃমহাকাশত থকা উপগ্ৰহযোগে প্ৰচাৰ কৰা কাৰ্যক্ৰমৰ অংশীদাৰ আছিল। কেইমাহমানৰ পিছত ৰিলে-১ নামৰ আন এটা সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত নিক্ষেপ কৰা হ'ল।

১৯৬৩ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰি মাহত ছিনকম-১ কক্ষপথত স্থাপন কৰা হ'ল। এইটো ভূ-সমলয়ী অৰ্থাৎ ছিনক্ৰনাছ কক্ষ বা ক্লাৰ্ক কক্ষত স্থাপন কৰা প্ৰথম উপগ্ৰহ আছিল। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যবশতঃ ই পৃথিৱীৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰিব নোৱাৰিলে।

জুলাই মাহত কিন্তু ছিনকম-২ উপগ্ৰহ সফলভাৱে আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ ওপৰত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হ'ল। অৱশ্যে ই অলপ হেলনীয়া হোৱা কাৰণে প্ৰকৃততে ভূ-সমলয়ী বুলি কব নোৱাৰি। ১৯৬৩ চনৰ জুলাই মাহতে ছিনকম-৩ নামৰ উপগ্ৰহটো প্ৰকৃত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হয়। ছিনকম-৩ য়ে ১৯৬৪ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা টকিঅ' অলিম্পিকৰ অনুষ্ঠান পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ প্ৰচাৰ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছিল।

'ছেটকম' মানে হৈছে -

- (1) ৰেডিঅ' সংকেত পৰিবাহী
- (2) সংযোগ উপগ্ৰহ
- (3) ইণ্টাৰনেট সংযোগী উপগ্ৰহ
- (4) ৰেডিঅ' উপগ্ৰহ

[Question ID = 511][Question Description = S6_Assamese_Q121]

1. 1 [Option ID = 2041]
2. 2 [Option ID = 2042]
3. 3 [Option ID = 2043]

4. 4 [Option ID = 2044]

2)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বিচাৰি উলিয়াওক -

টেলিফ'ন, ফেক্স, টেলিভিছন, ইণ্টাৰনেট আদিৰ সংযোগ স্থাপনৰ কাৰণে বৰ্তমান অতীৰ দক্ষতাৰে কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এনে উপগ্ৰহবোৰকে সংযোগ উপগ্ৰহ বা চমুকৈ 'ছেটকম' বুলি কোৱা হয়। দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন, টেলিভিছন আৰু তথ্য সৰবৰাহৰ বাবে 'ছেটকম' বিলাক গোটেই পৃথিৱীতে বিস্তৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

এইবিলাকৰ ব্যৱহাৰ দিনে দিনে বাঢ়ি যোৱাৰ যুক্তিসংগত কাৰণ আছে। ১৯৮৩ চনত ৭ ডাল সাগৰতলিৰ কেবলে উত্তৰ আমেৰিকা আৰু ইউৰোপক সংযুক্ত কৰিছিল। শেষৰডাল এনে কেবলৰ মূল্য আছিল ১৭.৫ কোটি ডলাৰ আৰু ই ৪২০০ টা টেলিফ'নৰ সংযোগ দিব পাৰিছিল। আনহাতে এটা আধুনিক যোগাযোগ উপগ্ৰহৰ খৰছ ৮ কোটি ডলাৰ। ইয়াত উপগ্ৰহটো কক্ষপথত স্থাপন কৰাৰ খৰছো সোমাই আছে আৰু ই প্ৰায় তিনিগুণ বেছি টেলিফ'ন সংযোগ দিব পাৰে। কুৰি শতিকাৰ যাঠিৰ দশকৰ পৰা এনে উপগ্ৰহই দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন কলৰ খৰচ নাটকীয়ভাৱে হ্ৰাস কৰি আহিছে।

আমেৰিকাৰ মহাকাশ সংস্থা নাছাই ১৯৮২-৮৩ চনত যিমানবোৰ ক্ষেপণ-ভৰ উৎক্ষেপণ কৰিছিল তাৰ আধায়েই আছিল সংযোগ উপগ্ৰহ (২১ টা)। ১৯৮৪ চনৰ পৰা নাছাই ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিৰ লগত প্ৰত্যক্ষ প্ৰতিযোগিতাত নামিব লগা হয়। সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত স্থাপন কৰাটো লাভজনক ব্যৱসায়। ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিয়ে এৰিয়ান-১ ৰকেট ব্যৱহাৰ কৰি ১৯৮৪ চনত আমেৰিকাৰ এটা কোম্পানি জেনেৰেল টেলিফ'ন এণ্ড ইলেক্ট্ৰনিকছৰ কাৰণে প্ৰথমটো ব্যৱসায়িক ছেটকম স্থাপন কৰিছিল। বৰ্তমান প্ৰায় ২০০০ টা সংযোগ উপগ্ৰহ পৃথিৱীৰ চাৰিওফালৰ কক্ষত স্থাপন কৰা হৈছে। এই সংযোগ উপগ্ৰহবোৰ কেবল চৰকাৰী সংস্থাবে নহয়, বৰং ব্যক্তিগত খণ্ডৰো ভালেখিনি উপগ্ৰহ আছে।

প্ৰাথমিক নিদ্বিীয় ছেটকম-ইকো-১ নামৰ প্ৰথমটো সংযোগী উপগ্ৰহ ১৯৬০ চনৰ ১২ আগষ্টতে কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। ইকো উপগ্ৰহটো প্ৰকৃততে এটা প্লাষ্টিকৰ বেলুনহে আছিল। ইয়াৰ ওপৰত পাতলকৈ এলুমিনিয়ামৰ প্ৰলেপ দিয়া আছিল যাতে ই ৰেডিঅ' সংকেত প্ৰতিফলিত কৰিব পাৰে। দ্বিতীয়টো ইকো উপগ্ৰহ ১৯৬৪ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। এইবোৰক নিদ্বিীয় উপগ্ৰহ বোলা হৈছিল। উপগ্ৰহবোৰত ৰেডিঅ' সংকেতবোৰৰ পৰিবৰ্ধনৰ ব্যৱস্থা নাছিল, মাত্ৰ ৰেডিঅ' সংকেতবোৰ প্ৰতিফলিতহে কৰিছিল। সক্ৰিয় ছেটকম-টেলষ্টাৰ-১ নামৰ ছেটকমটো ১৯৬২ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হয়। এই উপগ্ৰহটোৱে ৬০ টা দুমুখীয়া টেলিফ'ন কথন একে সময়তে প্ৰেৰণ আৰু পৰিবৰ্ধন কৰিব পাৰিছিল। সংকেত গ্ৰহণ আৰু প্ৰেৰণৰ কাৰণে প্ৰয়োজন হোৱা বিদ্যুৎ শক্তি উপগ্ৰহটোৰ সৌৰপালত থকা সৌৰকোষৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ কাৰণে আমেৰিকা, ইংলেণ্ড আৰু ফ্ৰান্সত ভূমিকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। ইটালি আৰু ব্ৰাজিলে বহিঃমহাকাশত থকা উপগ্ৰহযোগে প্ৰচাৰ কৰা কাৰ্যক্ৰমৰ অংশীদাৰ আছিল। কেইমাহমানৰ পিছত ৰিলে-১ নামৰ আন এটা সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত নিক্ষেপ কৰা হ'ল।

১৯৬৩ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰি মাহত ছিনকম-১ কক্ষপথত স্থাপন কৰা হ'ল। এইটো ভূ-সমলয়ী অৰ্থাৎ ছিনক্ৰনাছ কক্ষ বা ক্লাৰ্ক কক্ষত স্থাপন কৰা প্ৰথম উপগ্ৰহ আছিল। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যবশতঃ ই পৃথিৱীৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰিব নোৱাৰিলে।

জুলাই মাহত কিন্তু ছিনকম-২ উপগ্ৰহ সফলভাৱে আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ ওপৰত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হ'ল। অৱশ্যে ই অলপ হেলনীয়া হোৱা কাৰণে প্ৰকৃততে ভূ-সমলয়ী বুলি কব নোৱাৰি। ১৯৬৩ চনৰ জুলাই মাহতে ছিনকম-৩ নামৰ উপগ্ৰহটো প্ৰকৃত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হয়। ছিনকম-৩ য়ে ১৯৬৪ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা টকিঅ' অলিম্পিকৰ অনুষ্ঠান পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ প্ৰচাৰ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছিল।

কৃত্ৰিম উপগ্ৰহৰ ব্যৱহাৰৰ পূৰ্বলৈকে ইউৰোপ আৰু আমেৰিকাক কিহৰ যোগেদি টেলিফোন-যোগাযোগেৰে সংযুক্ত কৰি ৰাখিছিল ?

- (1) ফেক্স
- (2) ইণ্টাৰনেট
- (3) সাগৰ তলিয়েদি যোৱা কেবোল
- (4) ছেটকম

- 2. 2 [Option ID = 2046]
- 3. 3 [Option ID = 2047]
- 4. 4 [Option ID = 2048]

3)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বিচাৰি উলিয়াওক -

টেলিফ'ন, ফেক্স, টেলিভিছন, ইণ্টাৰনেট আদিৰ সংযোগ স্থাপনৰ কাৰণে বৰ্তমান অতীৰ দক্ষতাৰে কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এনে উপগ্ৰহবোৰকে সংযোগ উপগ্ৰহ বা চমুকৈ 'ছেটকম' বুলি কোৱা হয়। দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন, টেলিভিছন আৰু তথ্য সৰবৰাহৰ বাবে 'ছেটকম' বিলাক গোটেই পৃথিৱীতে বিস্তৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

এইবিলাকৰ ব্যৱহাৰ দিনে দিনে বাঢ়ি যোৱাৰ যুক্তিসংগত কাৰণ আছে। ১৯৮৩ চনত ৭ ডাল সাগৰতলিৰ কেবলে উত্তৰ আমেৰিকা আৰু ইউৰোপক সংযুক্ত কৰিছিল। শেষৰডাল এনে কেবলৰ মূল্য আছিল ১৭.৫ কোটি ডলাৰ আৰু ই ৪২০০ টা টেলিফ'নৰ সংযোগ দিব পাৰিছিল। আনহাতে এটা আধুনিক যোগাযোগ উপগ্ৰহৰ খৰছ ৮ কোটি ডলাৰ। ইয়াত উপগ্ৰহটো কক্ষপথত স্থাপন কৰাৰ খৰছো সোমাই আছে আৰু ই প্ৰায় তিনিগুণ বেছি টেলিফ'ন সংযোগ দিব পাৰে। কুৰি শতিকাৰ যাঠিৰ দশকৰ পৰা এনে উপগ্ৰহই দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন কলৰ খৰচ নাটকীয়ভাৱে হ্ৰাস কৰি আহিছে।

আমেৰিকাৰ মহাকাশ সংস্থা নাছাই ১৯৮২-৮৩ চনত যিমানবোৰ ক্ষেপণ-ভৰ উৎক্ষেপণ কৰিছিল তাৰ আধায়েই আছিল সংযোগ উপগ্ৰহ (২১ টা)। ১৯৮৪ চনৰ পৰা নাছাই ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিৰ লগত প্ৰত্যক্ষ প্ৰতিযোগিতাত নামিব লগা হয়। সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত স্থাপন কৰাটো লাভজনক ব্যৱসায়। ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিয়ে এৰিয়ান-১ ৰকেট ব্যৱহাৰ কৰি ১৯৮৪ চনত আমেৰিকাৰ এটা কোম্পানি জেনেৰেল টেলিফ'ন এণ্ড ইলেক্ট্ৰনিকছৰ কাৰণে প্ৰথমটো ব্যৱসায়িক ছেটকম স্থাপন কৰিছিল। বৰ্তমান প্ৰায় ২০০০ টা সংযোগ উপগ্ৰহ পৃথিৱীৰ চাৰিওফালৰ কক্ষত স্থাপন কৰা হৈছে। এই সংযোগ উপগ্ৰহবোৰ কেবল চৰকাৰী সংস্থাবে নহয়, বৰং ব্যক্তিগত খণ্ডৰো ভালেখিনি উপগ্ৰহ আছে।

প্ৰাথমিক নিদ্বিীয় ছেটকম-ইকো-১ নামৰ প্ৰথমটো সংযোগী উপগ্ৰহ ১৯৬০ চনৰ ১২ আগষ্টতে কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। ইকো উপগ্ৰহটো প্ৰকৃততে এটা প্লাষ্টিকৰ বেলুনহে আছিল। ইয়াৰ ওপৰত পাতলকৈ এলুমিনিয়ামৰ প্ৰলেপ দিয়া আছিল যাতে ই ৰেডিঅ' সংকেত প্ৰতিফলিত কৰিব পাৰে। দ্বিতীয়টো ইকো উপগ্ৰহ ১৯৬৪ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। এইবোৰক নিদ্বিীয় উপগ্ৰহ বোলা হৈছিল। উপগ্ৰহবোৰত ৰেডিঅ' সংকেতবোৰৰ পৰিবৰ্ধনৰ ব্যৱস্থা নাছিল, মাত্ৰ ৰেডিঅ' সংকেতবোৰ প্ৰতিফলিতহে কৰিছিল। সক্ৰিয় ছেটকম-টেলষ্টাৰ-১ নামৰ ছেটকমটো ১৯৬২ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হয়। এই উপগ্ৰহটোৱে ৬০ টা দুমুখীয়া টেলিফ'ন কথন একে সময়তে প্ৰেৰণ আৰু পৰিবৰ্ধন কৰিব পাৰিছিল। সংকেত গ্ৰহণ আৰু প্ৰেৰণৰ কাৰণে প্ৰয়োজন হোৱা বিদ্যুৎ শক্তি উপগ্ৰহটোৰ সৌৰপালত থকা সৌৰকোষৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ কাৰণে আমেৰিকা, ইংলেণ্ড আৰু ফ্ৰান্সত ভূমিকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। ইটালি আৰু ব্ৰাজিলে বহিঃমহাকাশত থকা উপগ্ৰহযোগে প্ৰচাৰ কৰা কাৰ্যক্ৰমৰ অংশীদাৰ আছিল। কেইমাহমানৰ পিছত ৰিলে-১ নামৰ আন এটা সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত নিক্ষেপ কৰা হ'ল।

১৯৬৩ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰি মাহত ছিনকম-১ কক্ষপথত স্থাপন কৰা হ'ল। এইটো ভূ-সমলয়ী অৰ্থাৎ ছিনক্ৰনাছ কক্ষ বা ক্লাৰ্ক কক্ষত স্থাপন কৰা প্ৰথম উপগ্ৰহ আছিল। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যবশতঃ ই পৃথিৱীৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰিব নোৱাৰিলে।

জুলাই মাহত কিন্তু ছিনকম-২ উপগ্ৰহ সফলভাৱে আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ ওপৰত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হ'ল। অৱশ্যে ই অলপ হেলনীয়া হোৱা কাৰণে প্ৰকৃততে ভূ-সমলয়ী বুলি কব নোৱাৰি। ১৯৬৩ চনৰ জুলাই মাহতে ছিনকম-৩ নামৰ উপগ্ৰহটো প্ৰকৃত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হয়। ছিনকম-৩ য়ে ১৯৬৪ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা টকিঅ' অলিম্পিকৰ অনুষ্ঠান পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ প্ৰচাৰ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছিল।

আধুনিক কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ স্থাপনত কিমান খৰচ হয় ?

- (1) ৮ কোটি ডলাৰ
- (2) ১৭.৫ কোটি ডলাৰ
- (3) ৪,২০০ ডলাৰ
- (4) ২০০০ কোটি ডলাৰ

[Question ID = 513][Question Description = S6_Assamese_Q123]

1. 1 [Option ID = 2049]
2. 2 [Option ID = 2050]
3. 3 [Option ID = 2051]

4)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বিচাৰি উলিয়াওক -

টেলিফ'ন, ফেক্স, টেলিভিছন, ইণ্টাৰনেট আদিৰ সংযোগ স্থাপনৰ কাৰণে বৰ্তমান অতীৰ দক্ষতাৰে কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এনে উপগ্ৰহবোৰকে সংযোগ উপগ্ৰহ বা চমুকৈ 'ছেটকম' বুলি কোৱা হয়। দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন, টেলিভিছন আৰু তথ্য সৰবৰাহৰ বাবে 'ছেটকম' বিলাক গোটেই পৃথিৱীতে বিস্তৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

এইবিলাকৰ ব্যৱহাৰ দিনে দিনে বাঢ়ি যোৱাৰ যুক্তিসংগত কাৰণ আছে। ১৯৮৩ চনত ৭ ডাল সাগৰতলিৰ কেবলে উত্তৰ আমেৰিকা আৰু ইউৰোপক সংযুক্ত কৰিছিল। শেষৰডাল এনে কেবলৰ মূল্য আছিল ১৭.৫ কোটি ডলাৰ আৰু ই ৪২০০ টা টেলিফ'নৰ সংযোগ দিব পাৰিছিল। আনহাতে এটা আধুনিক যোগাযোগ উপগ্ৰহৰ খৰছ ৮ কোটি ডলাৰ। ইয়াত উপগ্ৰহটো কক্ষপথত স্থাপন কৰাৰ খৰছো সোমাই আছে আৰু ই প্ৰায় তিনিগুণ বেছি টেলিফ'ন সংযোগ দিব পাৰে। কুৰি শতিকাৰ যাঠিৰ দশকৰ পৰা এনে উপগ্ৰহই দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন কলৰ খৰছ নাটকীয়ভাৱে হ্ৰাস কৰি আহিছে।

আমেৰিকাৰ মহাকাশ সংস্থা নাছাই ১৯৮২-৮৩ চনত যিমানবোৰ ক্ষেপণ-ভৰ উৎক্ষেপণ কৰিছিল তাৰ আধায়েই আছিল সংযোগ উপগ্ৰহ (২১ টা)। ১৯৮৪ চনৰ পৰা নাছাই ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিৰ লগত প্ৰত্যক্ষ প্ৰতিযোগিতাত নামিব লগা হয়। সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত স্থাপন কৰাটো লাভজনক ব্যৱসায়। ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিয়ে এৰিয়ান-১ ৰকেট ব্যৱহাৰ কৰি ১৯৮৪ চনত আমেৰিকাৰ এটা কোম্পানি জেনেৰেল টেলিফ'ন এণ্ড ইলেক্ট্ৰনিকছৰ কাৰণে প্ৰথমটো ব্যৱসায়িক ছেটকম স্থাপন কৰিছিল। বৰ্তমান প্ৰায় ২০০০ টা সংযোগ উপগ্ৰহ পৃথিৱীৰ চাৰিওফালৰ কক্ষত স্থাপন কৰা হৈছে। এই সংযোগ উপগ্ৰহবোৰ কেবল চৰকাৰী সংস্থাবে নহয়, বৰং ব্যক্তিগত খণ্ডৰো ভালেখিনি উপগ্ৰহ আছে।

প্ৰাথমিক নিদ্বিগ্ন ছেটকম-ইকো-১ নামৰ প্ৰথমটো সংযোগী উপগ্ৰহ ১৯৬০ চনৰ ১২ আগষ্টতে কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। ইকো উপগ্ৰহটো প্ৰকৃততে এটা প্লাষ্টিকৰ বেলুনহে আছিল। ইয়াৰ ওপৰত পাতলকৈ এলুমিনিয়ামৰ প্ৰলেপ দিয়া আছিল যাতে ই ৰেডিঅ' সংকেত প্ৰতিফলিত কৰিব পাৰে। দ্বিতীয়টো ইকো উপগ্ৰহ ১৯৬৪ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। এইবোৰক নিদ্বিগ্ন উপগ্ৰহ বোলা হৈছিল। উপগ্ৰহবোৰত ৰেডিঅ' সংকেতবোৰৰ পৰিবৰ্তনৰ ব্যৱস্থা নাছিল, মাত্ৰ ৰেডিঅ' সংকেতবোৰ প্ৰতিফলিতহে কৰিছিল। সক্ৰিয় ছেটকম-টেলষ্টাৰ-১ নামৰ ছেটকমটো ১৯৬২ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হয়। এই উপগ্ৰহটোৱে ৬০ টা দুমুখীয়া টেলিফ'ন কথন একে সময়তে প্ৰেৰণ আৰু পৰিবৰ্তন কৰিব পাৰিছিল। সংকেত গ্ৰহণ আৰু প্ৰেৰণৰ কাৰণে প্ৰয়োজন হোৱা বিদ্যুৎ শক্তি উপগ্ৰহটোৰ সৌৰপালত থকা সৌৰকোষৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ কাৰণে আমেৰিকা, ইংলেণ্ড আৰু ফ্ৰান্সত ভূমিকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। ইটালি আৰু ব্ৰাজিলে বহিঃমহাকাশত থকা উপগ্ৰহযোগে প্ৰচাৰ কৰা কাৰ্যক্ৰমৰ অংশীদাৰ আছিল। কেইমাহমানৰ পিছত ৰিলে-১ নামৰ আন এটা সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত নিষ্ক্ষেপ কৰা হ'ল।

১৯৬৩ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰি মাহত ছিনকম-১ কক্ষপথত স্থাপন কৰা হ'ল। এইটো ভূ-সমলয়ী অৰ্থাৎ ছিনক্ৰনাছ কক্ষ বা ক্লাৰ্ক কক্ষত স্থাপন কৰা প্ৰথম উপগ্ৰহ আছিল। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যবশতঃ ই পৃথিৱীৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰিব নোৱাৰিলে।

জুলাই মাহত কিন্তু ছিনকম-২ উপগ্ৰহ সফলভাৱে আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ ওপৰত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হ'ল। অৱশ্যে ই অলপ হেলনীয়া হোৱা কাৰণে প্ৰকৃততে ভূ-সমলয়ী বুলি কব নোৱাৰি। ১৯৬৩ চনৰ জুলাই মাহতে ছিনকম-৩ নামৰ উপগ্ৰহটো প্ৰকৃত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হয়। ছিনকম-৩ য়ে ১৯৬৪ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা টকিঅ' অলিম্পিকৰ অনুষ্ঠান পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ প্ৰচাৰ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছিল।

জেনেৰেল টেলিফ'ন এণ্ড ইলেক্ট্ৰনিকছৰ কাৰণে প্ৰথমটো যোগাযোগ উপগ্ৰহ স্থাপন কিহৰ যোগেদি কৰা হৈছিল ?

- (1) নাছা
- (2) এৰিয়ান - ১ ৰকেট
- (3) ছিনক্ৰনাছ
- (4) ছিনকম - ১

1. 1 [Option ID = 2053]
2. 2 [Option ID = 2054]
3. 3 [Option ID = 2055]
4. 4 [Option ID = 2056]

5)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বিচাৰি উলিয়াওক -

টেলিফ'ন, ফেক্স, টেলিভিছন, ইণ্টাৰনেট আদিৰ সংযোগ স্থাপনৰ কাৰণে বৰ্তমান অতীৰ দক্ষতাৰে কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এনে উপগ্ৰহবোৰকে সংযোগ উপগ্ৰহ বা চমুকৈ 'ছেটকম' বুলি কোৱা হয়। দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন, টেলিভিছন আৰু তথ্য সৰবৰাহৰ বাবে 'ছেটকম' বিলাক গোটেই পৃথিৱীতে বিস্তৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

এইবিলাকৰ ব্যৱহাৰ দিনে দিনে বাঢ়ি যোৱাৰ যুক্তিসংগত কাৰণ আছে। ১৯৮৩ চনত ৭ ডাল সাগৰতলিৰ কেৱলে উত্তৰ আমেৰিকা আৰু ইউৰোপক সংযুক্ত কৰিছিল। শেষৰডাল এনে কেৱলৰ মূল্য আছিল ১৭.৫ কোটি ডলাৰ আৰু ই ৪২০০ টা টেলিফ'নৰ সংযোগ দিব পাৰিছিল। আনহাতে এটা আধুনিক যোগাযোগ উপগ্ৰহৰ খৰচ ৮ কোটি ডলাৰ। ইয়াত উপগ্ৰহটো কক্ষপথত স্থাপন কৰাৰ খৰচো সোমাই আছে আৰু ই প্ৰায় তিনিগুণ বেছি টেলিফ'ন সংযোগ দিব পাৰে। কুৰি শতিকাৰ যাঠিৰ দশকৰ পৰা এনে উপগ্ৰহই দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন কলৰ খৰচ নাটকীয়ভাৱে হ্ৰাস কৰি আহিছে।

আমেৰিকাৰ মহাকাশ সংস্থা নাছাই ১৯৮২-৮৩ চনত যিমানবোৰ ক্ষেপণ-ভৰ উৎক্ষেপণ কৰিছিল তাৰ আধায়েই আছিল সংযোগ উপগ্ৰহ (২১ টা)। ১৯৮৪ চনৰ পৰা নাছাই ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিৰ লগত প্ৰত্যক্ষ প্ৰতিযোগিতাত নামিব লগা হয়। সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত স্থাপন কৰাটো লাভজনক ব্যৱসায়। ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিয়ে এৰিয়ান-১ ৰকেট ব্যৱহাৰ কৰি ১৯৮৪ চনত আমেৰিকাৰ এটা কোম্পানি জেনেৰেল টেলিফ'ন এণ্ড ইলেক্ট্ৰনিকছৰ কাৰণে প্ৰথমটো ব্যৱসায়িক ছেটকম স্থাপন কৰিছিল। বৰ্তমান প্ৰায় ২০০০ টা সংযোগ উপগ্ৰহ পৃথিৱীৰ চাৰিওফালৰ কক্ষত স্থাপন কৰা হৈছে। এই সংযোগ উপগ্ৰহবোৰ কেৱল চৰকাৰী সংস্থাবে নহয়, বৰং ব্যক্তিগত খণ্ডৰো ভালেখিনি উপগ্ৰহ আছে।

প্ৰাথমিক নিদ্ৰিয় ছেটকম-ইকো-১ নামৰ প্ৰথমটো সংযোগী উপগ্ৰহ ১৯৬০ চনৰ ১২ আগষ্টতে কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। ইকো উপগ্ৰহটো প্ৰকৃততে এটা প্লাষ্টিকৰ বেলুনহে আছিল। ইয়াৰ ওপৰত পাতলকৈ এলুমিনিয়ামৰ প্ৰলেপ দিয়া আছিল যাতে ই ৰেডিঅ' সংকেত প্ৰতিফলিত কৰিব পাৰে। দ্বিতীয়টো ইকো উপগ্ৰহ ১৯৬৪ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। এইবোৰক নিদ্ৰিয় উপগ্ৰহ বোলা হৈছিল। উপগ্ৰহবোৰত ৰেডিঅ' সংকেতবোৰৰ পৰিবৰ্ধনৰ ব্যৱস্থা নাছিল, মাত্ৰ ৰেডিঅ' সংকেতবোৰ প্ৰতিফলিতহে কৰিছিল। সক্ৰিয় ছেটকম-টেলষ্টাৰ-১ নামৰ ছেটকমটো ১৯৬২ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হয়। এই উপগ্ৰহটোৱে ৬০ টা দুমুখীয়া টেলিফ'ন কথন একে সময়তে প্ৰেৰণ আৰু পৰিবৰ্ধন কৰিব পাৰিছিল। সংকেত গ্ৰহণ আৰু প্ৰেৰণৰ কাৰণে প্ৰয়োজন হোৱা বিদ্যুৎ শক্তি উপগ্ৰহটোৰ সৌৰপালত থকা সৌৰকোষৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ কাৰণে আমেৰিকা, ইংলেণ্ড আৰু ফ্ৰান্সত ভূমিকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। ইটালি আৰু ব্ৰাজিলে বহিঃমহাকাশত থকা উপগ্ৰহযোগে প্ৰচাৰ কৰা কাৰ্যক্ৰমৰ অংশীদাৰ আছিল। কেইমাহমানৰ পিছত ৰিলে-১ নামৰ আন এটা সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত নিক্ষেপ কৰা হ'ল।

১৯৬৩ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰি মাহত ছিনকম-১ কক্ষপথত স্থাপন কৰা হ'ল। এইটো ভূ-সমলয়ী অৰ্থাৎ ছিনক্ৰনাছ কক্ষ বা ক্লাৰ্ক কক্ষত স্থাপন কৰা প্ৰথম উপগ্ৰহ আছিল। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যবশতঃ ই পৃথিৱীৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰিব নোৱাৰিলে।

জুলাই মাহত কিন্তু ছিনকম-২ উপগ্ৰহ সফলভাৱে আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ ওপৰত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হ'ল। অৱশ্যে ই অলপ হেলনীয়া হোৱা কাৰণে প্ৰকৃততে ভূ-সমলয়ী বুলি কব নোৱাৰি। ১৯৬৩ চনৰ জুলাই মাহতে ছিনকম-৩ নামৰ উপগ্ৰহটো প্ৰকৃত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হয়। ছিনকম-৩ য়ে ১৯৬৪ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা টকিঅ' অলিম্পিকৰ অনুষ্ঠান পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ প্ৰচাৰ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছিল।

তলৰ কোনটো বাক্য শুদ্ধ ?

- (1) পৃথিৱীৰ প্ৰথমটো যোগাযোগ উপগ্ৰহ নাছাই স্থাপন কৰিছিল।
- (2) প্ৰথমটো নিদ্ৰিয় ছেটকম দৰাবলাত এটা এলুমিনিয়ামৰ বেলুনহে আছিল।
- (3) পৃথিৱী প্ৰথমটো যোগাযোগ উপগ্ৰহ আমেৰিকাৰ এটা কোম্পানীৰ বাবে মহাকাশত স্থাপন কৰা হৈছিল।
- (4) কেবোল যোগে যোগাযোগৰ খৰচ উপগ্ৰহীয় যোগাযোগতকৈ কম।

[Question ID = 515][Question Description = S6_Assamese_Q125]

1. 1 [Option ID = 2057]
2. 2 [Option ID = 2058]
3. 3 [Option ID = 2059]

6)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বিচাৰি উলিয়াওক -

টেলিফ'ন, ফেক্স, টেলিভিছন, ইণ্টাৰনেট আদিৰ সংযোগ স্থাপনৰ কাৰণে বৰ্তমান অতীৰ দক্ষতাৰে কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এনে উপগ্ৰহবোৰকে সংযোগ উপগ্ৰহ বা চমুকৈ 'ছেটকম' বুলি কোৱা হয়। দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন, টেলিভিছন আৰু তথ্য সৰবৰাহৰ বাবে 'ছেটকম' বিলাক গোটেই পৃথিৱীতে বিস্তৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

এইবিলাকৰ ব্যৱহাৰ দিনে দিনে বাঢ়ি যোৱাৰ যুক্তিসংগত কাৰণ আছে। ১৯৮৩ চনত ৭ ডাল সাগৰতলিৰ কেবলে উত্তৰ আমেৰিকা আৰু ইউৰোপক সংযুক্ত কৰিছিল। শেষৰডাল এনে কেবলৰ মূল্য আছিল ১৭.৫ কোটি ডলাৰ আৰু ই ৪২০০ টা টেলিফ'নৰ সংযোগ দিব পাৰিছিল। আনহাতে এটা আধুনিক যোগাযোগ উপগ্ৰহৰ খৰছ ৮ কোটি ডলাৰ। ইয়াত উপগ্ৰহটো কক্ষপথত স্থাপন কৰাৰ খৰছো সোমাই আছে আৰু ই প্ৰায় তিনিগুণ বেছি টেলিফ'ন সংযোগ দিব পাৰে। কুৰি শতিকাৰ যাঠিৰ দশকৰ পৰা এনে উপগ্ৰহই দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন কলৰ খৰচ নাটকীয়ভাৱে হ্ৰাস কৰি আহিছে।

আমেৰিকাৰ মহাকাশ সংস্থা নাছাই ১৯৮২-৮৩ চনত যিমানবোৰ ক্ষেপণ-ভৰ উৎক্ষেপণ কৰিছিল তাৰ আধায়েই আছিল সংযোগ উপগ্ৰহ (২১ টা)। ১৯৮৪ চনৰ পৰা নাছাই ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিৰ লগত প্ৰত্যক্ষ প্ৰতিযোগিতাত নামিব লগা হয়। সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত স্থাপন কৰাটো লাভজনক ব্যৱসায়। ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিয়ে এৰিয়ান-১ ৰকেট ব্যৱহাৰ কৰি ১৯৮৪ চনত আমেৰিকাৰ এটা কোম্পানি জেনেৰেল টেলিফ'ন এণ্ড ইলেক্ট্ৰনিকছৰ কাৰণে প্ৰথমটো ব্যৱসায়িক ছেটকম স্থাপন কৰিছিল। বৰ্তমান প্ৰায় ২০০০ টা সংযোগ উপগ্ৰহ পৃথিৱীৰ চাৰিওফালৰ কক্ষত স্থাপন কৰা হৈছে। এই সংযোগ উপগ্ৰহবোৰ কেবল চৰকাৰী সংস্থাবে নহয়, বৰং ব্যক্তিগত খণ্ডৰো ভালেখিনি উপগ্ৰহ আছে।

প্ৰাথমিক নিষ্ক্ৰিয় ছেটকম-ইকো-১ নামৰ প্ৰথমটো সংযোগী উপগ্ৰহ ১৯৬০ চনৰ ১২ আগষ্টতে কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। ইকো উপগ্ৰহটো প্ৰকৃততে এটা প্লাষ্টিকৰ বেলুনহে আছিল। ইয়াৰ ওপৰত পাতলকৈ এলুমিনিয়ামৰ প্ৰলেপ দিয়া আছিল যাতে ই ৰেডিঅ' সংকেত প্ৰতিফলিত কৰিব পাৰে। দ্বিতীয়টো ইকো উপগ্ৰহ ১৯৬৪ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। এইবোৰক নিষ্ক্ৰিয় উপগ্ৰহ বোলা হৈছিল। উপগ্ৰহবোৰত ৰেডিঅ' সংকেতবোৰৰ পৰিবৰ্ধনৰ ব্যৱস্থা নাছিল, মাত্ৰ ৰেডিঅ' সংকেতবোৰ প্ৰতিফলিতহে কৰিছিল। সক্ৰিয় ছেটকম-টেলষ্টাৰ-১ নামৰ ছেটকমটো ১৯৬২ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হয়। এই উপগ্ৰহটোৱে ৬০ টা দুমুখীয়া টেলিফ'ন কথন একে সময়তে প্ৰেৰণ আৰু পৰিবৰ্ধন কৰিব পাৰিছিল। সংকেত গ্ৰহণ আৰু প্ৰেৰণৰ কাৰণে প্ৰয়োজন হোৱা বিদ্যুৎ শক্তি উপগ্ৰহটোৰ সৌৰপালত থকা সৌৰকোষৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ কাৰণে আমেৰিকা, ইংলেণ্ড আৰু ফ্ৰান্সত ভূমিকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। ইটালি আৰু ব্ৰাজিলে বহিঃমহাকাশত থকা উপগ্ৰহযোগে প্ৰচাৰ কৰা কাৰ্যক্ৰমৰ অংশীদাৰ আছিল। কেইমাহমানৰ পিছত ৰিলে-১ নামৰ আন এটা সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত নিষ্ক্ষেপ কৰা হ'ল।

১৯৬৩ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰি মাহত ছিনকম-১ কক্ষপথত স্থাপন কৰা হ'ল। এইটো ভূ-সমলয়ী অৰ্থাৎ ছিনক্ৰনাছ কক্ষ বা ক্লাৰ্ক কক্ষত স্থাপন কৰা প্ৰথম উপগ্ৰহ আছিল। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যবশতঃ ই পৃথিৱীৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰিব নোৱাৰিলে।

জুলাই মাহত কিন্তু ছিনকম-২ উপগ্ৰহ সফলভাৱে আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ ওপৰত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হ'ল। অৱশ্যে ই অলপ হেলনীয়া হোৱা কাৰণে প্ৰকৃততে ভূ-সমলয়ী বুলি কব নোৱাৰি। ১৯৬৩ চনৰ জুলাই মাহতে ছিনকম-৩ নামৰ উপগ্ৰহটো প্ৰকৃত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হয়। ছিনকম-৩ য়ে ১৯৬৪ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা টকিঅ' অলিম্পিকৰ অনুষ্ঠান পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ প্ৰচাৰ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছিল।

প্ৰকৃত ভূ-সমলয়ী উপগ্ৰহটোৰ নাম -

- (1) ৰিলে - ১
- (2) ছিনকম - ১
- (3) ছিনকম - ২
- (4) ছিনকম - ৩

1. 1 [Option ID = 2061]
2. 2 [Option ID = 2062]
3. 3 [Option ID = 2063]
4. 4 [Option ID = 2064]

7)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বিচাৰি উলিয়াওক -

টেলিফ'ন, ফেক্স, টেলিভিছন, ইণ্টাৰনেট আদিৰ সংযোগ স্থাপনৰ কাৰণে বৰ্তমান অতীৰ দক্ষতাৰে কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এনে উপগ্ৰহবোৰকে সংযোগ উপগ্ৰহ বা চমুকৈ 'ছেটকম' বুলি কোৱা হয়। দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন, টেলিভিছন আৰু তথ্য সৰবৰাহৰ বাবে 'ছেটকম' বিলাক গোটেই পৃথিৱীতে বিস্তৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

এইবিলাকৰ ব্যৱহাৰ দিনে দিনে বাঢ়ি যোৱাৰ যুক্তিসংগত কাৰণ আছে। ১৯৮৩ চনত ৭ ডাল সাগৰতলিৰ কেবলে উত্তৰ আমেৰিকা আৰু ইউৰোপক সংযুক্ত কৰিছিল। শেষৰডাল এনে কেবলৰ মূল্য আছিল ১৭.৫ কোটি ডলাৰ আৰু ই ৪২০০ টা টেলিফ'নৰ সংযোগ দিব পাৰিছিল। আনহাতে এটা আধুনিক যোগাযোগ উপগ্ৰহৰ খৰছ ৮ কোটি ডলাৰ। ইয়াত উপগ্ৰহটো কক্ষপথত স্থাপন কৰাৰ খৰছো সোমাই আছে আৰু ই প্ৰায় তিনিগুণ বেছি টেলিফ'ন সংযোগ দিব পাৰে। কুৰি শতিকাৰ যাঠিৰ দশকৰ পৰা এনে উপগ্ৰহই দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন কলৰ খৰচ নাটকীয়ভাৱে হ্ৰাস কৰি আহিছে।

আমেৰিকাৰ মহাকাশ সংস্থা নাছাই ১৯৮২-৮৩ চনত যিমানবোৰ ক্ষেপণ-ভৰ উৎক্ষেপণ কৰিছিল তাৰ আধায়েই আছিল সংযোগ উপগ্ৰহ (২১ টা)। ১৯৮৪ চনৰ পৰা নাছাই ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিৰ লগত প্ৰত্যক্ষ প্ৰতিযোগিতাত নামিব লগা হয়। সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত স্থাপন কৰাটো লাভজনক ব্যৱসায়। ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিয়ে এৰিয়ান-১ ৰকেট ব্যৱহাৰ কৰি ১৯৮৪ চনত আমেৰিকাৰ এটা কোম্পানি জেনেৰেল টেলিফ'ন এণ্ড ইলেক্ট্ৰনিকছৰ কাৰণে প্ৰথমটো ব্যৱসায়িক ছেটকম স্থাপন কৰিছিল। বৰ্তমান প্ৰায় ২০০০ টা সংযোগ উপগ্ৰহ পৃথিৱীৰ চাৰিওফালৰ কক্ষত স্থাপন কৰা হৈছে। এই সংযোগ উপগ্ৰহবোৰ কেবল চৰকাৰী সংস্থাবে নহয়, বৰং ব্যক্তিগত খণ্ডৰো ভালেখিনি উপগ্ৰহ আছে।

প্ৰাথমিক নিদ্বিীয় ছেটকম-ইকো-১ নামৰ প্ৰথমটো সংযোগী উপগ্ৰহ ১৯৬০ চনৰ ১২ আগষ্টতে কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। ইকো উপগ্ৰহটো প্ৰকৃততে এটা প্লাষ্টিকৰ বেলুনহে আছিল। ইয়াৰ ওপৰত পাতলকৈ এলুমিনিয়ামৰ প্ৰলেপ দিয়া আছিল যাতে ই ৰেডিঅ' সংকেত প্ৰতিফলিত কৰিব পাৰে। দ্বিতীয়টো ইকো উপগ্ৰহ ১৯৬৪ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। এইবোৰক নিদ্বিীয় উপগ্ৰহ বোলা হৈছিল। উপগ্ৰহবোৰত ৰেডিঅ' সংকেতবোৰৰ পৰিবৰ্ধনৰ ব্যৱস্থা নাছিল, মাত্ৰ ৰেডিঅ' সংকেতবোৰ প্ৰতিফলিতহে কৰিছিল। সক্ৰিয় ছেটকম-টেলষ্টাৰ-১ নামৰ ছেটকমটো ১৯৬২ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হয়। এই উপগ্ৰহটোৱে ৬০ টা দুমুখীয়া টেলিফ'ন কথন একে সময়তে প্ৰেৰণ আৰু পৰিবৰ্ধন কৰিব পাৰিছিল। সংকেত গ্ৰহণ আৰু প্ৰেৰণৰ কাৰণে প্ৰয়োজন হোৱা বিদ্যুৎ শক্তি উপগ্ৰহটোৰ সৌৰপালত থকা সৌৰকোষৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ কাৰণে আমেৰিকা, ইংলেণ্ড আৰু ফ্ৰান্সত ভূমিকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। ইটালি আৰু ব্ৰাজিলে বহিঃমহাকাশত থকা উপগ্ৰহযোগে প্ৰচাৰ কৰা কাৰ্যক্ৰমৰ অংশীদাৰ আছিল। কেইমাহমানৰ পিছত ৰিলে-১ নামৰ আন এটা সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত নিক্ষেপ কৰা হ'ল।

১৯৬৩ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰি মাহত ছিনকম-১ কক্ষপথত স্থাপন কৰা হ'ল। এইটো ভূ-সমলয়ী অৰ্থাৎ ছিনক্ৰনাছ কক্ষ বা ক্লাৰ্ক কক্ষত স্থাপন কৰা প্ৰথম উপগ্ৰহ আছিল। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যবশতঃ ই পৃথিৱীৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰিব নোৱাৰিলে।

জুলাই মাহত কিন্তু ছিনকম-২ উপগ্ৰহ সফলভাৱে আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ ওপৰত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হ'ল। অৱশ্যে ই অলপ হেলনীয়া হোৱা কাৰণে প্ৰকৃততে ভূ-সমলয়ী বুলি কব নোৱাৰি। ১৯৬৩ চনৰ জুলাই মাহতে ছিনকম-৩ নামৰ উপগ্ৰহটো প্ৰকৃত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হয়। ছিনকম-৩ য়ে ১৯৬৪ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা টকিঅ' অলিম্পিকৰ অনুষ্ঠান পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ প্ৰচাৰ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছিল।

ওপৰৰ পাঠটোত ব্যৱহৃত আৰু, ও (যেনে 'খৰছো'), যাতে আদিবোৰ -

- (1) যোজক অব্যয়
- (2) অনুযজিক অব্যয়
- (3) পৃথকবোধক অব্যয়
- (4) সমিধানবোধক অব্যয়

[Question ID = 517][Question Description = S6_Assamese_Q127]

1. 1 [Option ID = 2065]
2. 2 [Option ID = 2066]
3. 3 [Option ID = 2067]

8)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰ পৰা শুদ্ধ বিকল্পটো বিচাৰি উলিয়াওক -

টেলিফ'ন, ফেক্স, টেলিভিছন, ইণ্টাৰনেট আদিৰ সংযোগ স্থাপনৰ কাৰণে বৰ্তমান অতীৰ দক্ষতাৰে কৃত্ৰিম উপগ্ৰহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এনে উপগ্ৰহবোৰকে সংযোগ উপগ্ৰহ বা চমুকৈ 'ছেটকম' বুলি কোৱা হয়। দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন, টেলিভিছন আৰু তথ্য সৰবৰাহৰ বাবে 'ছেটকম' বিলাক গোটেই পৃথিৱীতে বিস্তৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

এইবিলাকৰ ব্যৱহাৰ দিনে দিনে বাঢ়ি যোৱাৰ যুক্তিসংগত কাৰণ আছে। ১৯৮৩ চনত ৭ ডাল সাগৰতলিৰ কেবলে উত্তৰ আমেৰিকা আৰু ইউৰোপক সংযুক্ত কৰিছিল। শেষৰডাল এনে কেবলৰ মূল্য আছিল ১৭.৫ কোটি ডলাৰ আৰু ই ৪২০০ টা টেলিফ'নৰ সংযোগ দিব পাৰিছিল। আনহাতে এটা আধুনিক যোগাযোগ উপগ্ৰহৰ খৰছ ৮ কোটি ডলাৰ। ইয়াত উপগ্ৰহটো কক্ষপথত স্থাপন কৰাৰ খৰছো সোমাই আছে আৰু ই প্ৰায় তিনিগুণ বেছি টেলিফ'ন সংযোগ দিব পাৰে। কুৰি শতিকাৰ যাঠিৰ দশকৰ পৰা এনে উপগ্ৰহই দীৰ্ঘ দূৰত্বৰ টেলিফ'ন কলৰ খৰচ নাটকীয়ভাৱে হ্ৰাস কৰি আহিছে।

আমেৰিকাৰ মহাকাশ সংস্থা নাছাই ১৯৮২-৮৩ চনত যিমানবোৰ ক্ষেপণ-ভৰ উৎক্ষেপণ কৰিছিল তাৰ আধায়েই আছিল সংযোগ উপগ্ৰহ (২১ টা)। ১৯৮৪ চনৰ পৰা নাছাই ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিৰ লগত প্ৰত্যক্ষ প্ৰতিযোগিতাত নামিব লগা হয়। সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত স্থাপন কৰাটো লাভজনক ব্যৱসায়। ইউৰোপীয় স্পেছ এজেন্সিয়ে এৰিয়ান-১ ৰকেট ব্যৱহাৰ কৰি ১৯৮৪ চনত আমেৰিকাৰ এটা কোম্পানি জেনেৰেল টেলিফ'ন এণ্ড ইলেক্ট্ৰনিকছৰ কাৰণে প্ৰথমটো ব্যৱসায়িক ছেটকম স্থাপন কৰিছিল। বৰ্তমান প্ৰায় ২০০০ টা সংযোগ উপগ্ৰহ পৃথিৱীৰ চাৰিওফালৰ কক্ষত স্থাপন কৰা হৈছে। এই সংযোগ উপগ্ৰহবোৰ কেবল চৰকাৰী সংস্থাবে নহয়, বৰং ব্যক্তিগত খণ্ডৰো ভালেখিনি উপগ্ৰহ আছে।

প্ৰাথমিক নিষ্ক্ৰিয় ছেটকম-ইকো-১ নামৰ প্ৰথমটো সংযোগী উপগ্ৰহ ১৯৬০ চনৰ ১২ আগষ্টতে কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। ইকো উপগ্ৰহটো প্ৰকৃততে এটা প্লাষ্টিকৰ বেলুনহে আছিল। ইয়াৰ ওপৰত পাতলকৈ এলুমিনিয়ামৰ প্ৰলেপ দিয়া আছিল যাতে ই ৰেডিঅ' সংকেত প্ৰতিফলিত কৰিব পাৰে। দ্বিতীয়টো ইকো উপগ্ৰহ ১৯৬৪ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হৈছিল। এইবোৰক নিষ্ক্ৰিয় উপগ্ৰহ বোলা হৈছিল। উপগ্ৰহবোৰত ৰেডিঅ' সংকেতবোৰৰ পৰিবৰ্ধনৰ ব্যৱস্থা নাছিল, মাত্ৰ ৰেডিঅ' সংকেতবোৰ প্ৰতিফলিতহে কৰিছিল। সক্ৰিয় ছেটকম-টেলষ্টাৰ-১ নামৰ ছেটকমটো ১৯৬২ চনত কক্ষপথত স্থাপন কৰা হয়। এই উপগ্ৰহটোৱে ৬০ টা দুমুখীয়া টেলিফ'ন কথন একে সময়তে প্ৰেৰণ আৰু পৰিবৰ্ধন কৰিব পাৰিছিল। সংকেত গ্ৰহণ আৰু প্ৰেৰণৰ কাৰণে প্ৰয়োজন হোৱা বিদ্যুৎ শক্তি উপগ্ৰহটোৰ সৌৰপালত থকা সৌৰকোষৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ কাৰণে আমেৰিকা, ইংলেণ্ড আৰু ফ্ৰান্সত ভূমিকেন্দ্ৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। ইটালি আৰু ব্ৰাজিলে বহিঃমহাকাশত থকা উপগ্ৰহযোগে প্ৰচাৰ কৰা কাৰ্যক্ৰমৰ অংশীদাৰ আছিল। কেইমাহমানৰ পিছত ৰিলে-১ নামৰ আন এটা সংযোগ উপগ্ৰহ কক্ষপথত নিষ্ক্ষেপ কৰা হ'ল।

১৯৬৩ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰি মাহত ছিনকম-১ কক্ষপথত স্থাপন কৰা হ'ল। এইটো ভূ-সমলয়ী অৰ্থাৎ ছিনক্ৰনাছ কক্ষ বা ক্লাৰ্ক কক্ষত স্থাপন কৰা প্ৰথম উপগ্ৰহ আছিল। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যবশতঃ ই পৃথিৱীৰ লগত সংযোগ স্থাপন কৰিব নোৱাৰিলে।

জুলাই মাহত কিন্তু ছিনকম-২ উপগ্ৰহ সফলভাৱে আটলাণ্টিক মহাসাগৰৰ ওপৰত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হ'ল। অৱশ্যে ই অলপ হেলনীয়া হোৱা কাৰণে প্ৰকৃততে ভূ-সমলয়ী বুলি ক'ব নোৱাৰি। ১৯৬৩ চনৰ জুলাই মাহতে ছিনকম-৩ নামৰ উপগ্ৰহটো প্ৰকৃত ভূ-সমলয়ী কক্ষত স্থাপন কৰা হয়। ছিনকম-৩ য়ে ১৯৬৪ চনত অনুষ্ঠিত হোৱা টকিঅ' অলিম্পিকৰ অনুষ্ঠান পৃথিৱীৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ প্ৰচাৰ কৰাৰ সুবিধা কৰি দিছিল।

টকিঅ' অলিম্পিকৰ অনুষ্ঠান সম্প্ৰচাৰ কৰা উপগ্ৰহটো -

- (1) বিদ্যুৎ শক্তি উপগ্ৰহ
- (2) অসমলয়ী উপগ্ৰহ
- (3) ভূ-সমলয়ী উপগ্ৰহ
- (4) নিষ্ক্ৰিয় উপগ্ৰহ

1. 1 [Option ID = 2069]
2. 2 [Option ID = 2070]
3. 3 [Option ID = 2071]
4. 4 [Option ID = 2072]

Topic:- Assamese_Q129-135_L2_P2_CTET

1)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ শুদ্ধ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিওৱাক।

আহোম স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ ৰাজত্বকাল। ৰাজমন্ত্ৰী কুঁৱৈগঞা লেচাম বুঢ়াগোহাঁইৰ মৃত্যু হৈছে। সেইখিনি সময়তে মোগল সম্ৰাট ঔৰংজেবৰ সেনাপতি মিৰজুমলাই অসম আক্ৰমণ কৰিলে। এনে সময়তে বাঁহগাড়ীয়া ফৈদৰ এজন লোকক ৰাজমন্ত্ৰীৰ পদ অৰ্থাৎ বুঢ়াগোহাঁই পদৱীত নিযুক্ত কৰা হ'ল। তেৱেঁই অসমৰ ইতিহাসৰ এজন অন্যতম শক্তিশালী ব্যক্তি আতন বুঢ়াগোহাঁই।

মন্ত্ৰীত্বৰ দায়িত্ব লোৱাৰ লগতে তেওঁৰ ওপৰত মিৰজুমলাৰ আক্ৰমণক বাধা দিয়াৰ গুৰু দায়িত্বও আহি পৰিছিল। চামধৰা যুদ্ধত (ভৰলী নৈ মুখত) প্ৰথম অৱস্থাত নৌ যুদ্ধত তেওঁ সফলো হৈছিল। কিন্তু আহোম সৈন্যৰ উপযুক্ত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ অভাৱত বুঢ়াগোহাঁইয়ে চামধৰা কোঠ এৰি পিছুৱাই আহিবলৈ বাধ্য হৈছিল। সেইবাৰলৈ মিৰজুমলাই গড়গাঁও দখল কৰি লৈছিল। জয়ধ্বজ সিংহ ৰাজধানী এৰি পলাই গৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত বুঢ়াগোহাঁইৰ উপদেশ মৰ্মে জয়ধ্বজ সিংহই তলতীয়া ৰজা হিচাবে নিজকে মানি লৈ মিৰজুমলাৰ লগত সন্ধি কৰিছিল। অপমানজনক সন্ধি আছিল যদিও জয়ধ্বজ সিংহ পুনৰ ৰজা হ'ব পাৰিছিল। উক্ত সন্ধিখনৰ নাম ঘিলাধাৰীঘাটৰ সন্ধি আছিল।

জয়ধ্বজ সিংহৰ পিছত আহোম ৰাজ্যৰ ৰজা হৈছিল চক্ৰধ্বজ সিংহ। ৰজা হৈয়ে তেওঁ মোগলক খেদাবৰ বাবে যুদ্ধ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছিল। কিন্তু বিচক্ষণ ৰাজমন্ত্ৰী বুঢ়াগোহাঁইৰ যুক্তি আছিল 'যি সময়ত শত্ৰুৱে ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰি সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক সকলো দিশতে ধ্বংসস্তুপত পৰিণত কৰিলে, যুদ্ধ কৰিবলৈ সৈন্য নাই, যি সৈন্য আছে তাৰ মনোবল নাই, যুদ্ধৰ ৰচদ-পাতি নাই, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ নাই তেনে ক্ষেত্ৰত যুদ্ধ নকৰি চলে-বলে-কৌশলে তেওঁলোকক সন্ধি ৰ চলেৰে ৰখাই থোৱাই ভাল। সকলোফালে প্ৰস্তুতি সম্পূৰ্ণ হ'লেহে যুদ্ধ ঘোষণা কৰা ভাল। বুঢ়াগোহাঁইৰ পৰামৰ্শ মানি চক্ৰধ্বজ সিংহই যুদ্ধৰ আয়োজন কৰি সফল হ'ব পাৰিছিল।

আন এটা ঘটনাই আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ বুদ্ধিমত্তা, সহনশীলতা, ধৈৰ্যৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। শৰাইঘাট যুদ্ধৰ আগে আগে হোৱা আলাবৈত আহোম আৰু মোগলৰ মাজত এখন যুদ্ধ হৈছিল। সেই যুদ্ধৰ প্ৰস্তুতিৰ বিষয়ে একো নজনাকৈয়ে স্বৰ্গদেউ চক্ৰধ্বজ সিংহই মোগলক আক্ৰমণ কৰিবলৈ লাচিতক নিৰ্দেশ দিছিল। যাৰ ফলত মোগলৰ বাবে সুবিধাজনক আলাবৈ নামৰ ঠাইত হোৱা যুদ্ধখনত আহোমৰ প্ৰায় দহ হাজাৰ সৈন্য মৃত্যুমুখত পৰিছিল। এনে বিপদৰ সময়ত বুঢ়াগোহাঁইয়ে দিয়া উপদেশ আছিল এনে ধৰণৰ - 'বাৰীৰ ভিতৰত পুখুৰী সিচোঁতেও আঠোটা-দহোটা মানুহক শিঙিয়ে বিহু। এইখনতো ৰণহে, এই জানি দুই-চাৰিজন লোক নপৰিব কিয় ? এই কথা ৰজাক জনোৱাটো ভাল নহয়।' বিপদৰ সময়ত ধৈৰ্য আৰু সাহসৰ প্ৰয়োজনীয়তা তেওঁৰ কাম আৰু কথাৰ মাজেদি প্ৰকাশ পাইছিল। এই শৰাইঘাটৰ যুদ্ধত তেওঁৰ বিচক্ষণ আৰু সময়োপযোগী পৰামৰ্শ আৰু কাৰ্যাৱলীয়ে মোগলক পৰাস্ত কৰিবলৈ আহোম সৈন্যক অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল।

মিৰজুমলাই অসম আক্ৰমণ কৰা সময়ত অসমৰ ৰজা আছিল -

- (1) চন্দ্ৰকান্ত সিংহ
- (2) জয়ধ্বজ সিংহ
- (3) চক্ৰধ্বজ সিংহ
- (4) পুৰন্দৰ সিংহ

[Question ID = 519][Question Description = S6_Assamese_Q129]

1. 1 [Option ID = 2073]
2. 2 [Option ID = 2074]
3. 3 [Option ID = 2075]
4. 4 [Option ID = 2076]

2)

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ শুদ্ধ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিওৱাক।

আহোম স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ ৰাজত্বকাল। ৰাজমন্ত্ৰী কুঁৱৈগঞা লেচাম বুঢ়াগোহাঁইৰ মৃত্যু হৈছে। সেইখিনি সময়তে মোগল সম্ৰাট ঔৰংজেৰৰ সেনাপতি মিৰজুমলাই অসম আক্ৰমণ কৰিলে। এনে সময়তে বাঁহগাড়ীয়া ফৈদৰ এজন লোকক ৰাজমন্ত্ৰীৰ পদ অৰ্থাৎ বুঢ়াগোহাঁই পদৱীত নিযুক্ত কৰা হ'ল। তেৱেঁই অসমৰ ইতিহাসৰ এজন অন্যতম শক্তিশালী ব্যক্তি আতন বুঢ়াগোহাঁই।

মন্ত্ৰীত্বৰ দায়িত্ব লোৱাৰ লগতে তেওঁৰ ওপৰত মিৰজুমলাৰ আক্ৰমণক বাধা দিয়াৰ গুৰু দায়িত্বও আহি পৰিছিল। চামধৰা যুদ্ধত (ভৰলী নৈ মুখত) প্ৰথম অৱস্থাত নৌ যুদ্ধত তেওঁ সফলো হৈছিল। কিন্তু আহোম সৈন্যৰ উপযুক্ত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ অভাৱত বুঢ়াগোহাঁয়ে চামধৰা কোঠ এৰি পিছুৱাই আহিবলৈ বাধ্য হৈছিল। সেইবাৰলৈ মিৰজুমলাই গড়গাঁও দখল কৰি লৈছিল। জয়ধ্বজ সিংহ ৰাজধানী এৰি পলাই গৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত বুঢ়াগোহাঁইৰ উপদেশ মৰ্মে জয়ধ্বজ সিংহই তলতীয়া ৰজা হিচাবে নিজকে মানি লৈ মিৰজুমলাৰ লগত সন্ধি কৰিছিল। অপমানজনক সন্ধি আছিল যদিও জয়ধ্বজ সিংহ পুনৰ ৰজা হ'ব পাৰিছিল। উক্ত সন্ধিখনৰ নাম ঘিলাধাৰীঘাটৰ সন্ধি আছিল।

জয়ধ্বজ সিংহৰ পিছত আহোম ৰাজ্যৰ ৰজা হৈছিল চক্ৰধ্বজ সিংহ। ৰজা হৈয়ে তেওঁ মোগলক খেদাবৰ বাবে যুদ্ধ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছিল। কিন্তু বিচক্ষণ ৰাজমন্ত্ৰী বুঢ়াগোহাঁইৰ যুক্তি আছিল 'যি সময়ত শত্ৰুৱে ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰি সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক সকলো দিশতে ধ্বংসস্তুপত পৰিণত কৰিলে, যুদ্ধ কৰিবলৈ সৈন্য নাই, যি সৈন্য আছে তাৰ মনোবল নাই, যুদ্ধৰ ৰচদ-পাতি নাই, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ নাই তেনে ক্ষেত্ৰত যুদ্ধ নকৰি চলে-বলে-কৌশলে তেওঁলোকক সন্ধি ৰ চলেৰে ৰখাই থোৱাই ভাল। সকলোফালে প্ৰস্তুতি সম্পূৰ্ণ হ'লেহে যুদ্ধ ঘোষণা কৰা ভাল। বুঢ়াগোহাঁইৰ পৰামৰ্শ মানি চক্ৰধ্বজ সিংহই যুদ্ধৰ আয়োজন কৰি সফল হ'ব পাৰিছিল।

আন এটা ঘটনাই আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ বুদ্ধিমত্তা, সহনশীলতা, ধৈৰ্যৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। শৰাইঘাট যুদ্ধৰ আগে আগে হোৱা আলাবৈত আহোম আৰু মোগলৰ মাজত এখন যুদ্ধ হৈছিল। সেই যুদ্ধৰ প্ৰস্তুতিৰ বিষয়ে একো নজনাকৈয়ে স্বৰ্গদেউ চক্ৰধ্বজ সিংহই মোগলক আক্ৰমণ কৰিবলৈ লাচিতক নিৰ্দেশ দিছিল। যাৰ ফলত মোগলৰ বাবে সুবিধাজনক আলাবৈ নামৰ ঠাইত হোৱা যুদ্ধখনত আহোমৰ প্ৰায় দহ হাজাৰ সৈন্য মৃত্যুমুখত পৰিছিল। এনে বিপদৰ সময়ত বুঢ়াগোহাঁয়ে দিয়া উপদেশ আছিল এনে ধৰণৰ - 'বাৰীৰ ভিতৰত পুখুৰী সিচোঁতেও আঠোটা-দহোটা মানুহক শিঙিয়ে বিক্ৰে। এইখনতো ৰণহে, এই জানি দুই-চাৰিজন লোক নপৰিব কিয় ? এই কথা ৰজাক জনোৱাটো ভাল নহয়।' বিপদৰ সময়ত ধৈৰ্য আৰু সাহসৰ প্ৰয়োজনীয়তা তেওঁৰ কাম আৰু কথাৰ মাজেদি প্ৰকাশ পাইছিল। এই শৰাইঘাটৰ যুদ্ধত তেওঁৰ বিচক্ষণ আৰু সময়োপযোগী পৰামৰ্শ আৰু কাৰ্যাৱলীয়ে মোগলক পৰাস্ত কৰিবলৈ আহোম সৈন্যক অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল।

আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ পূৰ্বে আহোম ৰাজ্যৰ ৰাজমন্ত্ৰী কোন আছিল ?

- (1) কুঁৱৈগঞা লেচাম বুঢ়াগোহাঁই
- (2) ফাচেংমুং বৰগোহাঁই
- (3) বদন বৰফুকন
- (4) ৰাজমন্ত্ৰীৰ পদ খালি হৈ আছিল

[Question ID = 520][Question Description = S6_Assamese_Q130]

1. 1 [Option ID = 2077]
2. 2 [Option ID = 2078]
3. 3 [Option ID = 2079]
4. 4 [Option ID = 2080]

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ শুদ্ধ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিওৱাক।

আহোম স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ ৰাজত্বকাল। ৰাজমন্ত্ৰী কুঁৱৈগঞা লেচাম বুঢ়াগোহাঁইৰ মৃত্যু হৈছে। সেইখিনি সময়তে মোগল সম্ৰাট ঔৰংজেৰৰ সেনাপতি মিৰজুমলাই অসম আক্ৰমণ কৰিলে। এনে সময়তে বাঁহগড়ীয়া ফৈদৰ এজন লোকক ৰাজমন্ত্ৰীৰ পদ অৰ্থাৎ বুঢ়াগোহাঁই পদৱীত নিযুক্ত কৰা হ'ল। তেৱেঁই অসমৰ ইতিহাসৰ এজন অন্যতম শক্তিশালী ব্যক্তি আতন বুঢ়াগোহাঁই।

মন্ত্ৰীত্বৰ দায়িত্ব লোৱাৰ লগতে তেওঁৰ ওপৰত মিৰজুমলাৰ আক্ৰমণক বাধা দিয়াৰ গুৰু দায়িত্বও আহি পৰিছিল। চামধৰা যুদ্ধত (ভৰলী নৈ মুখত) প্ৰথম অৱস্থাত নৌ যুদ্ধত তেওঁ সফলো হৈছিল। কিন্তু আহোম সৈন্যৰ উপযুক্ত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ অভাৱত বুঢ়াগোহাঁয়ে চামধৰা কোঠ এৰি পিছুৱাই আহিবলৈ বাধ্য হৈছিল। সেইবাৰলৈ মিৰজুমলাই গড়গাঁও দখল কৰি লৈছিল। জয়ধ্বজ সিংহ ৰাজধানী এৰি পলাই গৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত বুঢ়াগোহাঁইৰ উপদেশ মৰ্মে জয়ধ্বজ সিংহই তলতীয়া ৰজা হিচাবে নিজকে মানি লৈ মিৰজুমলাৰ লগত সন্ধি কৰিছিল। অপমানজনক সন্ধি আছিল যদিও জয়ধ্বজ সিংহ পুনৰ ৰজা হ'ব পাৰিছিল। উক্ত সন্ধিখনৰ নাম ঘিলাধাৰীঘাটৰ সন্ধি আছিল।

জয়ধ্বজ সিংহৰ পিছত আহোম ৰাজ্যৰ ৰজা হৈছিল চক্ৰধ্বজ সিংহ। ৰজা হৈয়ে তেওঁ মোগলক খেদাবৰ বাবে যুদ্ধ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছিল। কিন্তু বিচক্ষণ ৰাজমন্ত্ৰী বুঢ়াগোহাঁইৰ যুক্তি আছিল 'যি সময়ত শত্ৰুৱে ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰি সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক সকলো দিশতে ধ্বংসস্তপত পৰিণত কৰিলে, যুদ্ধ কৰিবলৈ সৈন্য নাই, যি সৈন্য আছে তাৰ মনোবল নাই, যুদ্ধৰ ৰচদ-পাতি নাই, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ নাই তেনে ক্ষেত্ৰত যুদ্ধ নকৰি চলে-বলে-কৌশলে তেওঁলোকক সন্ধি ৰ চলেৰে ৰখাই থোৱাই ভাল। সকলোফালে প্ৰস্তুতি সম্পূৰ্ণ হ'লেহে যুদ্ধ ঘোষণা কৰা ভাল। বুঢ়াগোহাঁইৰ পৰামৰ্শ মানি চক্ৰধ্বজ সিংহই যুদ্ধৰ আয়োজন কৰি সফল হ'ব পাৰিছিল।

আন এটা ঘটনাই আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ বুদ্ধিমত্তা, সহনশীলতা, ধৈৰ্যৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। শৰাইঘাট যুদ্ধৰ আগে আগে হোৱা আলাবৈত আহোম আৰু মোগলৰ মাজত এখন যুদ্ধ হৈছিল। সেই যুদ্ধৰ প্ৰস্তুতিৰ বিষয়ে একো নজনাকৈয়ে স্বৰ্গদেউ চক্ৰধ্বজ সিংহই মোগলক আক্ৰমণ কৰিবলৈ লাচিতক নিৰ্দেশ দিছিল। যাৰ ফলত মোগলৰ বাবে সুবিধাজনক আলাবৈ নামৰ ঠাইত হোৱা যুদ্ধখনত আহোমৰ প্ৰায় দহ হাজাৰ সৈন্য মৃত্যুমুখত পৰিছিল। এনে বিপদৰ সময়ত বুঢ়াগোহাঁয়ে দিয়া উপদেশ আছিল এনে ধৰণৰ - 'বাৰীৰ ভিতৰত পুখুৰী সিচোঁতেও আঠোটা-দহোটা মানুহক শিঙিয়ে বিক্ৰে। এইখনতো ৰণহে, এই জানি দুই-চাৰিজন লোক নপৰিব কিয় ? এই কথা ৰজাক জনোৱাটো ভাল নহয়।' বিপদৰ সময়ত ধৈৰ্য আৰু সাহসৰ প্ৰয়োজনীয়তা তেওঁৰ কাম আৰু কথাৰ মাজেদি প্ৰকাশ পাইছিল। এই শৰাইঘাটৰ যুদ্ধত তেওঁৰ বিচক্ষণ আৰু সময়োপযোগী পৰামৰ্শ আৰু কাৰ্যাৱলীয়ে মোগলক পৰাস্ত কৰিবলৈ আহোম সৈন্যক অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল।

ভৰলী নৈৰ পাৰত হোৱা যুদ্ধখন কি নামেৰে জনাজাত ?

- (1) ঘিলাধাৰীৰ যুদ্ধ
- (2) আলাবৈৰ যুদ্ধ
- (3) চামধৰা যুদ্ধ
- (4) বাঁহগড়ীয়া যুদ্ধ

[Question ID = 521][Question Description = S6_Assamese_Q131]

1. 1 [Option ID = 2081]
2. 2 [Option ID = 2082]
3. 3 [Option ID = 2083]
4. 4 [Option ID = 2084]

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ শুদ্ধ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিওৱাক।

আহোম স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ ৰাজত্বকাল। ৰাজমন্ত্ৰী কুঁৱৈগঞা লেচাম বুঢ়াগোহাঁইৰ মৃত্যু হৈছে। সেইখিনি সময়তে মোগল সম্ৰাট ঔৰংজেবৰ সেনাপতি মিৰজুমলাই অসম আক্ৰমণ কৰিলে। এনে সময়তে বাঁহগাড়ীয়া ফৈদৰ এজন লোকক ৰাজমন্ত্ৰীৰ পদ অৰ্থাৎ বুঢ়াগোহাঁই পদৱীত নিযুক্ত কৰা হ'ল। তেৱেঁই অসমৰ ইতিহাসৰ এজন অন্যতম শক্তিশালী ব্যক্তি আতন বুঢ়াগোহাঁই।

মন্ত্ৰীত্বৰ দায়িত্ব লোৱাৰ লগতে তেওঁৰ ওপৰত মিৰজুমলাৰ আক্ৰমণক বাধা দিয়াৰ গুৰু দায়িত্বও আহি পৰিছিল। চামধৰা যুদ্ধত (ভৰলী নৈ মুখত) প্ৰথম অৱস্থাত নৌ যুদ্ধত তেওঁ সফলো হৈছিল। কিন্তু আহোম সৈন্যৰ উপযুক্ত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ অভাৱত বুঢ়াগোহাঁয়ে চামধৰা কোঠ এৰি পিছুৱাই আহিবলৈ বাধ্য হৈছিল। সেইবাৰলৈ মিৰজুমলাই গড়গাঁও দখল কৰি লৈছিল। জয়ধ্বজ সিংহ ৰাজধানী এৰি পলাই গৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত বুঢ়াগোহাঁইৰ উপদেশ মৰ্মে জয়ধ্বজ সিংহই তলতীয়া ৰজা হিচাবে নিজকে মানি লৈ মিৰজুমলাৰ লগত সন্ধি কৰিছিল। অপমানজনক সন্ধি আছিল যদিও জয়ধ্বজ সিংহ পুনৰ ৰজা হ'ব পাৰিছিল। উক্ত সন্ধিখনৰ নাম ঘিলাধাৰীঘাটৰ সন্ধি আছিল।

জয়ধ্বজ সিংহৰ পিছত আহোম ৰাজ্যৰ ৰজা হৈছিল চক্ৰধ্বজ সিংহ। ৰজা হৈয়ে তেওঁ মোগলক খেদাবৰ বাবে যুদ্ধ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছিল। কিন্তু বিচক্ষণ ৰাজমন্ত্ৰী বুঢ়াগোহাঁইৰ যুক্তি আছিল 'যি সময়ত শত্ৰুৱে ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰি সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক সকলো দিশতে ধ্বংসস্তপত পৰিণত কৰিলে, যুদ্ধ কৰিবলৈ সৈন্য নাই, যি সৈন্য আছে তাৰ মনোবল নাই, যুদ্ধৰ ৰচদ-পাতি নাই, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ নাই তেনে ক্ষেত্ৰত যুদ্ধ নকৰি চলে-বলে-কৌশলে তেওঁলোকক সন্ধি ৰ চলেৰে ৰখাই থোৱাই ভাল। সকলোফালে প্ৰস্তুতি সম্পূৰ্ণ হ'লেহে যুদ্ধ ঘোষণা কৰা ভাল। বুঢ়াগোহাঁইৰ পৰামৰ্শ মানি চক্ৰধ্বজ সিংহই যুদ্ধৰ আয়োজন কৰি সফল হ'ব পাৰিছিল।

আন এটা ঘটনাই আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ বুদ্ধিমত্তা, সহনশীলতা, ধৈৰ্যৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। শৰাইঘাট যুদ্ধৰ আগে আগে হোৱা আলাবৈত আহোম আৰু মোগলৰ মাজত এখন যুদ্ধ হৈছিল। সেই যুদ্ধৰ প্ৰস্তুতিৰ বিষয়ে একো নজনাকৈয়ে স্বৰ্গদেউ চক্ৰধ্বজ সিংহই মোগলক আক্ৰমণ কৰিবলৈ লাচিতক নিৰ্দেশ দিছিল। যাৰ ফলত মোগলৰ বাবে সুবিধাজনক আলাবৈ নামৰ ঠাইত হোৱা যুদ্ধখনত আহোমৰ প্ৰায় দহ হাজাৰ সৈন্য মৃত্যুমুখত পৰিছিল। এনে বিপদৰ সময়ত বুঢ়াগোহাঁয়ে দিয়া উপদেশ আছিল এনে ধৰণৰ - 'বাৰীৰ ভিতৰত পুখুৰী সিচোঁতেও আঠোটা-দহোটা মানুহক শিঙিয়ে বিক্ৰে। এইখনতো ৰণহে, এই জানি দুই-চাৰিজন লোক নপৰিব কিয় ? এই কথা ৰজাক জনোৱাটো ভাল নহয়।' বিপদৰ সময়ত ধৈৰ্য আৰু সাহসৰ প্ৰয়োজনীয়তা তেওঁৰ কাম আৰু কথাৰ মাজেদি প্ৰকাশ পাইছিল। এই শৰাইঘাটৰ যুদ্ধত তেওঁৰ বিচক্ষণ আৰু সময়োপযোগী পৰামৰ্শ আৰু কাৰ্যাৱলীয়ে মোগলক পৰাস্ত কৰিবলৈ আহোম সৈন্যক অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল।

ওপৰৰ পাঠটোৰ আধাৰত তলৰ অশুদ্ধ বাক্যটো চিনাক্ত কৰাঁ।

- (1) আলাবৈ ৰণৰ পাছত আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ সু-পৰামৰ্শৰ বাবেই আহোম সৈন্যই পুনৰ মনোবল বান্ধি ল'ব পাৰিছিল।
- (2) শৰাইঘাটৰ যুদ্ধত লাচিত বৰফুকনৰ সফলতাৰ আঁৰত আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ দিহা পৰামৰ্শ গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল।
- (3) ঘিলাধাৰীৰ সন্ধিত চক্ৰধ্বজ সিংহই মিৰজুমলাৰ তলতীয়া ৰজা হিচাপে মানি লৈছিল।
- (4) চামধৰাৰ নৌ যুদ্ধত উপযুক্ত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ অভাৱত আহোম সেনা পিছুৱাই আহিছিল।

[Question ID = 522][Question Description = S6_Assamese_Q132]

1. [Option ID = 2085]
2. [Option ID = 2086]
3. [Option ID = 2087]
4. [Option ID = 2088]

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ শুদ্ধ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিওৱাক।

আহোম স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ ৰাজত্বকাল। ৰাজমন্ত্ৰী কুঁৱৈগঞা লেচাম বুঢ়াগোহাঁইৰ মৃত্যু হৈছে। সেইখিনি সময়তে মোগল সম্ৰাট ঔৰংজেৰৰ সেনাপতি মিৰজুমলাই অসম আক্ৰমণ কৰিলে। এনে সময়তে বাঁহগাড়ীয়া ফৈদৰ এজন লোকক ৰাজমন্ত্ৰীৰ পদ অৰ্থাৎ বুঢ়াগোহাঁই পদৱীত নিযুক্ত কৰা হ'ল। তেৱেঁই অসমৰ ইতিহাসৰ এজন অন্যতম শক্তিশালী ব্যক্তি আতন বুঢ়াগোহাঁই।

মন্ত্ৰীত্বৰ দায়িত্ব লোৱাৰ লগতে তেওঁৰ ওপৰত মিৰজুমলাৰ আক্ৰমণক বাধা দিয়াৰ গুৰু দায়িত্বও আহি পৰিছিল। চামধৰা যুদ্ধত (ভৰলী নৈ মুখত) প্ৰথম অৱস্থাত নৌ যুদ্ধত তেওঁ সফলো হৈছিল। কিন্তু আহোম সৈন্যৰ উপযুক্ত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ অভাৱত বুঢ়াগোহাঁয়ে চামধৰা কোঠ এৰি পিছুৱাই আহিবলৈ বাধ্য হৈছিল। সেইবাৰলৈ মিৰজুমলাই গড়গাঁও দখল কৰি লৈছিল। জয়ধ্বজ সিংহ ৰাজধানী এৰি পলাই গৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত বুঢ়াগোহাঁইৰ উপদেশ মৰ্মে জয়ধ্বজ সিংহই তলতীয়া ৰজা হিচাবে নিজকে মানি লৈ মিৰজুমলাৰ লগত সন্ধি কৰিছিল। অপমানজনক সন্ধি আছিল যদিও জয়ধ্বজ সিংহ পুনৰ ৰজা হ'ব পাৰিছিল। উক্ত সন্ধিখনৰ নাম ঘিলাধাৰীঘাটৰ সন্ধি আছিল।

জয়ধ্বজ সিংহৰ পিছত আহোম ৰাজ্যৰ ৰজা হৈছিল চক্ৰধ্বজ সিংহ। ৰজা হৈয়ে তেওঁ মোগলক খেদাবৰ বাবে যুদ্ধ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছিল। কিন্তু বিচক্ষণ ৰাজমন্ত্ৰী বুঢ়াগোহাঁইৰ যুক্তি আছিল 'যি সময়ত শত্ৰুৱে ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰি সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক সকলো দিশতে ধ্বংসস্তপত পৰিণত কৰিলে, যুদ্ধ কৰিবলৈ সৈন্য নাই, যি সৈন্য আছে তাৰ মনোবল নাই, যুদ্ধৰ ৰচদ-পাতি নাই, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ নাই তেনে ক্ষেত্ৰত যুদ্ধ নকৰি চলে-বলে-কৌশলে তেওঁলোকক সন্ধি ৰ চলেৰে ৰখাই থোৱাই ভাল। সকলোফালে প্ৰস্তুতি সম্পূৰ্ণ হ'লেহে যুদ্ধ ঘোষণা কৰা ভাল। বুঢ়াগোহাঁইৰ পৰামৰ্শ মানি চক্ৰধ্বজ সিংহই যুদ্ধৰ আয়োজন কৰি সফল হ'ব পাৰিছিল।

আন এটা ঘটনাই আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ বুদ্ধিমত্তা, সহনশীলতা, ধৈৰ্যৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। শৰাইঘাট যুদ্ধৰ আগে আগে হোৱা আলাবৈত আহোম আৰু মোগলৰ মাজত এখন যুদ্ধ হৈছিল। সেই যুদ্ধৰ প্ৰস্তুতিৰ বিষয়ে একো নজনাকৈয়ে স্বৰ্গদেউ চক্ৰধ্বজ সিংহই মোগলক আক্ৰমণ কৰিবলৈ লাচিতক নিৰ্দেশ দিছিল। যাৰ ফলত মোগলৰ বাবে সুবিধাজনক আলাবৈ নামৰ ঠাইত হোৱা যুদ্ধখনত আহোমৰ প্ৰায় দহ হাজাৰ সৈন্য মৃত্যুমুখত পৰিছিল। এনে বিপদৰ সময়ত বুঢ়াগোহাঁয়ে দিয়া উপদেশ আছিল এনে ধৰণৰ - 'বাৰীৰ ভিতৰত পুখুৰী সিচোঁতেও আঠোটা-দহোটা মানুহক শিঙিয়ে বিক্ৰে। এইখনতো ৰণহে, এই জানি দুই-চাৰিজন লোক নপৰিব কিয় ? এই কথা ৰজাক জনোৱাটো ভাল নহয়।' বিপদৰ সময়ত ধৈৰ্য আৰু সাহসৰ প্ৰয়োজনীয়তা তেওঁৰ কাম আৰু কথাৰ মাজেদি প্ৰকাশ পাইছিল। এই শৰাইঘাটৰ যুদ্ধত তেওঁৰ বিচক্ষণ আৰু সময়োপযোগী পৰামৰ্শ আৰু কাৰ্যাৱলীয়ে মোগলক পৰাস্ত কৰিবলৈ আহোম সৈন্যক অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল।

চক্ৰধ্বজ সিংহই মোগলৰ বিপক্ষে যুদ্ধ আৰম্ভ কৰিবৰ বাবে -

- (1) লাচিত বৰফুকনৰ পৰামৰ্শ লৈছিল
- (2) বুঢ়াগোহাঁইৰ পৰামৰ্শ মানি চলিছিল
- (3) হঠাৎ প্ৰস্তুত হৈছিল
- (4) সন্ধি কৰি কৌশল ৰচনা কৰিছিল

[Question ID = 523][Question Description = S6_Assamese_Q133]

1. 1 [Option ID = 2089]
2. 2 [Option ID = 2090]
3. 3 [Option ID = 2091]
4. 4 [Option ID = 2092]

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ শুদ্ধ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিওৱাক।

আহোম স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ ৰাজত্বকাল। ৰাজমন্ত্ৰী কুঁৱৈগঞা লেচাম বুঢ়াগোহাঁইৰ মৃত্যু হৈছে। সেইখিনি সময়তে মোগল সম্ৰাট ঔৰংজেৰৰ সেনাপতি মিৰজুমলাই অসম আক্ৰমণ কৰিলে। এনে সময়তে বাঁহগাড়ীয়া ফৈদৰ এজন লোকক ৰাজমন্ত্ৰীৰ পদ অৰ্থাৎ বুঢ়াগোহাঁই পদৱীত নিযুক্ত কৰা হ'ল। তেৱেঁই অসমৰ ইতিহাসৰ এজন অন্যতম শক্তিশালী ব্যক্তি আতন বুঢ়াগোহাঁই।

মন্ত্ৰীত্বৰ দায়িত্ব লোৱাৰ লগতে তেওঁৰ ওপৰত মিৰজুমলাৰ আক্ৰমণক বাধা দিয়াৰ গুৰু দায়িত্বও আহি পৰিছিল। চামধৰা যুদ্ধত (ভৰলী নৈ মুখত) প্ৰথম অৱস্থাত নৌ যুদ্ধত তেওঁ সফলো হৈছিল। কিন্তু আহোম সৈন্যৰ উপযুক্ত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ অভাৱত বুঢ়াগোহাঁয়ে চামধৰা কোঠ এৰি পিছুৱাই আহিবলৈ বাধ্য হৈছিল। সেইবাৰলৈ মিৰজুমলাই গড়গাঁও দখল কৰি লৈছিল। জয়ধ্বজ সিংহ ৰাজধানী এৰি পলাই গৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত বুঢ়াগোহাঁইৰ উপদেশ মৰ্মে জয়ধ্বজ সিংহই তলতীয়া ৰজা হিচাবে নিজকে মানি লৈ মিৰজুমলাৰ লগত সন্ধি কৰিছিল। অপমানজনক সন্ধি আছিল যদিও জয়ধ্বজ সিংহ পুনৰ ৰজা হ'ব পাৰিছিল। উক্ত সন্ধিখনৰ নাম ঘিলাধাৰীঘাটৰ সন্ধি আছিল।

জয়ধ্বজ সিংহৰ পিছত আহোম ৰাজ্যৰ ৰজা হৈছিল চক্ৰধ্বজ সিংহ। ৰজা হৈয়ে তেওঁ মোগলক খেদাবৰ বাবে যুদ্ধ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছিল। কিন্তু বিচক্ষণ ৰাজমন্ত্ৰী বুঢ়াগোহাঁইৰ যুক্তি আছিল 'যি সময়ত শত্ৰুৱে ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰি সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক সকলো দিশতে ধ্বংসস্তুপত পৰিণত কৰিলে, যুদ্ধ কৰিবলৈ সৈন্য নাই, যি সৈন্য আছে তাৰ মনোবল নাই, যুদ্ধৰ ৰচদ-পাতি নাই, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ নাই তেনে ক্ষেত্ৰত যুদ্ধ নকৰি চলে-বলে-কৌশলে তেওঁলোকক সন্ধি ৰ চলেৰে ৰখাই থোৱাই ভাল। সকলোফালে প্ৰস্তুতি সম্পূৰ্ণ হ'লেহে যুদ্ধ ঘোষণা কৰা ভাল। বুঢ়াগোহাঁইৰ পৰামৰ্শ মানি চক্ৰধ্বজ সিংহই যুদ্ধৰ আয়োজন কৰি সফল হ'ব পাৰিছিল।

আন এটা ঘটনাই আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ বুদ্ধিমত্তা, সহনশীলতা, ধৈৰ্যৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। শৰাইঘাট যুদ্ধৰ আগে আগে হোৱা আলাবৈত আহোম আৰু মোগলৰ মাজত এখন যুদ্ধ হৈছিল। সেই যুদ্ধৰ প্ৰস্তুতিৰ বিষয়ে একো নজনাকৈয়ে স্বৰ্গদেউ চক্ৰধ্বজ সিংহই মোগলক আক্ৰমণ কৰিবলৈ লাচিতক নিৰ্দেশ দিছিল। যাৰ ফলত মোগলৰ বাবে সুবিধাজনক আলাবৈ নামৰ ঠাইত হোৱা যুদ্ধখনত আহোমৰ প্ৰায় দহ হাজাৰ সৈন্য মৃত্যুমুখত পৰিছিল। এনে বিপদৰ সময়ত বুঢ়াগোহাঁয়ে দিয়া উপদেশ আছিল এনে ধৰণৰ - 'বাৰীৰ ভিতৰত পুখুৰী সিচোঁতেও আঠোটা-দহোটা মানুহক শিঙিয়ে বিক্ৰে। এইখনতো ৰণহে, এই জানি দুই-চাৰিজন লোক নপৰিব কিয় ? এই কথা ৰজাক জনোৱাটো ভাল নহয়।' বিপদৰ সময়ত ধৈৰ্য আৰু সাহসৰ প্ৰয়োজনীয়তা তেওঁৰ কাম আৰু কথাৰ মাজেদি প্ৰকাশ পাইছিল। এই শৰাইঘাটৰ যুদ্ধত তেওঁৰ বিচক্ষণ আৰু সময়োপযোগী পৰামৰ্শ আৰু কাৰ্যাৱলীয়ে মোগলক পৰাস্ত কৰিবলৈ আহোম সৈন্যক অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল।

“জয়ধ্বজ সিংহ ৰাজধানী এৰি পলাই গৈছিল।” - এই বাক্যটো -

- (1) সৰল বাক্য
- (2) জটিল বাক্য
- (3) অসম্পূৰ্ণ বাক্য
- (4) অতীত কালসূচক ক্ৰিয়ামূলক বাক্য

[Question ID = 524][Question Description = S6_Assamese_Q134]

1. 1 [Option ID = 2093]
2. 2 [Option ID = 2094]
3. 3 [Option ID = 2095]
4. 4 [Option ID = 2096]

তলৰ পেৰাগ্ৰাফটো পঢ়ি তাৰেপৰা দিয়া প্ৰশ্নৰ শুদ্ধ উত্তৰ প্ৰদত্ত বিকল্পসমূহৰ মাজৰপৰা বাছি উলিওৱাক।

আহোম স্বৰ্গদেউ জয়ধ্বজ সিংহৰ ৰাজত্বকাল। ৰাজমন্ত্ৰী কুঁৱৈগঞা লেচাম বুঢ়াগোহাঁইৰ মৃত্যু হৈছে। সেইখিনি সময়তে মোগল সম্ৰাট ঔৰংজেৰৰ সেনাপতি মিৰজুমলাই অসম আক্ৰমণ কৰিলে। এনে সময়তে বাঁহগাড়ীয়া ফৈদৰ এজন লোকক ৰাজমন্ত্ৰীৰ পদ অৰ্থাৎ বুঢ়াগোহাঁই পদৱীত নিযুক্ত কৰা হ'ল। তেৱেঁই অসমৰ ইতিহাসৰ এজন অন্যতম শক্তিশালী ব্যক্তি আতন বুঢ়াগোহাঁই।

মন্ত্ৰীত্বৰ দায়িত্ব লোৱাৰ লগতে তেওঁৰ ওপৰত মিৰজুমলাৰ আক্ৰমণক বাধা দিয়াৰ গুৰু দায়িত্বও আহি পৰিছিল। চামধৰা যুদ্ধত (ভৰলী নৈ মুখত) প্ৰথম অৱস্থাত নৌ যুদ্ধত তেওঁ সফলো হৈছিল। কিন্তু আহোম সৈন্যৰ উপযুক্ত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰৰ অভাৱত বুঢ়াগোহাঁয়ে চামধৰা কোঠ এৰি পিছুৱাই আহিবলৈ বাধ্য হৈছিল। সেইবাৰলৈ মিৰজুমলাই গড়গাঁও দখল কৰি লৈছিল। জয়ধ্বজ সিংহ ৰাজধানী এৰি পলাই গৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত বুঢ়াগোহাঁইৰ উপদেশ মৰ্মে জয়ধ্বজ সিংহই তলতীয়া ৰজা হিচাবে নিজকে মানি লৈ মিৰজুমলাৰ লগত সন্ধি কৰিছিল। অপমানজনক সন্ধি আছিল যদিও জয়ধ্বজ সিংহ পুনৰ ৰজা হ'ব পাৰিছিল। উক্ত সন্ধিখনৰ নাম ঘিলাধাৰীঘাটৰ সন্ধি আছিল।

জয়ধ্বজ সিংহৰ পিছত আহোম ৰাজ্যৰ ৰজা হৈছিল চক্ৰধ্বজ সিংহ। ৰজা হৈয়ে তেওঁ মোগলক খেদাবৰ বাবে যুদ্ধ কৰিবলৈ ঠিক কৰিছিল। কিন্তু বিচক্ষণ ৰাজমন্ত্ৰী বুঢ়াগোহাঁইৰ যুক্তি আছিল 'যি সময়ত শত্ৰুৱে ৰাজ্য আক্ৰমণ কৰি সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক সকলো দিশতে ধ্বংসস্তপত পৰিণত কৰিলে, যুদ্ধ কৰিবলৈ সৈন্য নাই, যি সৈন্য আছে তাৰ মনোবল নাই, যুদ্ধৰ ৰচদ-পাতি নাই, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ নাই তেনে ক্ষেত্ৰত যুদ্ধ নকৰি চলে-বলে-কৌশলে তেওঁলোকক সন্ধি ৰ চলেৰে ৰখাই থোৱাই ভাল। সকলোফালে প্ৰস্তুতি সম্পূৰ্ণ হ'লেহে যুদ্ধ ঘোষণা কৰা ভাল। বুঢ়াগোহাঁইৰ পৰামৰ্শ মানি চক্ৰধ্বজ সিংহই যুদ্ধৰ আয়োজন কৰি সফল হ'ব পাৰিছিল।

আন এটা ঘটনাই আতন বুঢ়াগোহাঁইৰ বুদ্ধিমত্তা, সহনশীলতা, ধৈৰ্যৰ কথা সোঁৱৰাই দিয়ে। শৰাইঘাট যুদ্ধৰ আগে আগে হোৱা আলাবৈত আহোম আৰু মোগলৰ মাজত এখন যুদ্ধ হৈছিল। সেই যুদ্ধৰ প্ৰস্তুতিৰ বিষয়ে একো নজনাকৈয়ে স্বৰ্গদেউ চক্ৰধ্বজ সিংহই মোগলক আক্ৰমণ কৰিবলৈ লাচিতক নিৰ্দেশ দিছিল। যাৰ ফলত মোগলৰ বাবে সুবিধাজনক আলাবৈ নামৰ ঠাইত হোৱা যুদ্ধখনত আহোমৰ প্ৰায় দহ হাজাৰ সৈন্য মৃত্যুমুখত পৰিছিল। এনে বিপদৰ সময়ত বুঢ়াগোহাঁয়ে দিয়া উপদেশ আছিল এনে ধৰণৰ - 'বাৰীৰ ভিতৰত পুখুৰী সিচোঁতেও আঠোটা-দহোটা মানুহক শিঙিয়ে বিন্ধে। এইখনতো ৰণহে, এই জানি দুই-চাৰিজন লোক নপৰিব কিয় ? এই কথা ৰজাক জনোৱাটো ভাল নহয়।' বিপদৰ সময়ত ধৈৰ্য আৰু সাহসৰ প্ৰয়োজনীয়তা তেওঁৰ কাম আৰু কথাৰ মাজেদি প্ৰকাশ পাইছিল। এই শৰাইঘাটৰ যুদ্ধত তেওঁৰ বিচক্ষণ আৰু সময়োপযোগী পৰামৰ্শ আৰু কাৰ্যাৱলীয়ে মোগলক পৰাস্ত কৰিবলৈ আহোম সৈন্যক অনুপ্ৰেৰণা যোগাইছিল।

“বাৰীৰ ভিতৰৰ পুখুৰী সিচোঁতেও আঠোটা-দহোটা মানুহক শিঙিয়ে বিন্ধে।” - কথাষাৰ কোনে কৈছিল ?

- (1) মিৰজুমলা
- (2) চক্ৰধ্বজ সিংহ
- (3) লাচিত বৰফুকন
- (4) আতন বুঢ়াগোহাঁই

[Question ID = 525][Question Description = S6_Assamese_Q135]

1. 1 [Option ID = 2097]
2. 2 [Option ID = 2098]
3. 3 [Option ID = 2099]
4. 4 [Option ID = 2100]

Topic:- Assamese_Q136-150_L2_P2_CTET

1)

সৈদ্ধান্তিক অভিজ্ঞ (Constructivist Approach) যোগাযোগমূলক অভিজ্ঞ (Communicative Approach) তকৈ পৃথক, কাৰণ ই গুৰুত্ব দিয়ে -

- (1) প্ৰাথমিকভাৱে অৰ্থৰ ওপৰত আৰু আশা কৰে যে ব্যৱস্থাৰ অংশ হিচাপে ৰূপসমূহ শিকে।
- (2) প্ৰাথমিকভাৱে ৰূপৰ ওপৰত আৰু আশা কৰে যে ব্যৱস্থাৰ অংশ হিচাপে অৰ্থোদ্ধাৰ হয়।
- (3) ৰূপ (form) বিয়ক জ্ঞানত ব্যৱহাৰত
- (4) অনুশীলন আৰু অভ্যাস গঠনত

[Question ID = 526][Question Description = S6_Assamese_Q136]

1. 1 [Option ID = 2101]
2. 2 [Option ID = 2102]
3. 3 [Option ID = 2103]
4. 4 [Option ID = 2104]

2) তলৰ কোনটো অৰ্থকেন্দ্ৰিক কাৰ্যৰ অন্তৰ্ভুক্ত নহয় ?

- (1) পাঠৰ সৈতে আন্তঃক্ৰিয়া (Interacting with the text)
- (2) পূৰ্ব জ্ঞানৰ ব্যৱহাৰ
- (3) প্ৰথমে পঢ়া আৰু তাৰ পাছত আনৰ আগত তাক ব্যাখ্যা কৰা
- (4) প্ৰত্যেক শব্দ পঢ়া

[Question ID = 527][Question Description = S6_Assamese_Q137]

1. 1 [Option ID = 2105]
2. 2 [Option ID = 2106]
3. 3 [Option ID = 2107]
4. 4 [Option ID = 2108]

3) ভুলৰ বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন হৈছে-

- (1) ভ্ৰান্তি বিশ্লেষণ (error analysis)
- (2) বৈপৰীত্যমূলক বিশ্লেষণ (contrastive analysis)
- (3) বাক্য বিশ্লেষণ (sentence analysis)
- (4) শব্দ বিশ্লেষণ (word analysis)

[Question ID = 528][Question Description = S6_Assamese_Q138]

1. 1 [Option ID = 2109]
2. 2 [Option ID = 2110]
3. 3 [Option ID = 2111]
4. 4 [Option ID = 2112]

4)

এগৰাকী শিক্ষকে সপ্তম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক টোকা লিখনৰ (note making) বিষয়ে শিকাই আছে। টোকা লিখনৰ ক্ষেত্ৰত সবাতোকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ দক্ষতাটো কি ?

- (1) সাৰলীলভাৱে লিখা, সংযোজকৰ ব্যৱহাৰ
- (2) শব্দ লিখাতকৈ চিন আৰু চমুকপত লিখা
- (3) নিজৰ ভাষাৰে পাঠ এটা পুনৰ লিখা
- (4) শুদ্ধ বৰ্ণবিণ্যাসেৰে ধুনীয়াকৈ লিখা

[Question ID = 529][Question Description = S6_Assamese_Q139]

1. 1 [Option ID = 2113]
2. 2 [Option ID = 2114]
3. 3 [Option ID = 2115]
4. 4 [Option ID = 2116]

5)

শিক্ষার্থীয়ে কিবা এটা ক'বলৈ বিচৰা আৰু তাৰ আধাৰত ক'বলৈ এটা সুবিধাজনক পাঠ নিৰ্মাণ কৰাটো _____ পৰিক্ৰিয়াৰ স্তৰ।

- (1) শ্ৰৱণ
- (2) লিখন
- (3) কথন
- (4) সৃজন

[Question ID = 530][Question Description = S6_Assamese_Q140]

1. 1 [Option ID = 2117]
2. 2 [Option ID = 2118]
3. 3 [Option ID = 2119]
4. 4 [Option ID = 2120]

6) শিক্ষকে নতুন শব্দভাণ্ডাৰৰ জ্ঞান দিয়া সময়ত -

- (1) শিক্ষার্থীৰ নিজৰ ভাষাত অৰ্থটো লিখি দিব লাগে
- (2) পাঠত পোৱা প্ৰতিটো জটিল শব্দৰ বাবে অভিধানৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব লাগে
- (3) শিক্ষার্থীক বিভিন্ন প্ৰসংগত শব্দৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ সমৰ্থ কৰিব লাগে
- (4) শিক্ষার্থীক শ্ৰুতলিপিৰ বাবে ইয়াৰ শুদ্ধ ৰূপটো মুখস্ত ৰাখিবলৈ ক'ব লাগে

[Question ID = 531][Question Description = S6_Assamese_Q141]

1. 1 [Option ID = 2121]
2. 2 [Option ID = 2122]
3. 3 [Option ID = 2123]
4. 4 [Option ID = 2124]

7)

এগৰাকী ভাষা শিক্ষকে তেওঁ শিক্ষার্থীয়ে গ্ৰহণযোগ্য লক্ষ্যব্যক্তি (authentic audience) আৰু কাৰ্যৰ বাবে লিখাটো বিচাৰে। এই লক্ষ্যত উপনীত হ'বৰ বাবে উত্তম লিখন কাৰ্য কেনে হ'ব ?

- (1) শিক্ষার্থীয়ে বিদ্যালয়ৰ বিষয় এটা লৈ অধ্যক্ষলৈ এখন চিঠি লিখিব
- (2) শিক্ষার্থীয়ে নিজৰ মাজতে কথা পাতি অধ্যায়ৰ শেষত দিয়া প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিব
- (3) শিক্ষার্থীয়ে শেহতীয়াভাৱে চোৱা এখন চিনেমাৰ এটা পৰ্যালোচনা লিখিব
- (4) শিক্ষার্থীয়ে 'মোৰ বিদ্যালয়' বিষয়ত এটা লেখা লিখিব

[Question ID = 532][Question Description = S6_Assamese_Q142]

1. 1 [Option ID = 2125]
2. 2 [Option ID = 2126]
3. 3 [Option ID = 2127]
4. 4 [Option ID = 2128]

8) দুটা উৎপাদক ভাষা দক্ষতাই (productive language skill) সামৰি লয় -

- (1) পঠন আৰু লিখন
- (2) শ্ৰৱণ আৰু কথন
- (3) শ্ৰৱণ আৰু পঠন
- (4) কথন আৰু লিখন

[Question ID = 533][Question Description = S6_Assamese_Q143]

1. 1 [Option ID = 2129]
2. 2 [Option ID = 2130]
3. 3 [Option ID = 2131]
4. 4 [Option ID = 2132]

9)

এগৰাকী শিক্ষকে ষষ্ঠ শ্ৰেণীত পাঠদান কৰি থাকোঁতে এটা পাঠ পঢ়ি যাওঁতে এটা বৈয়াকৰণিক সমলৰ বিষয়ে ধ্যান আকৰ্ষণ কৰিছে আৰু বাস্তৱ জীৱনৰ ভালেমান উদাহৰণ দি সেই সমলৰ ব্যৱহাৰৰ বিষয়ে বুজাই দিছে। তাৰ পাছত তেওঁ ব্যাকৰণৰ নিয়মসমূহ লিখিবলৈ দিছে। ইয়াক কি বুলি জনা যায় ?

- (1) প্ৰসংগ অনুকূল ব্যাকৰণ (Grammar in context)
- (2) পাঠৰ ব্যাকৰণ (Grammar in text)
- (3) শিকাৰৰ সৈতে ব্যাকৰণ (Grammar with learners)
- (4) অনুবাদত ব্যাকৰণ (Grammar in translation)

[Question ID = 534][Question Description = S6_Assamese_Q144]

1. 1 [Option ID = 2133]
2. 2 [Option ID = 2134]
3. 3 [Option ID = 2135]
4. 4 [Option ID = 2136]

10)

এগৰাকী শিক্ষকে লক্ষ্য কৰিলে যে এগৰাকী শিক্ষাৰ্থীয়ে কোনো অসুবিধা নোহোৱাকৈ বাওঁহাতেৰে লিখিব পাৰে। তেওঁক নিশ্চিতভাৱে -

- (1) বাওঁহাতেৰে লিখাটো তৎকালেই বন্ধ কৰি সোঁহাতেৰে লিখিবলৈ অভ্যাস কৰিবলৈ দিব লাগে।
- (2) তেওঁ যেনেকৈ ভাল পায় তেনেকৈয়ে কৰিবলৈ দিব লাগে আৰু কোনো হস্তক্ষেপ কৰিব নালাগে।
- (3) অভিভাৱকে সোঁহাতেৰে লিখাবলৈ পাঠ্যমানে অভ্যাস কৰাব লাগে।
- (4) এই সমস্যাৰ পৰা উদ্ধাৰ পাবলৈ এগৰাকী বিশেষ শিক্ষকৰ কাষলৈ নিব লাগে।

[Question ID = 535][Question Description = S6_Assamese_Q145]

1. 1 [Option ID = 2137]
2. 2 [Option ID = 2138]
3. 3 [Option ID = 2139]
4. 4 [Option ID = 2140]

11)

এটা পাঠ শুদ্ধকৈ, খৰকৈ, অভিব্যক্ত হোৱাকৈ আৰু অৰ্থবোধ হোৱাকৈ পঢ়িব পাৰিলে শিশুৱে পাঠৰ সঠিক পাঠোদ্ধাৰ কৰিব পাৰে। ই হৈছে -

- (1) পঠন বোধসম্পন্নতা (Reading comprehension)
- (2) মৌখিক ভাষাৰ বিকাশ
- (3) পঠন সাৱলীলতা
- (4) বিসংকেতীকৰণ

[Question ID = 536][Question Description = S6_Assamese_Q146]

1. 1 [Option ID = 2141]
2. 2 [Option ID = 2142]
3. 3 [Option ID = 2143]
4. 4 [Option ID = 2144]

12)

অভিগম মতে শিশু এটিয়ে কিছু শব্দ ভুলকৈ উচ্চাৰণ কৰিলেও 'সামগ্ৰিক ভাষা প্ৰয়োগ'ৰ ক্ষেত্ৰত বেছি নম্বৰ দিব লাগে।

- (1) সামগ্ৰিক ভাষা অভিগম (whole language approach)
- (2) গঠনবাদী অভিগম (structural approach)
- (3) ব্যাকৰণ-অনুবাদ
- (4) আচৰণবাদী

[Question ID = 537][Question Description = S6_Assamese_Q147]

1. 1 [Option ID = 2145]
2. 2 [Option ID = 2146]
3. 3 [Option ID = 2147]
4. 4 [Option ID = 2148]

13) এটা বহুভাষিক শ্ৰেণীকোঠাত পাঠদানৰ ক্ষেত্ৰত তলৰ কোনটো কৌশল অধিক ফলপ্ৰসূ হ'ব পাৰে ?

- (1) ভাষা সংক্ৰমণ আৰু ভাষা মিশ্ৰণ
- (2) শ্ৰেণীকোঠাৰ ভাষাক শিক্ষার্থীৰ প্ৰথম ভাষালৈ অনুবাদ কৰি
- (3) শ্ৰেণীকোঠাত ভাষা-গোট গঠন কৰি
- (4) বহুভাষিকতাৰ বাবে কোনো বিশেষ কৌশলৰ প্ৰয়োজন নাই

[Question ID = 538][Question Description = S6_Assamese_Q148]

1. 1 [Option ID = 2149]
2. 2 [Option ID = 2150]
3. 3 [Option ID = 2151]
4. 4 [Option ID = 2152]

14) সংক্ষিপ্তসাৰ মূল্যায়ন (Summative Assessment) -

- (1) নিদানমূলক আৰু প্ৰতিকৰমূলক
- (2) শিক্ষার্থী আৰু অভিভাৱকক সঠিক সঁহাৰি দিয়ে
- (3) শিকন-শিক্ষণ প্ৰক্ৰিয়াত শিক্ষার্থীক সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ দিয়ে
- (4) শিক্ষার্থীৰ শিক্ষণ আৰু প্ৰদৰ্শনৰ বিষয়ে সঠিক ধাৰণা কৰিবলৈ সুযোগ দিয়ে

[Question ID = 539][Question Description = S6_Assamese_Q149]

1. 1 [Option ID = 2153]
2. 2 [Option ID = 2154]
3. 3 [Option ID = 2155]
4. 4 [Option ID = 2156]

15) শ্ৰেণীকোঠাত কোনপ্ৰকাৰৰ শ্ৰৱণৰ গুৰুত্ব অধিক ?

- (1) বিজ্ঞত
- (2) ঐকান্তিক
- (3) শ্ৰাৱণিক
- (4) বিভেদমূলক (Discriminative)

[Question ID = 540][Question Description = S6_Assamese_Q150]

1. 1 [Option ID = 2157]
2. 2 [Option ID = 2158]
3. 3 [Option ID = 2159]
4. 4 [Option ID = 2160]

